

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De passione domini Sermo

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermo de passione

dominus dicit discipulis suis **S**er. Estote simplices sicut coluba. **S**erba est conueniosis suerudo. Coluba em est auis amabilis et gregalis sic qd hnt spm scm vniti p charitate. Rom. v. Charitas dei diffusa est in cordibus nris p spm scm qd dat est nob. **T**ertia est gemitudo. Habet em coluba similitudine gemitudo p catu sic habens spm scm gemitudo hnt p solatode in terra. Ro. viij. Spussctus p nob postulat gemitudo inenarrabilib. i. nos postulates et gemetes facit. **D**e hac coluba dr Chrysost. In diluuiio apparuit h animal ramu ferens oliue et eom orbisterraz tranquillitate annuncians. Que oia typ^o erant futuroru. **E**tem nuc coluba apparet liberatorem nob demonstrans et p rans oliue adoptio ne generi humano offert.

Tertiu est testimoniū pater nalis prestatiōis qz descēdere columba z qrescente sup chm: ecce vox de celo dicens. **H**ic est filius meus dilectus in q mibi coplacui. i. in q voluntas mea coplebif de salute generis hūani: siue in q placitū meum cōstituit: hoc est implere qd mibi placet. vt dr Aug^o de pcor. euāg. Rōne aut huius appetitiōis pns in voce assitit **T**ho. i. iij. p. q. xxxij. qz in baptismo chū q fuit exēplar nri baptisimi demonstrari debuit qd in ipso baptismo pficit. **B**aptisim^o aut fit in pte te trinitatis: fm illud **S**er. vl. Eūtes doctete hēs gētes baptizates eos i noie pns et filij z spūscī. **E**t iō in baptismo chū (vt **H**iero. dr) mysteriū trinitatis demonstrat. **H**ēs em ipse in natura humana baptizat. **S**pūscitūs descēdit in specie colūbe. **G**lor aut pns filio testimoniū phibēt^o auditur. **H**er. **T**ho. Per h etiā figuratū est q suscipientes baptisimi sacm efficiunt filij qz adoptiui q est picipatio qdam filiatōis naturalis q dr chūs filij dei. **N**on em est filius adoptiuus vt ceteri: sed naturalis. **C**ōtē plāda sūt frēs charissimī hec tāta tāqz magifica mystena q p nob opari digna ē diuina maiestas: vt ex hoz pēplatoe apli amore dei feruescentes gratiasqz deuotiōe pietati exoluētēs nos totos dno mācipem^o obsequo vt nob tāde apiat regni celest^o igress^o q ad elaz ditas puitū prigā^o inf dei filios penniter regnaturi Amen.

De passione domini Sermo

De sentite in

Hobis qd z in chzo iesu. **P**hil. ij. Magna qdē est differētia inter cogitare: intelligere: z sentire de chzo iesu. **N**ā cti multoz sit superficialiter cogitare qd est in chzo iesu. paucoz tñ est h pofunde rimari z intelligere. sed paucissimoz rū oino est id sentire z sensibilt expiri. **I**d em tñ modo est mentis p ardente charitate in chm transformare. qd qdē patere pōt exemplo. **N**ā si audites vt videres aliquē cruciari siue suspēdi q nullo mō attinet ad te: potes qdē penā ei^o cogitare z intelligere: nō tñ cordialit sentis. **C**um pō filio tuo aut cuiusqz tuo cordialit dilecto talis iniuria irrogat: tūc qdē grauē angustia in animo expiris. **D**olores aut chū z acerbissimas hēs p nob tulit angustias i nob iugit sentite debem^o p cōpassiōe deuotissimaz p^oue propter tria.

Primo ppter passiōis pgruētem.

Secūdo ppter cōpassiōis uecessitatem.

Tertio ppter recordatiōis utilitatē.

Primo propter passiōis

congruitatē. **E**ū em posset dñs aliter hōmine a diaboli pte eripe z ei redēptioez pcurare: noluit tñ id alio modo facere qz p mortē pnia: eoqz ille est modus utilitatis nre cōueniētior z magz cōgru^o. et h rō sic fecit vt nos ad mortē suā magz alliceret. **A**ug^o. xij. de trinit. **O**stēdam^o nō alium modū possibile deo defuisse cui^o potestati cūta eqz subiacent: sed sanāde miserie nostre pueniētiorē aliū modū non fuisse. **H**ec ille. **B**rtūs aut **B**onau. in. iij. vi. xx. picit hūc modū fuisse nobilissimū atqz cōgruissimū pcpue ppter tres rōnes.

Primo qz fuit ad placādū deū acceptissimus. **Q**uis em accepti^o placare deū posset qz ei^o vniūgenit^o dilectissim^o z innocētissimus facit obediēs vsqz ad mortē: **L**erte nullus. **I**deo **E**ph. v. Tradidit semetipm p nobis oblationē z hostiā deo i odore suauitatis. **A**ctiōes em chū non fuerunt tñ hois sed dei tanqz suppositi agēt^o. **I**d amplissime dignitaz fuerūt ad placādū deū. ad qd etiā faciebat illa charitatis ier^o

applicabilis magnitudo ex qua seipm p nob
Secdo qz fuit ad curadu mozt (obrutit
 bum z expugnadu inimicu z uenientissim
Primo em ho peccatit p supbiam: gulam
 z inobedientia. Voluit em assimilari deo
 p scientie sublimitate: gustare fructu suauit
 tate: et transgredi diuini pcepti eqtatem.
 Et qm curatio habet fieri p contrariu: ido
 modus curadi z satisfaciendi fuit conuenie
 tissim p humilitate: austeritate: z diuie yo
 luntate: impletione z obedientia. Phil. ij.
 Humiliauit semetipm factus obediens vsqz
 ad morte. Itē decentissimū fuit vt christi
 sua potentia superaret diabolū sicut diabo
 lus astutia sua superauerat hoiem. Vñ Au
 gust. z. de trini. Quid fecit redemptor: no
 ster captiuatorū nro: recēdit ei muscipulam
 scz crucē: posuitqz ibi qm, et cā sanguine suū
Tertio: qz fuit ad attrahendu humanū
 gen^o efficacissim^o. Quid em efficac^o ho
 mine attrahere potuit ad amore dī qz pro
 eo sustinere crucē patibuli: Ideo dicebat
 de^o Joan. xij. Ego si exaltat^o fuerō a ter
 ra: oia trahā ad meipm. s. p. amorem. Et
 Hugo Barra spōse. Ut oñderet tibi qm
 tū te diligeret: nō nisi moriēdo a morte li
 berauit: vt nō em peccatū impleter bñficiū
 verūterā charitatē: moueret affectum. Et
 Reg. li. ij. moza. Si em de^o posset nobis
 etiā nō moriēdo succurrere: voluit tā ho
 minibz moriēdo subuenire. qz vitz nos mi
 nus amasset: nec vim sue dilectiois nobis
 ostēderet: nisi hoc qd a nobis tolleret ad
 tps ipse sustineret.

Secundo propter cōpas
 sionis necessitate. Ro. viij. Si tū compa
 timur vt z siml glificemur. Cōpati at de
 benus atqz cōdolere chro dño p nob mo
Primo p^o (rienti marie ppter tria.
 pter ipsi^o patientē sublimitate. Sicut em
 dicitur Bonau. in qdā opusculo. Cōsi
 dera qz: qualis: z qm est q. p te passus ē.
 Quis vitz vniūgenit^o dei fili^o: creator oim
 creaturarū z saluator: oim brōz: dñs ange
 loz: rex regū: z dñs dñantiarū: dñs maie
 stat^o supne: et rex eterne glie. Qualis vitz
 inocētissim^o: mitissim^o: nobilissim^o: amā
 tissim^o: atqz benignissim^o. Quā vitz po
 tentissim^o z etern^o: atqz imensū: cui ma
 gnitudo dñis nō est numer^o. Ipse siqdē qui

caput est oim bonoz. Eph. j. Ip̄m dedit
 caput supra oem eccliaz q est corp^o ipsius
 In corpe qdem naturalitanta est colligā
 tia inter caput z mēbra ppter sentimētū
 vite qd mēbra recipiūt a capite q caput
 nequit cāparū malū qn oia mēbra cōpa
 tiant ipsi. iuxta illud. Cū caput firmū ce
 tera mēbra dolēt. Et si contingat hoc mē
 brū nō sentire malū capitis: signū est q est
 mēbrū mortuū aut paralyticū. Spūalit
 ecclia est vaxi corpus. Roim. xij. Sicut in
 vno corpe multa mēbra habemus: omnia
 aut mēbra non eundez actum habent: ita
 multi vni corpus sum^o in chusto: singulū
 aut alter alter^o mēbra. Hui^o corpis ca
 put est dñs Iesus. Signū est igit q nos
 similes mēbra mortua p pccm si nō senti
 mus bodie in corpe nōstr^o p piam cōpas
 sione dolores qz p nobis sustinuit. Ber.
 Non ē de corpe q nō dolet cū capite. Ideo
 ad hos dolores sentiēdos i nob: nos hor
 taf apls dicendo. Hoc sentite in vobis qd
Secdo ppter sui do^o (z in chro iesu.
 loz is imensitatez. Thren. j. Vos oēs q
 trāsist^o p viā: attendite z videte si est dolor
 sicut dolor me^o. Hmāi aut doloris acerbi
 tas inferi^o dante deo declarabit euident^o
Tertio ppter illius passionis causalita
 tē. quia vitz ppter nos passus est. j. Pe. ij.
 Christus semel pro peccatis nostris mor
 tuus est. Ambrosius super Beati imma
 culati. Noli tantū amittere beneficium o
 homo: propterea christus dominatōi mor
 tis se subdidit: vt te a iugo dominatōis
 eius erueret. Ille suscepit mortis seruitu
 tem: vt tibi tribderet vite eterne liberta
 tem. Doles domine non tua vulnera: sed
 mea: non tuā mortem: sed nostram in
 firmitatem. Hec ille. Et beatus Augu
 stinus in quodam sermone. Dulcos fili
 os dei fecit vnicus filius dei: sibi fratres
 redēdit sanguine suo: probauit z proba
 tus: redemit venditus: honorauit iniuria
 tus: vniūcavit occisus: fusus est sanguis
 medici et factus est medicamentum fres
 netici. Ut ergo a peccato sanemur: chru
 stum crucifixum meditemur zc. De pas
 sione itaqz domini facere debemus fasci
 culum myrrhe. Intra illud Lenticoum
 j. Fasciculus myrrhe dilectus meus mi
 hi: inter ybera mea commorabitur. Vbe

Ber. de passione domini

ra anie deuote sponse chri sunt intellectus
sideras amaritudinē passiois chri: vo-
lucis copatēs Fascicul⁹ autē myrre ē ipa
passio amarissima. Synba em̄ amara ē.
Ad hunc itaq; fasciculū componendū
dera vt actum ē q̄s qualis ⁊ quant⁹ est il-
le qui passus est ⁊ q̄ grauius passus est: ⁊
propter quid passus ē q̄ ppter pctā nra. j.
Pe. ij. Pctā nra ipse ptulit in corpore suo sup
lignū q̄ vix penā illoꝝ exoluit. Esa. liij.
Ecce languores nros ipse tulit ⁊ dolores
nros ipse portauit.

Tertio sentire debem⁹ in

nobis dolores chri ppter recordatiōis vt
litarē. Tb. iij. Recordare paupertatis
mee ⁊ transmigrationis ⁊ absentib; ⁊ fel-
lis. Est autē triplex p̄cipua vtilitas hmoi
recordationis. Prima ē p̄ntis tribulati-
onis alleuatio. Ber. Quid ē q̄ tibi sua-
ue non videt si collegeris ⁊ m̄oratus fue-
ris amaritudines saluatoris: In figura hu-
ius aq; fluij marath q̄ amarissime erat p
lignū ibi a moysē appositū in dulcedinem
verse sunt. vt h̄r Exo. xv. Secda ē deuo-
tionis adq̄sitiō. Un̄ cū q̄s est aridus hu-
more deuotionis carens recurrat ad passi-
onē dñi vt inde hauriat deuotionis dulce-
dinē Esa. xij. Haurietis aq̄s in gaudio d
fontib; i vulnerib; saluatoris. Aug. lib. d
p̄gini. Inspicite vulnera pendet: sangui-
ne mortent; p̄cium redimentis / cicatrices
resurgent; caput h̄z inclinatū ad osculan-
dū / cor apertū ad diligendū / brachia exten-
sa ad amplexandū / rotū exp̄us expositum
ad redimendū. Hec q̄ta sunt cogitare Hec
in scatera cordis appendite vt or⁹ vobis si-
gat in corde q̄ rotus p̄ vobis fixus est i cru-
ce. Hec ille. Tertia est meritorie adq̄si-
tionis cumulario. Un̄ dicit Alber. magn⁹
Simplex recordatio passiois chri magis
valet q̄ si ieiunaret q̄s in pane ⁊ aq; vel si
quidie virgēs et flagellis cederet vsq; ad
effusionē sanguis: vel si quidie legeret in
tegrū psalteriū. Chy. f. Nulla res ē q̄ ma-
gis ad salutē hoim p̄tineat q̄ mors chri.
Dis em̄ salus hoim in chri morte posita ē
Unde sumi deb; salubre documētū q̄ hi
q̄ negligēt vixerūt: recuperare debēt ne-
glectū ex vulnerib; dñi: dicētes cū Bern.
Scio q̄ merita mea mihi non sufficiūt sed

vident q̄ ex me mihi deest vsurpo ex vul-
nerib; dñi mei. Et p̄terea dicit Chy. f. Nō
est aliud p̄ter q̄ magis agere deo gr̄as
debeam⁹: q̄ p̄ter mortē eius. Idcirco h̄z
dicit Bern. q̄ chriani quidāna lectio deb;
ber esse passiois chri meditatio. Unde ⁊
ad hoc nos hortat paulus di. Hoc sentite
in vobis ⁊c. Vt igit p̄uenienti ordine do-
minice passiois dolores p̄templemur et
p̄templando in nobis sentiam⁹: circa rotā
passiois h̄storā notande sunt septē p̄nci-
pales considerationes: quib; deuote con-
templatis sentire poterimus in nobis q̄d
⁊ in chro iesu.

Prima ē consideratio affectuose oblationis
Secunda est consideratio iniuriōse cō-
prehensionis.

Tertia est consideratio ignominiose re-
probationis.

Quarta est consideratio facinorose iu-
dicationis.

Quinta est consideratio dolorose cru-
cifictionis.

Sexta est consideratio gratiose le-
gationis

Septima est consideratio miraculose
transmutationis.

Prima igit ē consideratio affectuose ob-
lationis. vix quō voluntario affectu
seipm̄ pro nobis morti obtulit dñs iesus.
Esa. liij. Oblatus est q̄ ipse voluit. Sunc
autē septē signa declaratiua hmoi volun-
tarie oblationis.

Primū ē signū legalis p̄figurationis.

Secdū ē signū p̄beral p̄conizationis

Tertiū ē signū p̄sonal denūciationis

Quartū ē signū sacramental institutiōis

Quintū est signū local aggressiōis.

Sextū ē signū cordialis orōnis

Septimū ē signū realis expositionis

Primū igit est signū lega-
lis p̄figurationis. Voluit em̄ dñs mortē
suā ⁊ passionē in veteri lege multipl̄ p̄fi-
gurari vt sic cōsideret qm̄ voluntarie passu-
rus erat p̄ nobis: q̄ passionē suā longo an-
te q̄ pateret multis figuris p̄monstrauit
Sunt autē hmoi figure p̄cipue in triplici
differētia. Primo em̄ qdā declarant ob-
lationis obedientiā. sic figura de isaac qui
voluntarie portauit sup h̄eros suos signa
sup̄ q̄ debebat immolari. vt h̄r Gen. xxij.

de affectuosa oblatiōe Fo. xxv

Secūdo quedā declarant passiōis an- gustiā. sic figura de sansone q̄ apprehensis duabz columnis dominus dixit. **H**oriatu- ania mea cum philisteis. vt h̄r̄ Judic. xvj. Sic ch̄ris apprehensis cornibz crucis per- cussit demones z confregit potentias eo- rum. Abacuk. iij. Cornua in manibz ei⁹. Ibi ab iōdita est fortitudo eius. **T**ertio q̄dam declarant redemptiōis efficaciaz. sicut figura de agno pascale cuius sanguie liniti sunt siue aspersi postes z sup̄limina- riā domoz filioz israel z sic saluati sunt z precti ab āgelo p̄citerē: z liberati ab ege- pro. vt h̄r̄ Exo. xij. Jō cantat ecclia. Jā pa- sca n̄m ch̄ris est q̄ imolat⁹ agnus est ince- ritatis azyma caro eius oblata est. **Q**ue- re digna hostia per quam fracta sunt tar- tara z c.

Secūm ē signū p̄phetalis p̄nunciatiōis. **P**redicta vtqz z p̄nunciata est passio dñi multipl̄ p̄ p̄phetas: q̄ q̄ ap- parer̄ euidēt qm̄ voluntarie seipm̄ p̄ nob̄ obtulit q̄ z h̄ antea tā multipl̄ p̄dixit. **N**ec aut̄ de t̄m̄ multi p̄phetis: tres tantūmo- do recitabim⁹. **P**rima est Esa. liij. **O**bi- latus est qz̄ ipe voluit z non aperuit os su- um. Sic ovis ad occisiōne ductus est z sic agnus corā tēdēte se ommutefecit z non aperiet os suū. **S**c̄da ē Hiere. xj. **E**go quasi agn⁹ mansuet⁹ q̄ portat̄ ad victimā z c. **T**ertia est Daniel. ix. **S**eptuaginta hebdomades abbreviate sunt z c. **S**equit̄ Et post hebdomades sexaginta duas oc- cidet christus

Tertū est signū p̄sonal̄ denūciatiōis. qz̄ vtz̄ ipe in p̄sona p̄ta- plures añq̄ pateret passiōe suā z morte discipul̄ denūciavit. h̄ aut̄ fecit p̄ncipalit̄ tribz vicibz. **P**rimo postea q̄ petrus sibi dixerat. **T**u es ch̄ris fili⁹ dei viij. z dñs sibi p̄misit claves regni celoꝝ. **T**ūc ei sic h̄r̄ Mat. xvj. **P**recepit discipulis suis vt ne- mini dicerent q̄ ipe esset ch̄ris. **E**t inde ce- pit iesus oñdere discipulis suis qz̄ oportet eū ire hierosolymā z multa pati a senioribz z scribis z p̄ncipibz sacerdotum z occidi z tertia die resurgere. **S**c̄do cū iret hieru- salem. **M**at. xx. **A**scendēs iesus hierosoly- mā assumpsit duodecim discipulos suos

secretor̄ ait illis **E**cce ascēdim⁹ hierosoly- mā z filius hois tradet̄ p̄ncipibz sacerdotibz tum z scribis z condēnabunt euz morte: et tradent euz gentibz ad illudendū z flagel- landū z crucifigendū z tertia die resurget. **T**ertio post cenā. qz̄ sic h̄r̄ Joān. xvj. di- xit discipulis suis **D**odici z nō videbit̄ me z c. **I**tem sic h̄r̄ Mat. xxv. et. xxvj. p̄- nunciavit discipulis suis scandalū qd̄ pas- suri erant in eius passiōe p̄munitqz̄ pes- trum in se. **A**ntū p̄fidentē qualis eū ter añ- q̄ gallus bis cantaret esset negaturus.

Quartū est signū sacramē- talis institutiōis qz̄ vtz̄ añq̄ pateret insti- tuit corpis sui sacra vt estz̄ mēorale peren- ne passiōis z mortis sue. **H**iero. Jō salua- toz̄ h̄ sacm̄ tradidit vt p̄ h̄ semp̄ cōmemo- remur. qz̄ p̄ nobis mortu⁹ est vt nō sim⁹ in- grati tantis ei⁹ b̄ncijis. **C**irca hanc aē institutiōne est attendēda triplex p̄ditio q̄ p̄siderata reducit ad mēoriā mortis dñi.

Prima est p̄ditio localis qz̄ vtz̄ i loco pas- siōis sue vtz̄ in hierl̄m h̄ sacm̄ instituit. **S**c̄da ē p̄ditio sp̄ialis qz̄ vtz̄ tpe sue pas- siōis vicino h̄ instituit. **T**ertia ē cōditio modalis. qz̄ sic instituit q̄ seoz̄ū sit p̄seca- tio corpis z p̄secatio sanguis ei⁹ vt p̄ hoc mēoremur qm̄ in passiōe sua facta ē san- guinis ei⁹ a corpeseparatio. **J**ō sic h̄r̄ Lu. xx. dixit discipulis suis: **H** facite in meā cō- mēoratiōe. i. in mee passiōis recordatiōez

Quintū est signū local̄ ag- gressiōis. qz̄ vtz̄ voluntarie iuit z intray- uit in locū vtz̄ h̄ hortū vbi zuenient acci- pi posset a ministris iudeoz̄. **C**irca hūc aut̄ articulu⁹ tres sunt notandē p̄sideratio- nes. **P**rima est localis p̄ditio. quia vtz̄ p̄ torrentē cedron transiuit. vt p̄t̄ Jo- an. xvij. vt veniret gethsemani. i. vtz̄ p̄m̄ quēdam z intraret i hortū p̄ qd̄ designat̄ q̄ in hortū paradisi vbi ē sp̄gulis p̄ngue- dinis dulcedo plenissima intrare debem⁹ p̄ torrentē tribulationis z p̄nic. **A**ct. xij. **P**er multas tribulationes oportet nos in- trare in regnū celoꝝ. **C**ontemplare aut̄ de- uote o fidelis anima q̄ affectu: qua beniuo- lentia: qua charitate iuit p̄ssimus iesus i hortū suis associat⁹ discipulis (absente ta- men apostata p̄uerissimo iuda) vt intraret

D D

Ber. de passione dni De

in hortu z ibi p te ligaret atq; ad mortem
duceret. **S**ecunda consideratio specialis as-
sociationis. Quia secus duxerit undecim
apostolos ad hortu: ex hinc in specialiter tres
in secum assumpsit vt videri tra hortu p
cederet. **T**ertio qm intravit hortu dixit octo
alijs apstis. Sedere h donec vada illuc et
ozem. Et vos etiã orate ne intretis in tenta-
tionē. i. ne succumbat tentationi. Secū at
duxit Petru Jacobu z Joanne: vt qbus
oñderat gl'am suã in morte s'abor. **H**at.
xvij. p qd cognoscere poterant ipm ee deu:
ipdem specialius oñderet tristitia suã vt eu
cognoscerent ee vtz hoiem. Item p h inu-
it q ois volens orare dz hie tres comites.
vitz fidei cognitionē q signat in petro. qui
interpret agnoscens. **J**ac. j. Postuler autē i
fiderē. Item terrenoz adicationem siue
supplantationē q signat in iacobo q inter-
pret supplantator. **S**ecū em Dam. **D**io
est ascensus mentis in deu. **T**ertia autē me-
te deprimunt. **T**ercie pte dispositionē q signat
in ioane q interpret gra siue in q e gra. et
hec dispositio h p cordis mundicia **P**sal.
Iniquitate si asperi i corde meo nō exaudi-
et dñs. **T**ercia e consideratio amicabile al-
locutionis. **A**ssumpsit em tribz illis discip-
pulis cepit tristari z mestus e: z ait illis
Tristis est ania mea vsq; ad mortē. **H**ec
tristitia fm Duran. circa. xv. dist. tertij. tri-
pliciter differt q tristitia in nob. **P**rima e
differentia inclinationis. qz vitz nullo mō
indignabat chm ad illicita sic tristitia i no-
bis. **S**ecūda est differentia pentionis. qz i
nobis frequenter puenit iudiciū rōnis: sed i
chō nunq. **T**ercia e differentia purbati-
onis qz in nobis quicq; purbat iudiciū rō-
nis: sed in chō nunq. **U**nū dicit Bon. q
tristitia in chō fuit oino subiecta rōni. p
qd Hierony. sup **D**atrh. dicit. **D**ñs nr
vt putat pbarer assumpti homis vere q
dem contristat: est: s; ne passio in eius a-
mo dñaret sepi contristari. **A**liud em est
tristitari: aliud incipere tristari. **H**ec ille
Considerem? **I** qz benigne dñs oibz tri-
bus illis discipulis eos forte amplexado:
z nunc sup vnum nunc sup aliū dextera ex-
tendendo cū inspiris z anxietate mtra di-
cebat **D**eu filij mei: ben discipuli mei cha-
rissimi. **T**ristis est ania mea vsq; ad mor-
tē. **S**ecūm **N**ico. de **L**ira. h vsq; pot accipi

dupl'r. **U**no modo intensiue qz intantū in-
tēsa erat: quātū esse poterat. **A**lio mō ex-
tensiue qz durauit vsq; ad instans mortē.
sed in morte ois eius tristitia finita e. **T**a-
lis quippe est differentia inf bonos et mal-
los. qz tribulatio z angustia bonoz i mor-
te finit. **J**oan. xvj. **T**ristitia vestra vertet
in gaudiū. **S**ed e contrario gaudia maloz
rū finent in morte. **P**rouer. xij. **E**xtrima
gaudij luctus occupat. **D**einde dñs volēs
se sequestrare ab illis discipulis dicit eis.
Sustinete h z vigilate mecu: non cū mi-
do: non cum diabolo: sic iudas z omes ma-
lignj. **L**eteros iussi in ingressu hortu sede-
re: vos aut quasi firmiores huic vsq; ad du-
xi vt vnusquisq; in gradu sue vocationis
constit.

Sextum est signū cordia-
lis orōnis. quia vitz in orōne semetipsum
torakter obrulit deo patri vt voluntas pa-
tris in eo impleret de humani generis re-
demptione p mortē suã. **U**bi iuxta textuz
euangelicū norande sunt tres consideratōes
Prima est consideratio deuotissime ora-
tionis. **S**icut em dicit **L**ucas. **A**uulsus e
a discipulis suis quantū distat tactus lapi-
dis. **E**t positus gembz procidit in facie su-
am: vt humilitatē mentis ostenderet. **E**t
orabat dicendo. **P**ater si possibile est: sal-
ua congruentia redemptiois huane: trās-
fer calicem hunc. i. passionem a me. **T**er-
tū non sicut ego volo: sed sicut tu vis. **E**t
venit ad discipulos suos z iuenit eos dor-
mientes. **B**eda. **S**omnus corporis figura
erat qz in proximo grauandi erant somno
infidelitatis. **E**t dicit petro **S**imon dor-
mis: non potuisti vna hora vigilare me-
cum: **Q**uia em **P**etrus pre ceteris fuerat
gloriatu: ideo pre ceteris erat increpan-
dus. **I**tem in eodē defectu platus est ma-
gis increpandus. **U**nū dicit. **N**on potuisti
zē. q. d. non ostendis tantū feruorez facto
quantū verbo. **T**unc dicit eis. **V**igilate z
orate: vt non intretis in tentationē. **N**on
dicit ne tentemini: quia non est in homis
potestate non tentari: sed ne intretis in tē-
tationem. i. ne tentatio vos superet p con-
sensum. **I**n hoc docet ad resistendū tenta-
tionib; precipuum remediū esse orōnem.

Incipit. Hoc ē remediū eius qui vicio delectatione estuat: vt quodlibet vicio tangit: torrens orōnes fundat. quia frequens oratio impugnatōis vicio extinguit. **Hecille.** Sequitur: Spiritus qdē p̄mptus est: ad dicendū q̄ parati estis mori. p̄ me: caro autē insignia: ad sustinendū iminentem tentationem. **Hoc dicit** qz apl̄ ex magno spiritu dixerant pot̄ mortē se subire q̄ ip̄m relinquere. cuius tñ contrariū fecerunt impulsu carnali. **Hilarius.** Fraḡ q̄ntum de ardore fidei confidimus tantuz de carnis fragilitate timeam̄. **Deinde** scdo abijt z orauit dicens. **Pater** mi si non pot̄ hic calix transire nisi bibam illū fiat volūtas tua. **In hoc** q̄ orationē iterat signifi- cat q̄ oratio debet esse perseverans. **Et** si militer iterat visitationē discipuloz quia opa charitatis debent esse coniuncta orōni. **Uñ** reuersus de uo inuenit eos dormientes. **De tristitia** em̄ z ex vigiliāz longitū dine erant oculi eoz grauati. **Ignorabant** aut̄ quid rīderent ei. **Et** ait. **Quid** do: mitis: in tantis periculis constituti cū sitis? **pus** v̄landi p̄pter instantiāz grauissime tentationis vobis iminentis: **Abijt** autez tertio z orauit eundem p̄monē dicens. **Pater** mi: si possibile est trāseat a me zc. **Idcirco** trina vice orauit qz orationē suā deo p̄ri fm̄ triplicē sensum p̄posuit. **Primo** pro seip̄o dicit. **Trāseat** a me calix iste / inquātū v̄o vt aduocata sensualitatis (cui⁹ desiderium erat ad non moriendū) p̄posuit deo illud desiderium qd̄ erat i appetitu sensitiuo vt statim dante deo ampl̄ declarabim̄. **Secūdo** p̄ apl̄s. **Trāseat** a me calix iste. i. p̄ his orō q̄ passuri sunt p̄ me vt quō a me bib̄ calix passionis ita ab his bibat sine diffidentia z metu mortis: vt **Hilarius** sup̄ **Barth.** dicit. **Tertio** p̄ omnibz fidelibz qui credituri erant in ip̄m. **Trāseat** a me calix iste. i. effectus passionis mee trāseat ad omnes p̄destinatos vt per me vitā cōsequant̄ eternāz. **Notandū** autē q̄ oratio illa inquantū christus p̄ se orabat quantū ad materiā quidē oratiōis que respicit desiderium petentis fuit petitiō sensualitatz cuius desideriu⁹ erat ad non moriendū vt dicit **Aḡ sent.** sed quantū ad formāz q̄ respicit discretionem p̄ponentis talis oratio

fuit rationis. p̄out determinat beatus **Boñ.** dist. xij. tertij. **Ad** quod melius itellegendū notandū fm̄ **Boñ.** z **Rich.** q̄ cuz in christo sunt plures nature intellectuales diuina s. z humana: necesse est in christo plures esse voluntates. qd̄ etiam **Aḡ sent.** p̄ multimodas sanctorū auctoritates ostēdit. **Uñ** si numerent̄ voluntates christi fm̄ naturas: due sunt scz voluntas diuina z humana. **Sed** fm̄ potentias sunt tres scz voluntas diuina / voluntas rationalis / z voluntas sensualitatis que extenso nomine voluntatis dicitur voluntas quia proprie loquendo voluntas non inuenit nisi in parte rationali anime fm̄ **Ph̄m.** ij. de anima. **Dominus** igit̄ iesus tanq̄ verus hō cogitans imo clare videns que sibi in proximo parabantur supplicia: quas passioēs in corpore suo toleraturus erat voluntate quadam pietatis dicebat. **Pater** si possibile ē transfer a me calicem istū. **Verū** tamen qz sic est voluntas tua vt pro humano genere patiendo z moriendū satisfaciā: ecce me paratissimū z promptissimū / fiat: non qd̄ ego volo voluntate sensualitatis sed quod tu vis. qz hoc idem volo voluntate rationalis. **O** bone iesu doctor veritatis qui cepisti facere z docere. **Tu** nobis dixisti vt orātes loquēmur patri tuo verbū hoc quod tu sepius replicasti / fiat volūtas tua. **Leo** papa ser. de passione. **Hec** vox omnes filiales instruit / omnes confessores accendit: omnes martyres coronauit. **Nam** q̄s mundi odia: quis tentationum turbines / q̄s posset p̄secutorū supare frozes nisi christus in omnibz z pro omnibz patri diceret / fiat voluntas tua: **Discant** ergo hāc vocem omnes ecclesie filij vt cum aduersitas violenter alicuius tentationis icumbit: separate remore formidinis accipiāt tolerantiam passionis. **Hec** ille. **Notā** sunt: p̄terea q̄ christus orandū nos docuit modum orandi et p̄cipue exemplo suo docuit triplicem conditionē orationi necessariam. **Prima** est conditio humilitationis. quia positus genibus et proci dens in faciem cum m̄tra humilitate orauit. **Secunda** est conditio discretionis quia non querebat nisi q̄ possent z deberēt fieri. **Pater** (inq̄) si possibile zc. **Uñ** p̄sum

Ger. de passione dñi De iniurio

debat eos q̄ q̄runt q̄ de iure non p̄nt neq̄
debent fieri. P̄f̄erebat etiā volūtate pa-
eris di. Gerūm nō sic ego r̄. p̄fundendo
eos q̄ nō curat de diuina voluntate: sed tm̄
de sua. Aug. sup. ps. Volūtate totuosam
h̄ntes h̄ntes: volūtate etiā dei totuosam
facere volunt: volētes q̄ de faciat qd̄ vo-
lunt. Hec est in hoib; magna r̄ v̄strata p̄-
uerstras. qz cū debent viuere fm̄ volūtate
dei: deū volūt viuere fm̄ volūtate suā. hec
ille. Tertia est p̄dictio p̄seuerationis. q̄a pa-
tenter r̄ p̄seuerat̄ orauit: p̄ eos q̄ cito in
orōne atcedant: sed nō in mēsa r̄ in iocis.
Orauit aut̄ ch̄s̄ q̄sc̄ apparuit ei ange-
lus de celo p̄fortas eū. Apparitio illa fm̄
Aico. de ly. fuit in specie corpali Apparit
aut̄ tūc ei angelus triplici de causa. P̄
mo p̄pter sue h̄ūanitatē: p̄rationē p̄ tri-
sticia insurgētē in pre sensitiua. Secdo p̄-
pter assistentiū discipuloꝝ p̄firmatōem in
fide. s. diuinitatē ch̄i. rōne cui⁹ maior ē an-
gelis: r̄ oēs angeli sibi obediūt. Tercio
p̄pter nostrā instructionem: vt doceremur
qm̄ orantib; adest diuina p̄solatio r̄ angeli-
ca ministratio. Sicut em̄ de Ger. angeli in-
terfunt cantantib; assistūt orantib; assunt
Secda est p̄s̄ (meditatib;). Hec ille.
deratio acerbissime a gonizatiōis. q̄a vt d̄r
Lucas: fact⁹ in agonia pl̄tius orabat. do-
cens in maiori necessitate feruēt̄ orōni ist̄
stendū esse. Agonia nō fuit in ch̄o q̄ntuz
ad p̄tē anie rōnale. s. fm̄ q̄ importat p̄cer-
rationē volūtati ex diuersitate rōnū. p̄cer-
dētē: pura cū aliq̄s fm̄ q̄ r̄ p̄siderat vnuz
vult hoc: r̄ fm̄ q̄ p̄siderat aliud/ vult h̄iū.
hoc em̄ p̄tingit p̄t debilitatez rōnis q̄ nō
p̄t̄ iudicare qd̄ sit simplr̄ meli⁹. qd̄ i ch̄o
nō fuit. qz p̄ rōnem suāz iudicabat simplr̄
esse meli⁹ q̄ p̄ passionē suā impleret volun-
tas diuina circa salutē generis h̄ūan. Fuit
nūt agonia in ch̄o q̄ntū ad p̄tē sensitiuā:
fm̄ q̄ agonia iportat timorē infortuny im-
minētē: vt d̄r Damaf. li. ij. Erat igit̄ hec
agonia r̄luctatio sensuilitatē morte horre-
tis p̄ rōnem ip̄am acceptatē libētissime. qz
p̄tē diuina q̄libet ps p̄mittebat agere qd̄
erat sibi p̄p̄tū. Et ex illa agonia fact⁹ ē su-
dor ei⁹ tanq̄ gutte sanguis decurrentē in
terrā. Et vehemētē em̄ anxietate fiebat vt
nō solū humores exirent p̄ sudorē: s; etiā
aliq̄d de sanguine sudorē ei⁹ tingente. Q̄
p̄amara mors: q̄ angusta passio: cui⁹ p̄co-
gitatio sanguis sudare coegit. Q̄ndō dicit
Hubert⁹ in libro arboris crucifixi vite
iesu ch̄i. li. iij. q̄ sicut sudor ille sanguine⁹
fuit signū oēm h̄ūanā supans rōnē: Ita
agonia doloris cordis ei⁹ q̄ in illo signū
cabat sudore cōprehensitōe omnis supat
creature. Tz aut̄ plena ratio naturalis nō
possit reddi de tāneptimabili signo dolo-
ris in sudore sanguineo: tamē possunt d̄i-
cere q̄ aliquit̄ dispositiue timor r̄ amor
bellantes in corde iesu fuerūt in causa. Q̄ndō
em̄ attenderet tantū p̄lium sibi imineret
ex timore fuit humor sanguineus ad inter-
iora redactus: sup quem timorē req̄cien-
dum fortissim⁹ amor repercutiens r̄ ipm̄ ex-
cludens: omnes poros corpis iesu r̄ venas
resoluisse videt: vt sic d̄ toto corpore fluere
gutte sanguinis decurrentis in terrā. Q̄ndō
ardore succensa erat fornax cordis iesu q̄
sic carnem suam totam tali sudore liquefa-
ciebat p̄ nobis. Hec ille. Vbi es igitur
o anima rationalis: quid agis? D̄ insignitū
r̄ imagine dei tui: veltis obsecro ch̄risto te
su oranti: gementi: lachrymāti: agonizanti:
r̄ sudanti pro salute tua: assistere humi-
liter. Noli dormire illi: quia nō dormituit
ipse tibi. Inspice mentē oculo compassi-
uo quanta pro te passus est a die natiuita-
tis sue vsq̄ ad p̄sentem horā: et nunc vigi-
lans r̄ orans feruenter/ patri p̄ te seipsum
offert acerbissimā mortē passur⁹. Compa-
tere illi anima dura r̄ collige in corde tuo
guttulas illas sanguis quas p̄ te sudādo
fudit in terram. Respice quō ab oratōe sur-
git torus sanguine madefactus: quē con-
sidera vultum tergentē: totiq̄ afflictum
reuerenter cerne. Et vide bene quāta tūc
fuerit anime sue angustia: cui⁹ testes sunt
gutte sanguinis. Nunq̄ mortalitū aliquis
ob mortis horrore auditus est sudorē san-
guineū seruisse. Hec p̄fecto pugna ch̄risti
iesu r̄ antieras deuote cōtemplata/ pluri-
mū cōfortat pusillanimes r̄ ifirmos: r̄ ad
diuinū amorē incitat tepidos r̄ ingratos.
Tercia est consideratio dulcissime cōso-
lacionis. quia post p̄dicta venit d̄ns ad di-
scipulos: et q̄si compatiens eis dicit. Dor-
mite iam r̄ requiescite. q̄si di. parum pote-
rit: hoc facere. Vnde ch̄risti suauitatem:
quanto em̄ magis appropinq̄ ad mortē:

sa cōprehensione Fo. XXVII

tanto magis ostendit sui cordis dulcedinem.
Septimū est signū realis
 expositiois. qz vitz paliter seipm exponit
 comprehendendū pgens obuiā psecutorib
 bus z pditor:em suū amicitibz osculādo
 vt postea dicemus. Dicit igit discipul su
 is. Surgite eamūs. i. obuiāz iude/ z suis
 complicibz in q̄ ostendit desiderū ad n̄z sa
 lutē. Ecce (inqt) appropinq̄ q̄ me tradet.
 Et his igit supradictis signis euident ap
 parer q̄ voluntarie seipm p nobis obtulit
 p̄ssim⁹ iesus. Ans. q̄ p̄mptus bone iesu
 fuit spūs tuus ad passionē euident ostēdi
 sti. Hec itaqz p̄sideremus z illū quē nobis
 ostendit amozē: in nobis sentiam⁹. Hoc igit
 sentite in vobis qd̄ z in ch̄zo iesu.

Secunda est p̄sideratio inuiose
 comp̄hensionis. quō vitz inuiose
 ofe comp̄hensus est dñs iesus a
 ministris iniq̄tatis. Hanc aut̄ comp̄hensio
 nem multū inuiosam fuisse declarant se
 ptem opera.

- Primū est opus maliciose conuentiois.**
- Secūdo est opus pditiose traditionis.**
- Tertū est opus p̄uiose allocutionis.**
- Quartū est amozose miserationis.**
- Quintū est fructuose instructionis.**
- Sextū est opus inuiose ligationis.**
- Septimū est impetuose deductionis.**

Primū est opus malicio
 se conuentiois. qz vitz conuenerūt mal
 ciose in locū illū (vbi christus erat) mlti ar
 mati ministri diaboli. Nam d̄: Joā. xviij.
 Judas q̄ cum accepiss̄ cohortē z a ponti
 ficibz z p̄bariseis ministros: venit illuc cū
 laternis z facibz z armis. Vide bñ suam
 maliciā. Judas em̄ postq̄ tractauerat p
 ditionem cum principibz q̄rebat oportuni
 tatē quō sine turbaz tumultu traderet eū
 Et tō voluit eū in secreto inuenire z de no
 cte. Et ne ppter subitū concursū turba
 rum possēt eripi de manibz suis: tō se mu
 niuit ministris armatis z laternis z faci
 bus. Job. xv. Tetendit aduersus deū ma
 num suā. O vere magna iniuria vt sic con
 uenirent ministri diaboli cum factibz et ar
 mis z dñm maiestatis/superbi z iniq̄ ad
 uersus dñm pietatis z fontē humilitatis

Secūdo est opus pditiose

traditionis. quō vitz pditorie tradidit eū
 iudas p osculū. Dederat em̄ ministris si
 gnū dicens Quicūqz osculatus fuero: tpe
 est: tenete eū: fm glo. ne loco ch̄i caperent
 iacobū minozē q̄ christo: filis erat in facie.
 Accedēs q̄ ille nequā z dñm sub dolo sa
 lutans ait. Aue rabbi. Et osculatus ē eū.
 O iuda q̄ durus es quē dñi beniuolētia
 non potuit emollire. O q̄ grauis iniuria
 vt suus iniquus cū amicitie signo pderet
 cū benignū dñm suū z os suū fedissimū au
 deret applicare oīi sacratissimo p̄ssim⁹ iesu.
 Iesus aut̄ ait illi. Amice ad quid veni
 sti. q. d. fm aliq̄s. Amicitia ostēdis signo:
 z pditionem agis de facto. Et fm alios
 dicendū est z melius q̄ ita p modū dulce
 didis z admiratiois lobuebat. q. d. O iuda
 si scires finē qd̄ quē ex hoc puenies: for
 te a tua malicia desisteres. Et rursus ait.
 Juda osculo filium hois tradis. Ch̄yris.
 Propriū nomen ponit qd̄ magis est volē
 tis z reuocantis: q̄ puocantis ad irā. Sem
 p em̄ ex nimia charitate sua ipm retrahē
 re volebat. Unde tribz modis tentauit do
 min⁹ eū retrahere. Primo pudoris cō
 fusione qm̄ in cena dixit. In⁹ v̄m me tra
 diturus est. Secūdo timoris concussione
 p cōminationē supplicij cū dixit. Ne hoi il
 li p quē filius homis tradet. Bonū erat
 illi: si natus non fuisset hō ille. Tertio
 amoris exhibitione: cū eū ad mensam suā
 recepit z eius pedes lauid. Et nunc cū euz
 amicū vocat dicens. Amice ad quid veni
 sti. q. d. O iuda amice mi quem ego Alexi
 que ad apostolatū vocauit/ cui familiarem
 me dedi/ cuius pedes lauid: osculo me tra
 dis. Cur ista cōtra me facis? O amice mi
 iuda cui si ad p̄nam redire volueris veniā
 sum p̄stare paratus. Cur me dederis inquis:
 Cur a p̄posito tuo malo animū tuū nō re
 uocas? O benigna inuitatio. O p̄sonda di
 lectio. Amice conuertere ad me. O ne despe
 res qm̄ hec passio ē opus mie z charitatis
 Amice (inqt) ad quid venisti. Nī aq̄ reconci
 liationē: iam es amicus: si ad infidelē pdi
 tionem: ad quid venisti? O vere mansue
 tissimū atqz benignissimū dñm q̄ licz de
 leret de iniuria quam sibi iudas faciebat:
 multo tñ magis affligebat de damnatioe
 eius. Sic se debent h̄re prelari: circa petō
 res reuocandos quē admodū dñs erga tu

Ber. de passione dñi De iniu

da. Et si arguas q iudas non peccauit tra
dendo chm. qz Rom. viij. dr. Proprio fi
lio suo non peperit de: sed pro nobis oi/
bus tradidit illum Et Esa. liij. Tradidit
in morte animā suā. Et sicut pater et filius
non peccauerunt hoc faciendo: a simili nec
iudas: et hec etiam iudei. Rñdet Tho. i
ij. pt. q. xlvij. q. eadem actio iudicat diuer
simode in bono vel in malo sedm q ex di/
uersa radice pcedit. Pater em tradidit fi/
lium passiōi ex charitate ppter humani ge
neris liberationē Esa. liij. Dñs posuit i eo
iniquitatē oim nrm. Ipse vō filius seipm
tradidit ex humilitate et obedientia fact⁹
p nobis obediens vsq ad mortē. vt dicit
Phil. ij. Iudas aut ex cupiditate et iniqui
tate. Pilatus ex humano et mūdano timo
re. Pharisei ex inuidia et inuore. Ideo ipsi
grauissime peccauerunt et iusteytuperan/
tur: potissimū ingratus iudas. Lō
tra quem sic exclamat Bern. O iuda mer
caro: pessime. O proditor auarissime Cur
non peristi a matre? Inginta illos argen/
teos: Et qz paupercula erat aut mendical
set aut seipaz potius vendidisset: dedisset
q tibi precium ne filius suū proderes in/
nocentem. Forte queres cum domin⁹ sci/
ret ipm iudam malū: cur ad apostolatū vo
cauit eum et cur ei loculos commisit. Di/
cit Chryostom⁹ et etiam de Yra. q quā/
do fuit a chusto vocatus tunc erat bonus
quia talis vocat⁹ respicit pntem iustici/
am. Et quis deus sciret eū futurum furē
et p̄dorem: plurib⁹ tñ de causis ipm voca
uit et loculos sibi comisit. Prima est rō
exempli. vt vtz ecclia ex eplō sui malos
toleraret: nō em ē satis bonus: q malos to
lerare non pōt. Secōda est rō remedij.
vt vtz et causam pditionis auferret cū et
loculis mitigationē p̄cipiscentie haberet
Tercia est rō documēti. vt vtz doceret
tpalia parum esse curanda qñ bursar⁹ pe/
cunie furi et deteriori tradidit. Clauis aut
ecclie p̄p̄o ē magna examinatioē comi/
sit. Non sic faciunt q suas aut alioy anias
illis comittunt quib⁹ equū aut mulū non
committerent. q sufficientē dispensatozē rez
tpalium vix inuenire possunt: s; p animaz
consilio plerūqz simpliciores accipiūt. Un
de ep̄s ait Bern. habent ep̄i ad manū q/
bus animaz curam comittant: sed tpaliū
dispensatozem non inueniunt.

Tertiu est opus virtuo

se allocutionis quōd vlt⁹ dñs obuiā p̄gens
psecutorib⁹ virtuose eos allocutus est. nec
rñ p̄trea cessauerunt iniq̄ iniuriose eum
accipe. Iesus igit sciens ḡm̄ta q ventura
erant sup eum p̄cessit obuiā psecutorib⁹
et ait. Quem q̄ritis: Non q̄rit ignozans:
sed vt p rñsionem suā eos confutaret. Re
sponderūt. Iesum nazarenū. Et iesus dul
cissim⁹ seipm manifestans ait. Ego sum.
Quo audito: ceciderunt retrorsum. O mi
rabile o virtuosum ch̄i verbi verbum.
Primo ibi p̄sidera er⁹ potentia. Q̄ntum
poterit iudicatu⁹ qui tñ potuit iudican⁹
dus: Quante erit efficacie vox illa terribi
lis. Ite maledicti rē. Aug⁹. Vbi nūc mi/
litū cohort⁹ vbi terror et munimē armoz:
Vna vox turbā odij ferocē armis qz ter
ribilē sine vllō telo p̄cussit/repulit/strauit.
Deus em latebat in carne et sempiternus
dies iā mēbris occultabat hūanis: vt cuz
lagernis et facib⁹ q̄reret/occidend⁹ a tene/
bris. Quid iudicatu⁹ faciet q iudicand⁹
fecit: Hec ille. Secōdo considera mistro/
si impotentia et miserā qz ceciderunt re/
trorsum non añ. Cadens añ videt vbi ca
dit et sic cadūt boni in n̄dite et oione. Sen.
xviij. Cecidit ab̄raā p̄nus in facie suā et ado
rauit. Cadens retro non videt vbi cadit.
Sic cadunt mali in lurū peti et in lacū ifer
ni. Prover. iij. Via impioy tenebrosa: ney
sciunt vbi cori uunt. Vñ. j. Reg. iij. Heli
cecidit de sella retrorsum: et fract⁹ ceruicib⁹
expirauit. Tertio p̄sidera eoz duriciā
et dño ab eis illatā iniuriā. qz vt dicit Lbr.
Manifeste oñdit eis oia q sufficiebat eos
reuocare sed in malicia p̄manebāt. Hec il
le. Contrēnebant q̄ ch̄i potentia nullā sibi
tanto vilo miraculo faciētes reuerentiam.
Cū aut a terra tremuli surrexissent: itez i/
terrogauit eos. Quē q̄ritis: Dixerunt vt
p̄r⁹. Iesum nazarenū. Nec cognoscere nec
capere poterant donec vellet. Iō dixit. Di
xi vobis qz ego sum q me voluntarie offe
ro. Si q̄me q̄ritis: sinite hos abire. Aug⁹.
Audierant p̄mo ego sum: s; nō comphēn
derant qz h̄ noluit q potuit q̄cqd voluit.
Uex si nunq̄ se p̄mitteret apphēndi: non
qdē illi faceret p̄pter qd venerat: s; nec ip̄e

riosa cōprehensione **Jo. XXVIII**

faceret ppter qd venerat. Proinde qz tene
re volentibz et nō valentibz vñdit p̄tate suā
am: itā tenebunt eū: et faciat de nescientibz
voluntate suā. Vñ subdit. Si q̄ me q̄rit: s̄
sinite hos abire. Hec Aug. Chrys. q. d. Si me q̄rit: nihil vobis ad hos cause est.
Ecce meipm trādo: vsqz ad vltimā horam
ad suos dilectiōis p̄seruatiā demonstrās.
Vñ euangelista ostendens q̄ h non fuit eo-
rum p̄posit: sed virtus ei: q̄ cōmphenus
fuerat subiungit. Ut impleret vmo quem
dixit. quia q̄s dedisti mihi: nō pdidi ex eis
quēqz. Hec ille. Aug. Nunq̄ d aut nō erāt
postea morturi: Cur aut si nunc moreren-
tur pderet eos nisi qz nondū in eū sic credē-
bant quō credunt q̄cunqz non peunt. Hec
ille. Noluit q̄ dñs aplos capi. Tum ppter
eoz impfectionē: qz adhuc carnales erant
Tum ppter fidei instructionē q̄ vitz p eos
facienda erat: et vt excluderet error hereti-
cōz q̄ potuissent postea dicere morte ch̄i
sine alijs nō suffecisse ad hūani gōneris re-
demptionē. Tum ppter diuine p̄tatis ma-
nifestationē. cū etiā ab inimicis suis imp̄be-
ref voluntas sua. Aug. Inimicis iubet: et
h faciunt qd iubet: s̄m̄. s̄. nunc eos abire
q̄s non vult perire. Hec ille.

Quartū est opus amoro-
se miserationis. quā vitz etiā i inimico eui-
denter oñdit sanādo vitz suū pontificē: cui-
us fuerat auris amputata. Eū em̄ petr⁹ q̄
ceteris erat ardentior vidisset suum pontifi-
cis noie malchū de p̄ se ingerere et forte
alijs ferocius istare amputauit auriculam
ei⁹ dexterā. forte putas caput ei⁹ amputa-
ref diuina dispositiōe itē? declinauit ad
aurē. S; forte qres: vñ erat gladi⁹ petro.
Chrys. dicit q̄ audiēs iudeos q̄ ch̄m con-
spirasse armauerat se. Theophil⁹ p̄o dr q̄
habuerat ipm̄ in cena. p̄ elu agni. S; q̄ris
quō sic auius ē peutere cū sibi et alijs ch̄is
dixisset. Si te q̄s peusserit in vna maxillā
p̄be ei et aliā. Scōz Chrys. Et fmo de ch̄i-
sti quē fecerat p̄ cenā petr⁹ etiā in amoro-
z ch̄i exarserat q̄ solūmodo ad defensionē
m̄grī intēdebat: nō recolēs qd pri⁹ audie-
rat. Si q̄s te peusserit zc. Vñ tice p̄ hoc si-
gnat q̄ petr⁹. i. papa: epi et plari ecclesie ha-

bent iurisdictionē peutiendi malos. i. puniē-
di. Data ē em̄ eis p̄tate peutiendi aurem
dextram ch̄ianoꝝ. i. eos taliter separādi
ab ecclesia q̄ ipi non possunt audire diuini
officiū qd p̄tinet ad aurē dextrā aie: nec cō-
pticipes oronum et bonoꝝ q̄ s̄m̄ in eccle-
sia sc̄ta dei. Et in signū hui⁹ hodie p̄ oibz
p̄ paganis: p̄ iudeis: hereticis et peioribz
orat: sed non p̄ excōicatis. Iesus aut man-
suetudinē et benignitatē ostendens dixit pe-
tro. Calicē quem dedit mihi pater: nō vis
vt bibā illum: Vñ te gladium tuū in va-
gingaz. Omnes em̄ qui acceperint gladiū:
gladio peribunt. Verum est de his q̄ occi-
dunt iniuste et propria auctoritate. Tales
em̄ p̄rie dicunt gladium accipere. Non
autem qui occidunt iuste et debita aucto-
ritate: sicut iudices seculares et eozum mi-
nistri. Hieronym⁹. Quo gladio peribit q̄
cūqz gladiū sumpserit: Illo nepe q̄ igne
vertit an̄ paradisi et gladio sp̄s q̄ i dex-
terā armatura. Hec ille. Hilari⁹. Re-
condi q̄ gladiū p̄cipit dñs qz eos non hui-
mano s; oris sui gladio eēt pemptur⁹. Re-
migi⁹. Vel aliter. Qui gladio vult ad oc-
cidendum hoiem: ip̄e pri⁹ sue malicie mo-
rif gladio. Chrysostom⁹. Non solum autē
mitti gaus discipulos p̄ cōminatōne penē
sed etiam ostendendo q̄ voluntarie h̄ su-
stinebat. Vñ sequit. An putas quia non
possum rogare patrē meū et exhibebit mi-
hi modo plusqz duodecim legiōes ange-
lorum. Hec ille. Hieronymus. quasi dice-
ret. Non indigeo duo decim apostoloꝝ au-
rillio qui possunt habere duodecim legio-
nes angelici exercitus. Hec ille. Et sub-
dit. Quomodo ergo implebunt scriptu-
re: Que si loquuntur de ch̄i p̄ssione or-
dinata a deo. Eiaie. liij. et Danielis. it. et
pluribus alijs locis. Hieronymus. Hec
sententia promptū ad patiendum demon-
strat animū q̄ frustra prophete cecinerint
nisi dominus eos vera dixisset sua passione
asseueret. Hec ille. Et cum retigisset domi-
nus auriculam eius: sanauit eum. Beda.
Nunq̄ pietatis sue obliuiscitur dominus.
Illi iusto mortem inferunt: iste persequen-
tium vulnera sanat. Hec ille. Vñ de itaqz
dñi misericordiam et benignitatem et ex h̄ p̄ssio-
nera p̄secutorum maliciaz et iniurie graui⁹

¶ Ber. de passione dñi ¶ De iniurio

ratē quā sibi intulerūt. Hoc em̄ miraculo et hac ostēsa bēignitate atq; miseratione nō sunt ouerſi. Similes illis sunt multi i peccat; indurati q̄ nec ppter diuina flagella nec ppter eorū beneficia ouertunt. sicut iudei nō sunt cōuersi ppter casum suū retro: suz: nec ppter auriculę curā. Sed forte q̄res An peccauit petrus p̄cutiēdo malchū? Dicēdū est fm̄ Aug. q̄ sic. Nam dñs q̄dē iusserat vt ferrū apli ferrēt: sed nō vt foirēt. Hoc em̄ mix videt: cū phinees laudet qū pcutit zabdi z cobzi in stupro et inde cessauit grassatio: vt hī Aūe. xxv. Sz dicēdū q̄ il lud erat tps vindicte. tēpus aut passionis erat tps paciētie. Diuersis em̄ tpi b; diuerse leges cōdunt. Notandū h̄ fm̄ Tho. ij. ij. q. lx. ar. vj. q̄ potestas secular; subditur spūali sicut corpus anie z dependet ab ipa tanq; a maiori. Tūc d̄ Ber. li. iij. ad euge nū. Uterq; gladi; s. materialis z spūalis est cōis ecclēsie. sed materialis p̄ ecclēia: spū ritualis ab ecclēia ex̄t̄. Tūc executio gladi; materialis fuit tradita iusticie seclari. sed possessio capta est a brō Petro z alijs aplis. Lu. xxij. Ecce duo gladi; h. Chri; stus autē d̄r Satis est. q. d. sufficit cepisse possessionē: executio dabit̄ alteri.

Quintū est opus fructuo

se instructionis: q̄ vitz nō obstāte iniq; cōsp̄benderūt eum. Tūc in illa hora dicit iesus turbis. Tanq; ad latronē existis cum gladi; z fustib; cōprehēdere me. Remi; g. Ac si diceret. Latronis officiū est nocere z latitare. ego vō nesciui nocui sz plures sanauī z in synagoga; sp̄ docui. Et hoc est qd̄ subdit. Quotidie apud vos sedebā in tēplo docēs z nō me tenuist;. Hec ille. sequit. sed hec est hora vza. p̄missa vob a deo: z p̄as tenebraz. Cyrill;. Tūc nō cepist; me q̄ nolebam. et nec nūc possel; nisi me spōte vris subijcerē manib;. vñ sequitur Sed hec est hora vza. i. paruum tps concessum est vob exercende in me vze supbie patre votis meis fauente. Dicit etiam q̄ hec potestas est tenebris data. i. diabolo z iudeis insurgendi in ch̄im. Et hoc est qd̄ subdit. et p̄as tenebraz. Hec ille.

Sextū est opus rigorose

ligationis. qz vitz tunc cohors. i. multitu

do armatoz qz os p̄cio accēpant iudei a potestate seculari: z tribun; z mistri iudeoz cōprehēderūt iesus z ligauerunt eum. Theophil;. Peract; cunct; q̄ sufficienter se habebāt ad p̄hibendū iudeos: cum illi hoc nequaq; discernēt: tūc capi se p̄misit. Tūc d̄r. Cohors q̄ z tribun; z c. Hec ille. Aug. Ligauerunt eū a q̄ pot; solui velle debuerunt. et erant forte in eis q̄ postea liberati ab eo vixerunt. Dirupisti vincula mea. hec ille. Cōprehēderūt itaq; eū mult; tū irreuerētē z inhonestē: atq; ignominiosel; ligauerūt q̄si latronē. O scibile spectaculū. O dolendū maluz. O lachrymabile factū. Vide illos sic in dñm seuerentes. Nā vt p̄cio possum; cōtemplari: irruerunt in eū feruentes. Alij ceperūt eū p̄ capillos z violenter in terrā piecerunt. Alij gratias eius man; capientes retro p̄tererūt. Alij sup nibe duris illas ligauerūt. Alij vt qdā dicunt; catēnā in collo ei; posuerūt. Alij verbis p̄meliosis iniuriabant ei. Alij dentib; pugnis z pomis ensū p̄cusserunt eum. Quid vides o fidelis aia: qd̄ audis: qd̄ loq̄mur: de q̄ dicim; q̄ tanta patiebat; nō se ipse est iesus dulcissim; dei z vitz genis fili;. Nōne ipse hoim; z angeloz rex: nōne creator z gubernator: redēptor z glori; ficator tu;? Cur igit non ploras: Cur non clamas: O iesu salus anie mee: ppter me miseram peccatricē tā dure ligari voluisti et cōmiserationē: z seq̄re illū meditatione deuota q̄cūq; de cōsero p̄get. Ansel. Quō labor de libertate mea q̄ nō est nisi d̄ vinctis tuis: Qualiter gratulabor de salute mea cū non sit nisi de dolorib; tuis: Quō gaudebo de vita mea q̄ nō est nisi de morte tua: Hec ille. Tūc autē discipuli vident; res q̄ fiebāt circa ch̄im: relicto eo territi fugerunt. Qd̄ p̄dictū fuerat Zach. xij. Percutiam pastorē z disp̄gent oues. Neq; credēdū est id fuisse sine magna angustia cordis magistri sui z sine fletu magno z plāctu ipsoz. Chri;. Sciebāt em̄ qm̄ tā non erat possibile effugere/ eo se volūtarie illis tradente Remi; g. In hoc tū factō demōstrat fragilitas ap̄loz: qui em̄ ardore fidei p̄miserant se mori cum eo/ nunc timore fugiunt: amēmorez sue p̄missionis. Qd̄ etiā videm; impleri in his q̄ p̄ amore dei ma

gna se pmitteū facturos: 2 postmodū non implent. Nō tñ despere debent: sed cū apostolis resurgere 2 p̄nias respicere. Hec ille. Tūc itaq̄ oēs discipuli in fide vacilla uerunt: 2 in sola br̄a ḡgine remansit fides incōcussa. In cui⁹ rep̄ntatiōem in matutinis hui⁹ tridui oēs candelae extinguuntur excepta vna sola q̄ remanet accensa.

Septimū est opus impet

tuose deductionis. Impetuose em̄ addu/rerūt cum sic ligatū p̄ vallis iosaphat mediu 2 torrentē cedron. Q̄ntā asp̄ritatem sustinuit dñs in illa via nudis pedib⁹ icēdens 2 sic impetuose deductus. Duxerūt aut̄ eum ad annā p̄mū: eoq̄ dom⁹ anne p̄ or̄ illis occurrebat. Et forte illuc diuertēbāt ne in via longiori tumult⁹ fieret in populo. Vel hoc faciebāt m̄stri de uolūtate caiphe q̄ erat p̄t̄fex anni illi⁹ uolent⁹ anam focep̄ suum in hoc honorare. Hi em̄ duo sacerdotiū a gentib⁹ emebāt 2 sibi per annū uicissim succedebant 2 cōem uilificatiōem habebāt. Duxerūt ḡ eum ad annam p̄mū. Chryf. Pre delectatiōe em̄ gloria batur in his q̄ fiebant q̄si trophēū itatueres. Hec ille. Cū aut̄ iesus sic duceret: sequebat̄ eum simō pet̄⁹ alōge 2 alius discipulus. 23 em̄ p̄mo fugissent ex timore: postea tñ ex q̄dam deuotione secuti sūt eū Alcuin⁹. Ex deuotiōe seq̄bant̄ magistrū: quis alōge p̄pter timorē. Hec ille. Ille alius discipulus dicit̄ fuisse iōānes. Sed sicut dicit̄ Chryf. se occultat̄ humilitatē ḡra. Hec ille. Dicit̄ aut̄ Dare⁹ q̄ adolefces q̄dam seq̄bat̄ illum amictus syndone sup̄ nudo: et tenuerunt eum. Et ille relicta syndone: nudus p̄fugit ab eis. Theophil⁹. Probabile uidet̄ q̄ hic adolefcentē erat de illa domo in q̄ pascha comederūt. Quidā ḡo dicunt hunc adolefcentē fuisse iacobū fratrem dñi. Hec ille. Reg. xiiij. moral. Vel hoc de Jo. iōe dicit̄ quem eo t̄pe fuisse adolefcentem: loq̄a post hoc in carne uita ei⁹ idicatio est. potuit em̄ fieri vt ad horā tenentiū manib⁹ elapsus mox resumpto indumēto redierit. Hec ille. Ex di. r̄ itaq̄ parz ḡiniu riose cōprehēsus atq̄ uinct⁹ est dulcissim⁹ iesus: atq̄ impetuose 2 irreuerēter a ministris diaboli deduct⁹. Hec igit̄ cōsiderate charissim⁹ 2 pensate quanto dilectionis

feruore seipm̄ pro uobis manib⁹ ipiorum tradidit dñs iesus. et ḡstare ḡsuauis est et bonus. Hoc ḡ sentire in uobis quod et in christo iesu.

Tertia est consideratio ignominiose reprobationis: quod ignominiose reprobatur est a p̄ncipib⁹ sacerdotū in domib⁹ suis. Ps. Lapidē quē reprobauerūt edificantes: hic fact⁹ est in caput angul⁹. Circa hanc aut̄ dñi reprobationē 2 uilipensionē considerande sunt septem ignominie p̄ncipales.

- P**rima est irrationalis inquisitionis.
- S**ecunda est inexcusabilis p̄cussionis.
- T**ertia est detestabilis testificationis.
- Q**uarta est vitupabilis cōdemnatōis.
- Q**uinta est miserabilis negatiōis.
- S**exta est confusibilis derisionis.
- S**eptima est horribilis despationis.

Prima est ignominia irrationalis inquisitionis. Interrogauit em̄ eū annas de duob⁹. s. de discipulis suis: et de doctrina eius. Chryf. Quia ch̄o nullum crimē inferre poterat: de discipulis iterrogabant: fortassis ubi erāt: uel cui⁹ ḡra eos collegit. Hoc aut̄ dicebat q̄si sediciosum 2 nouar̄ reū factorē eum redarguere uolēs. Hec ille. De discipulis tacuit dñs: q̄ tūc de ipsis bonum dicere nō poterat eoq̄ fugerat: dans exēplū q̄ alioꝝ mala q̄ntū uera p̄alare nō debemus. Chryf. Sicut est mortale peccatū innocenti falsum crimen imponere: sic uerū crimē occultū mala intentione alijs reuelare. Hec ille. De doctrina aut̄ respondit. Ego palam locut⁹ sum mūdo: ego sp̄ d̄ui in synagoga 2 in templo q̄ omnes iudei cōueniūt: 2 in occulto locutus sum nihil q̄d me interrogas: integro ga eos qui me audierūt: de quoz̄ dicit̄ dñs. Nec inuidiam nec suspitionē habeas. Alcuinus. Non em̄ cognoscēde ueritatis amore interrogaui pontifex: sed vt causam inueniret qua eum accusare potuisset: 2 tradere romano p̄fidi ad damnādū. sed deus ita tēmpauit r̄nsionem: vt nec ueritatem taceret: nec se defendere uideret. Respondit em̄ iesus. Ego palam locut⁹ sum mundo: ego semp̄ docui r̄. Hec ille. In h̄ ergo dat nobis deus formā respondendi hostibus sic vt nec ueritatem celē: nec

Sermo de passione dñi De

eos contra nos digitis prouocemus.

fecit h dñs: q̄ cum nō solū alterā maxillaz itez p̄cussuro: sed totū corpus figedū p̄ce/buit in crucis ligno.

Secūda est ignominia in

excusabilis p̄cussio. Cū em̄ hec dixisset dñs: vñ assistens mistroz dedit alapā iē/su/di. Sic rñdes pontifici: Aug. de cōcor. euāg. Hic sane ostēdit q̄ annas pontifex erat. nodū em̄ erat missus ad caiphā cum hoc diceret. Et hos duos annā z caiphā pōntifices cōmemorat etiā Lucas in initio euāgelij sui. Hec Aug. Alcuin. Hic im/plet p̄phetia: Dedi maxillā meā p̄cutiētibus. Lxxij. Q̄ nefaria p̄cussio. q̄d hac alapa stulti? aut indecenti? Huic aut̄ sūt similes adulatores: q̄ vt dñs suis cōpla/ceant/multa mala p̄ deum faciūt. Esal. Quis tu vt timeas ab hoie mortali z a fi/litio hois q̄ q̄i senū ita aret: z oblitus es dñi creatoris tui. Dñs aut̄ sic iniuste p̄cus/sus cū māfuetudine rñdit. Si male locut/sum: testimoniū p̄hibe de malo. si aut̄ bñ: q̄d me cedis. Q̄ aduēda patiētia man/suetissimi iesu. Lxxij. Q̄ dulcis iesu q̄pa/tiēter sustines in teipso q̄d ita dure punis in seruo. Alapā em̄ sibi datā patiēter por/tauit. datā p̄o aplo thome ita dure puni/rat in mēdij aule apporauit. Percussus igit̄ dulcissim⁹ iesus ictu graui: manu su/ribunda/adeo vt fm̄ q̄sda dentes oris ei/ mouerent/ z o sanguinem expueret: nihil tñ p̄tumeliose locut⁹ est: sed tm̄ innocētiāz sua defendit dicēs. Si male locut⁹ suz zc. Aug. Quid ista rñsione ycri: māfueti/ustus: qui em̄ accepit asp̄ā nunq̄ veller̄ eū q̄ p̄cussit aut celesti igne p̄sumi: aut ter/ra debiscere sorberi: aut correptū demonio voluti: aut etiāsi alta hmoi q̄libet pena vel grauiori puniri. quid hāz p̄ potentiaz subleuo potuisset p̄ que fact⁹ est mūdus: nisi patiētia nos docere maluisset. vñ/ct̄ mūdus. Hec ille. Sed forte dices. Nū/ q̄d nō fecit dñs p̄ illud q̄d docuit Dat. v/ Si q̄s te p̄cussit in vnam maxillā: p̄be ei/ z alia. Rñsio. Illud nō docuit tanq̄ p̄ce/ptū absolute: s̄ maḡ fm̄ p̄pationē animi: vt ait Aug. qz hō debet habere animū pa/ratū ad hoc faciēdū vbi videret hoc expe/dire ad honore dei z utilitatem ecclie: als̄ aut̄ nō: imo expedit aliq̄n inturiantib⁹ re/spondere ad ipoz z alioz instructionē: sic

Tertia est ignominia dete

stabilis restitutiōis: q̄ facta est in domo caiphe. Annas em̄ nō inueniēs aliq̄d in eo misit eū ligatus ad caiphā. In cui⁹ domo scribe z pharisa z seniores cōuenerant ad examinādū eū: z tractādū de ei⁹ conde/mnationē z morte. Et cū falsum testimoni/um q̄rerēt (vex em̄ inuenire nō poterant) nō tm̄ inueniūt eū multi falsi testes accē/sissent. Dige. Falsū em̄ testimoniū tūc lo/cū hz q̄n cū colore aliq̄ p̄ferf: sed nec color inueniebat qui possz iesum adiuuare mē/dacia Hec ille. Refert Nicodem⁹ in euāgelio suo q̄ cū multi sur̄ existēt: aliq̄s eo/rū dicebat. Ego vidi eū mirabilia faciēte. Alter asserēbat. Et ego audiui eū verba firat⁹ p̄dicantē z silia. Pleriq̄ locuti sunt spūit̄ mouēte linguas eoz p̄ sua volūta/tē. Nouissime aut̄ venerūt duo falsi testes vltētes. Hic dr: Possim destruege tēpluz dei manufactū: z post triduiū aliud nō ma/nufactū reedificare. Per hoc aut̄ volebat p̄bare q̄ diuinā potentiaz sibi vsurparet. Iesus aut̄ tacebat: qz sp̄te mentiebantur. Nō em̄ dixerat de tēplo salomonis: sed de tēplo corporis sui: vt hz Jo. ij. Neq̄ dixerat: possum soluere. sed: soluere q̄d dicebat nō p̄cipiēdo: sed p̄dicēdo q̄d eēt facturi. q. d. Vos soluēz. z ego suscitabo. Aug. aut̄ de q̄ apra mēdacia nō sunt rñsione digna. Q̄ q̄d detestabilia sunt falsa testimonia z fal/sa mēdacia. Fido. Testis falsidic⁹ trib⁹ p̄sonis est obnoxi⁹. Prīmū deo que peie/rando p̄tēnt z in testimoniū falsitatis ass/sumit q̄n volēs deū participē fieri sue fal/sitatis. Secūdo iudici que mentiēdo fallit. Postremo innocenti que falso testimoniū ledit: vñ extra de cri. fal. li. v. Falsidic⁹. Vidēs aut̄ caiphaz q̄ iesus tacebat z ad/ducta testimonia nō sufficere ad ei⁹ conde/mnationē: ex impatiētia sur̄ gēs de solio: vt fm̄ Hieron. vesania mentis motu cor/poris demonstraret: ait. Nihil rñdes ad ea q̄ isti aduersum te testificant: Beda. Ad responsū puocat: vt ex occasiōe sermōis locū accusandi inueniat. Hec ille. Iesus au/tē itez nihil respōdit. iuxta illud Esā. lxxij.

ignominiosa reprobatioe Fo. xxx

Quasi agn? coram tōdente se sic obmutet
 ser et nō apier os suū. Et ps. fact? sum sic
 hō nō audiens: et nō habens in ore suo re/
 dargutiōes. Aug. Ubi nō rñdebat: nō sic
 re? siue dolosus: sed sic ovis silebat. Ubi
 rñdebat: sic pastor docebat. Hec ille. In h
 aut? q? dñs tacebat: Pūmo ostēdebat suā
 misericōdiam: ne falsi testes amplē peccarent
 si in malicia p durarēt. Secōdo suā sapiētia:
 qz scēbat vt dicit Hierony. qz qēqd rñdisset
 traxissent in calūniā et nihil p fuisset respō/
 sio. Tertio suā patientiā: vt sic daret exem/
 plū p tēdēdi calūnantū voces: et pot? pa/
 tientiē ferre q? iunlitē defedere. vt dicit Aug.

Quarta est ignominia vi-
 rugabilis cōdēnatiōis. qz seniores plebis
 et pncipes sacerdotū et scribe vt occasiōe
 p dēnandi eū haberēt: interrogauerunt il/
 lū dicētes. Si tu es chīs: dic nob? Beda
 nō pitate desiderabāt: sed calūniā ppara/
 bant. Si qdē chīm hōiem tmōm de stirpe
 dauid venturū sperātes: hoc ab eo qrebāt
 vt si diceret Ego sum chīs: calūniarent q?
 sibi arrogaret regiā pātey. Hec ille. Pūm
 cept? aut? sacerdotū magis ac mag? furēs
 adiurauit eū dicēns. Adiuuro te p deū vt
 uum vt dicas nobis si tu es chīs fili? dei
 sez fili? naturalis. Dicit illi iesus. Tu di/
 xisti. Et ait. Si dixerō vobis: nō credētis
 mihi. si aut? interrogauerō: nō respōdebit?
 neq? dimittet?. Verūtū dico vob. Amo/
 do videbit? si. hois sedentē a dex? xru. di/
 z venientē in nubib? celi. Theophil? q. d.
 nō est vob? decetero ipse sermonū et doctri/
 nes: sed deinceps iudicij tps erit: eū videbit?
 tis me filiū hois sedentē a dextr? dei. Hec
 ille. Erit? Lū de deo sessio dicit atq? th: o/
 nus: regia et vniuersis pncipans dignitas
 designat. Hec ille. Theophilus. Hoc tgi/
 tur audietes timere debebant: sed illi post
 hec pba mag? insaniūt. Vñ sequit? Dicit
 aut? oēs. Tu es fili? dei: Qui ait. Vos
 dicat? qz ego sum. Rñdit q? veritatē vt in/
 excusabiles essent. Et q?uis sciret nō pro/
 desse dicēdo se filiū dei: tñ adiuurat? mōdit
 ppter reuerentiā diuini nois inuocati: dās
 exemplū tenēdi iuramētā licitā. Tūc q? p n/
 cept? sacerdotū in furore mag? insaniēs sci/
 dit? vestimenta sua di. Blasphemauit: qd
 ad huc egemus testib? Ecce nūc audistis

blasphemā de ore ei?. O miser caipha tu
 ipse blasphemās: nō chīs: qd dei est deo
 nō attribuis: sed filiū dei: purā creaturam
 credis. Hiero. Pōtēficē quē de solio sacer/
 dotali furor excusserat: eadē rabies ad sci/
 dendas vestes puocat. Cōsuetudis em iū/
 daice ē q? qñ aliqd blasphemū et qñ dō/
 um audierint: scindāt vestimēta sua. Hec
 ille. Chrys. Hoc fecit vt accusatiōem red/
 deret grauiorē. et qd p bīs dicebat: factis
 extolleret. Hec ille. Lū aut? dixisset. Ecce
 nūc audist? blasphemā: adiecit. Quid vo/
 bis videt? At illi rñdentes oēs dixerunt.
 Reus est mort?. Nā fm legē Leuit. xxiij
 blasphemātes erāt rei mort? et lapidaban/
 tur. Beda. Sentētia sua se p dēnāt q? eum
 mortū adiudicāt quē et ois et opis sui testi/
 monio deū esse cognoscere pñt. Et Ouge.
 Quātū putas fuit erroris ipam pncipalē
 oim vitā ream mort? pñciare: et p cātoz
 resurgētū testimonia nō respicere fore vite
 de q? in oēs viuētes vita fluebat. Hec ille

Quinta est ignominia mi-
 serabilis negatiōis: quōd vitz Petrus cum
 ter negauit. Sicut em tā diximus cū dñs
 ducer? est in domū pōtēficis: petr? secutus
 est alōge: et qdā alt? discipulus vsq? i atrē
 um pncipis sacerdotū. Et q? ille alt? disci/
 pulus nol? erat pōtēficis: iō pmissus est in/
 trare. Lū aut? sue noticie poterat ee: qz for/
 te missus a pte suo pisces ad domū pōtēfi/
 cis ferebat: vt forte qz aliqs de cognatiōe
 sua ibi seruiēbat. Et dixit ille alt? discipu/
 lus ostiare. et introduxit Petrū. Quē cū
 vidisset ancilla ostiaria dixit. Nunqd et tu
 ex discipul? es hois ist? Dicit ille. Nō
 nō noui illū: nō scio qd dicas. Chrysost.
 Quid dic? petre? Nōne p us dixist? Esti
 optuerit memori tecū nō te negabo. nō erat
 miles q? te intro gauerat sed ostiaria vltis
 Hec ille. Erat aut? petr? i corpē frigiditate
 infidelitatis et cū alijs se calefaciebat exteri?
 cui ver? ignis extinguebat interi?. Ipe igi/
 timēs inf? iudeos diu stare voluit exte. et
 dū exiret: amiauerit eū alia ancilla q? dic/
 ministris. Et hic cū iesu erat. Accesserūt
 aut? et dixerunt petro. Vere et tu ex illis es
 Nam et loquela tua manifestum te facit.
 Hoc dici potest cui libet vtenti prauis et
 turpib? colloquijs qz turpis loquela tur?

Ber. de passione dñi De

pes mores offendit. qz sicut dicit **Bar.** xij. Et abundantia carnis os loquit. Eū autē bec p̄ciē ēē petro negavit itēz cū iuramēto di. Quia nō noui hoiez. In h̄ articulo notare debes q̄periculosa sit mala societ̄tas. **Dicit** petrus fuit cū alijs apl̄s nō negavit dñm: sed qñ fuit cū malis m̄str̄ p̄oficis. **Hiero.** Valū est conuersari in curijs magnatū. Nam stella i curia herodis a magis disparuit quibz inde egressis iterum apparuit et petrus etiā in curijs anne et caiphe iesum pdidit. Hec ille. In intervallo autē qñ vnus hoze factō: dixit vn⁹ ex suis pontificis cognat⁹ ei⁹ cui⁹ abscedit petrus a r̄culā. **Uere** et hic cū illo erat. Nam et galileus est. Nonne ego te vidi in horto esz illo. Tunc cepit iurare et anathematizare et detestari qz non nouisset hoie. **Nota.** Moraliter vincit petrus. i. ecclie pastor: p̄ ancillā. i. p̄ amicitia corpalem **Die.** ee. ij. **De** qui edificatis sion in sanguinibz. **P̄s.** **Dixerunt** hereditas possideam⁹ sanctuarium dei. qz vics solum curā habent de puiffone camaliū p̄pinqoz quibz q̄ridie quasi hereditibz relinquere studēt eccl̄astica b̄nificia. **Raban⁹.** Non qz p̄mū ait. Nescio qd dicit. **Secdo** cū iuramēto negat. **Tertio** qz cepit detestari iurare qz non nouit hoiez. **Perseuerare** q̄ppe in pctō dat incrementū scelerū: et q̄ minima spernit: cadit in maiorā. **Hec ille.** Et continuo adhuc petro loquente: gallus cantauit. In q̄ nota q̄ gallus. **Diabol⁹** cantat qñ plari peccant. vel fm̄ **Rabanū.** Per gallū intelligit doctor ecclie q̄ somnolentos incipias ait. **Luigi** late iusti et nolite peccare. **Ad**randū autē fm̄ **Aug.** lib. de concordia euang. q̄ matheus hicas et ioānes dicunt petrus ter negasse an̄ primū gallicantū. **hoc** est ha benlo respectū ad tertie negatiōis inchoationē. **Bar⁹** autē dicit tertā negatiōē eē post primū gallicantū: et an̄ scdm̄ qd̄ v̄rū est habēdo respectū ad negatiōis p̄mationē. **Forse** q̄ris q̄re p̄misit deus petrus q̄ ira feruens erat in ei⁹ amore ita grauit̄ cadere. **Rūso.** Hoc fuit expedies p̄cipue p̄pter tria. **Primo** p̄pter maiore petri humiliatiōē. **Aug.** li. iij. de ciuit. dei. **Audeo** dicere sup̄bis vtile eē ruere i aliq̄ ap̄rum manifestūqz pctm̄ vñ sibi displiceat q̄ iā sibi placendo ceciderūt. **Salubr⁹** em̄ petrus sibi post pctm̄ displicuit q̄ sibi placuit erat dñi p̄sumpsit. **Secdo** p̄pter generale oim̄ informationē vt sic rep̄mat h̄iana b̄sumptio. **Aug.** Hinc cōgnoscat q̄ v̄z sit illud. **Sine** me nihil potestis facere. **Ece** em̄ ad vni⁹ aure impulsū firmissima columna p̄remuit. **Tertio** p̄pter p̄calem petri instructionē. vt v̄z fm̄ **Breg.** dist. l. **Is** q̄ futur⁹ erat pastor ecclie in sua culpa disceret qualiter alijs misereri deberet. **Et** **Chrys.** in ser. **Idcirco** diuine p̄videntiē secerū p̄misit vt prim⁹ ip̄e liberet petrus q̄ erga peccantes duriorē smiam p̄p̄ri calus in p̄turo comissā sacerdotij p̄tatem: ne cū ip̄i minime peccarent in pctōibz sine misericordia iudicarent. **Hec ille.** Eū autē petrus ter ch̄stum negasset et gall⁹ cantasset: conuersus iesus a iusticia in misericordia: respexit petrus oculo misericordie. **Et** tunc recordat⁹ est petrus sibi iesu qd̄ dixerat. **pr̄usqz** gallus canteter me negabis. **Hec** recordatio fuit initium sue p̄nie. **Et** tūc petrus ad amaras lachrymas puocat⁹: exiit foras i foueā q̄ postmodū gallicant⁹ appellata ē vbi q̄ postea edificata est ecclia in honore b̄ri petri. **Et** **ioi** fleuit amare. **Hiero.** In atrio em̄ calyphe sedens nō poterat agere p̄nias: vñ foras egredis de impioz consilio vt pauide negatiōis sordes amaris fletibus lauet. **Hec ille.** In hoc habemus exemplū sp̄i et confidentie. **Nullus** enim desperare debet de peccato cū post tantū peccatū petrus factus sit tanitor celi. **Si** tamen pro peccatis suis flear amar⁹ exemplo petri: qui fleuit amare non solum illo tunc sed quoties gallicantū audiuit. **Quā** sicut habet in **Trinerrato** clementis. **Petrus** dixit in consuetudinem vt a primo gallo: cū cantu vsqz ad horam matutinā staret in oratione s̄ns p̄negatiōis culpa. **Est** itaqz petrus exemplū sp̄i et confidentie: est et exemplū amarit̄e p̄nie. **Sed** o fatuitatē mirabile. **Multi** volunt siles esse petro vel magdalene in indulgētie p̄ceptioe s̄z nō in p̄nia. **In** q̄ sedū cū miseris seipos dei mia aburtes **Fugiat** igit̄ pctō: exēplo petri p̄ua p̄sortia et occasiones petri et se in foueā. i. p̄funditatē h̄uilitatē **Hier.** ij. **Uide** vias tuas in conualle scito qd̄ feceris.

Sermo de passione dñi De fa

etst videre factū tuū. Non est nobis cura
de te: sufficit nobis tenere eū. Vidēs igit q̄
eū periderēt: p̄citat argenteos in tēplo vñ
capti fuerāt. Et abiēs desp̄t laq̄o se sus-
pedit. et suspēsus crepuit medi⁹: vt habet
Act. j. q̄ vicz imūdiſſim⁹ et spūs nō ve-
bebat exire p̄ os qd paulo añ reti gerat os
mūdiſſimū dñi. Raban⁹. Suspēdit autē
se laq̄o: vt se ostēderet celo terreq; possum.
Leo papa. Sceleratior oib; iuda atq; i/
felicior extitisti: quē nō p̄nia reuocauit ad
dñm: sed desp̄tatio traxit ad laqueū. Idē.
Difficile est vt bono pagant exitu: q̄ ma-
lo inchoata sunt p̄ncipio. Neq̄ſſime iuda
qd tibi p̄fuit auaricia tua: argēteos redi-
disti z tēp̄m diabolo z laq̄o mort; tradi-
disti. Miser iuda tu tēp̄m pdidisti corp⁹:
niam z pecuniā. Sic z v̄ſurarij: simoniaci:
et oēs auari torū in fine pdūt. Eccl. x. Lū-
moriet hō hereditabit bestias: serpētes: z
fomes. Bestie. i. executorēs z heredes q̄
dicunt bestie a v̄ſido/ accipiūt pecuniā z
hereditatē terrenā. Serpētes. i. demōes
aniam. vermes corpus. Q̄ multi sunt q̄
pditorē iudā execrant: z tñ ipsi iude simi-
les inueniunt z ei⁹ socij atq; frēs dici me-
rent. Primo q̄ indignant z murmurant
de his q̄ dño offerunt vel p̄ dño dantur.
Multi q̄ppe sunt q̄ plus timēt p̄ deo vena-
riū exponere q̄ q̄ncq; solidos p̄ v̄tre: q̄ q̄ſi
pdita existimāt q̄ p̄ deo dant aut fiūt: dicē-
tes cū iuda: vt qd pditio hec. Secūdo
q̄ v̄bis aut signis simulāt aliq̄s diligere
etnū dñi gerūt in corde z faciunt in ope.
Q̄n bonū far; z cor: dē malū meditaris
Et q̄ iudas dño dedit: hec mibi tu das
Et generalr oēs pditores p̄i frēs atq; so-
cij iude. Tertio illi q̄ s̄ḡ r̄m deuotiōis
gerūt seuerandi in pctis: hī cū iuda sub
ligno auaricie z reuerētē iniuriā atq; irre-
uerentiā dño faciunt. Quarto v̄ſurarij
sacilegi dēimas z res ecclīasticas v̄strau-
dantes. Et generalr oēs auari q̄ p̄ auari-
ciā ch̄m derelinquūt. hī siles iude: q̄ p̄
auariciā dñm v̄didit. V̄ſurarij etiā ven-
dunt ips qd dñs posuit in sua ptāre. ideo
qdāmo dicunt dñm v̄dere. Sacilegi at
res ecclīasticas ch̄ſto p̄nentes v̄strau-
dant: quēadmodū z iudas pecuniā acce-
pit de tēplo. Acceperūt em̄ p̄ncipes sacer-
dotū pecuniā illam non de p̄ijs burſis:
sed de gazophylacio tēpli. Quinto: ip̄e-
cialiter auari sacerdotēs q̄ curam qdē pe-
cuniar; habēt: sed nō aniar; qz de pecuniā
qdē solliciti sunt: de aniar; v̄o minime.
Sexto simoniaci: q̄ vel bñficia simoni-
ace p̄ auariciā obtinēt: v̄l etiā ip̄a sacramē-
ta vendūt: et p̄cipue q̄ missas p̄ precio di-
cunt: pactū sup hoc faciētes: z ad hoc etiā
se offerentes q̄ cum iuda dicentes. Quid
vultis mibi dare z ego vob; eū tradam:
Septimo oēs fornicatores q̄ p̄ minima
delectatione aiām suā ch̄ſi sanguine redem-
ptā/ diabolo vendunt. et fornicatrices seu
meretrices q̄ p̄ p̄cio z pecuniā seip̄as eb̄ſi
sanguine redēptas p̄ſtituūt. fautores autē
aut fauoricos talū z specialr v̄tule ille in
diabolare q̄ inuēculas pdūt z decipiunt et
vendūt: et aliq̄n etiā (qd horribile ē) filias
p̄p̄ias. hī oēs socij atq; frates iude: q̄a
sanguinis ch̄ſti p̄cium vendunt.
Sexto specialiter sacerdotēs fornicat-
rij: q̄p̄ etiā aliq̄ aliq̄n p̄cubinas h̄nt publi-
ce z notorie. Hiero. Sic sacerdos: dic de
rice quō iſide labijs q̄b; ofenſat. Res filium
h̄gis id est ch̄m in sacro altaris: ofenſaris
labia meretricis. Iuda ofenſulo filii hois
tradit. i. similis ei. Hec ille. Nono Illi
q̄ p̄ munere sub aliq̄ falsa apparetia v̄itaz
innocentē ledūt: grauāt: pdunt: z decipiūt
vt falsi testes: z q̄ iusticiā vendunt: vel sub
v̄mbra iusticie paupes z innocētes p̄ mu-
nere ledūt z decipiūt: vt sunt falsi iudices
Vñ glo. sup Bar. Multi hodie sunt qui
execrant factū iude z idem faciunt. Nā cū
p̄ munere falsum testimoniū dicūt: deum
q̄ veritas est vendūt. Similr q̄ p̄ munere
falsum iudiciū faciūt: deū q̄ iusticia est v̄-
dunt. Illi etiā q̄ p̄ mūere iusticiā puniti/
uā impediūt vel omittūt. Decimo oēs
in pctis indurati z etiā excoicati auzōita-
tem ecclīe p̄nentes: quēadmodū et iuda
das indurāt⁹ audire noluit cor̄rectōz dñi.
Undecimo confiteri differētēs: qui q̄/
dāmodo iuda peiores dici p̄nt, qui iudas
non multū distulit penitere z confiteri.
Duodecimo oēs indigne cōmunican-
tes: qui q̄ntum est ex seip̄is ch̄m diabolo
tradunt: dum ip̄m ponunt in loco diabolo
subiecto. Vñ de q̄libet tali dicere potest
dñs quod de iuda dicebat. Veruntū ma-

cinorosa iudicatōe Fo. XXXII

nus tradentis me mecum est in mensa.
Tredécimo omnes recedentes in pec-
 catū post cōmunionē: qui etiam dñm quē
 receperūt q̄ntum in x̄p̄is est diabolo tra-
 dunt: qm̄ locū in quo dñm receperūt dia-
 bolo subiiciūt. **H**oēs supradicti fratres et
 socij iude. **Q**uarto decimo mūdus socij
 us est et frater iude. **H**oc est: oēs diuitie:
 delitiae: et honores: **S**ūctus d̄p̄e qm̄ diuiti-
 as dat ad libitū: salutare d̄r. hoc est: spes
 vanā salutis p̄mittere. qm̄ dat solatia et de-
 licias: tunc osculat. qm̄ dat honores: tunc
 amplectat. **S**ed his omnib; modis quasi
 iudas decipit et morti et ne tradit. **J**ob. xij
Ducit em̄ in bonis dies suos: in puncto
 aut̄ ad inferna descendit. **Q**uinto deci-
 mo omnes fures: raptores: et res alienas
 quouis modo iniuste detinentes. **J**udas
 em̄ fur erat: vt habet **J**oā. xij. **I**mo multi
 tales sunt iuda peiores. qm̄ multi tales sūt
 q̄ nō penitēt nec p̄itent: aut si q̄nc̄ confi-
 teant: tñ restituere nolūt. **J**udas aut̄ pe-
 nituit et seipm̄ accusauit et pecuniā restituit
 it. qm̄ tridécim argenteos retulit p̄ncipib;
 sacerdotū. **P**rius aut̄ sacerdotū acce-
 ptis argenteis dixerūt. **N**on licet mittere
 in corbanam: vbi sc̄z reponebant oblatio-
 nes repli: quia p̄cū sanguinis est. **A**ug.
Qualis illa innocentie simulatio: pecuniā
 sanguis non mittere in arcam: et ipm̄ san-
 guinem mittere in p̄scientiā. **H**iero. **U**e-
 re eulicem excolātes et camelū glutientes.
Si em̄ ideo non mitterūt pecuniā in corba-
 nā hoc est in gazophiliā et domo dei qm̄
 p̄cū sanguis est: cur ip̄e sanguis effundit?
Hec ille. **C**ōsilio itaq; inito emerunt ex il-
 lis agrū cuiusdā figuli in sepulturā pere-
 grinorū. et dicit̄ est ager ille acheldemach.
Id est ager sanguinis. **E**t ibi postea edifi-
 cata est ecclesia oim̄ sanctorū. **I**n hoc nota-
 tur q̄ christus p̄ suum sanguine nobis pe-
 grinis em̄ q̄ntem p̄petuam. **A**ug. **N**os
 peregrini in hoc mūdo sumus: et tanq̄ ho-
 spites in hac luce versamur. **H**ec ille. **E**t
 dicit̄ igit̄ apparet q̄m̄ ignominiose reprobat̄
 est dominus a p̄ncipibus sacerdotū et scri-
 bis. **C**onsidera igitur et toto corde medi-
 tare o christiane: qm̄ christus dominus tuus
 multas sustinuit ignominias vt tibi glo-
 riam adq̄reret sempiternā. **N**on sit ergo

vobis durum illatas sibi pro vobis iniu-
 rias recordari. **H**oc igit̄ sentite in vobis
 quod et in ch̄o **J**esu.
Quarta est p̄sideratio facinorose iu-
 dicationis. qualiter vicz impie pro
 nobis iudicatus est ad mortē ch̄i-
 stus iesus dulcissimus. **U**bi sunt septem
 cōsideranda facinora siue septem impietates.
Prima est impietas detestande accusa-
 tionis.
Secunda est impietas improbande re-
 missionis.
Tertia est impietas abominande p̄re-
 electionis.
Quarta est impietas execrande flagel-
 lationis.
Quinta est impietas vituperande illu-
 sionis.
Sexta est impietas conde-
 mnande negationis.
Septima est impietas reprobande sen-
 tentiationis.
Prima est impietas dete-
 stande accusationis: q̄nter sc̄z iudei accusa-
 uerūt eum coram pilato. **F**acto em̄ mane:
 adduxerūt eum vincitū manib; (vt dicitur)
 post tergum ligatis cum multis cōuicij
 ad pilatum: vt iudicaret eū autoritate pu-
 blica. **D**uctus est ergo in pretoriū: quod
 est loc⁹ vbi pilatus faciebat iudicia. **I**psi
 aut̄ qui adduxerunt non introierunt in p̄-
 toriū: vt non contaminarent intrādo do-
 mū gentilis. sc̄z pilati. sed manducarēt pa-
 scha. i. azymos panes: quos nō licebat ede-
 re nisi mundis. **D**ies em̄ azymorū inceperat
 in q̄bus cōmunitario illis erat intra-
 re domū alienigenē. **A**ug. **I**mpia ceci-
 tas: alienigenē iudicis pretorio cōstantia-
 ri timebant: et fratris innocentis sangui-
 nem non timebant. **H**ec ille. **I**stis sunt si-
 miles qui de modicis facientes confiden-
 tes: norma non curant. **T**unc pilatus
 sciens modum ip̄orū: exiit ad eos foras
 de pretorio. **I**p̄e em̄ erat medijs hinc
 inde discurrens. **Q**uestuit ergo. **Q**uā ac-
 cusatione assertis aduersus hominē hūc?
Responderunt. **S**i non esset hic malefa-
 ctoz: non tibi tradidissimus euz. q. d. nos
 qui sumus tante autoritatis. **S**ic homi-
 nes maliciozi corā iudicib; se iustificat vt

De passione dñi

Innocenti magis possint nocere. Et pilatus
quasi indignatus ex hoc ratione dixit. Ac capi-
te eum vos: et secundum legem vestram iudicate eum. q.
d. Dicitis quod sufficit vestra examinatio: suffi-
ciat et vestra sententia. Theophilus, q. d. Quomodo ad
votum iudeorum posueritis et superbitis ac si nihil
prophanum vniquam egeritis: accipite vos et da-
minate. Ego nequaquam talis iudex efficiar.
Hec ille. Et dixerunt. Nobis non licet in-
terficere quemcumque. Chrysostomus. Vel ipse ipse non in-
fecerit quod multum de prete eorum abscessu erat
eis romanis regibus subiacentibus. Vel aliter
quod dixerat eis secundum legem vestram interficite eum
volentes ostendere quod peccatum eius non est iudaicum.
dicunt. Non licet nobis. Non enim secundum legem
nostram peccauit: sed crimen eius est publicum
quod se regem dicit. Vel quod eum crucifigi au-
piebant ut etiam modo mortis eum distament.
Non autem licebat eis crucifigere. Sed quod alto
modo interficiebant: monstrat stephanus ab
eis lapidatus. et ideo subdit. Ut impleret ser-
mo quem dicit: significans quod morte esset morti-
uus. Hec ille. Exerunt autem accusare eum
in multis de quibus Lucas exprimit tria. Di-
xerunt ergo. Hunc inuenimus subuertentem ges-
tem nostram falsam doctrinam seminando et phi-
sente tributa dari cesari: et dicentem se christi-
anum regem esse quasi volens regnum iudeorum usur-
pare. De prima accusatione minime curat
uit pilatus quod gentilis erat nec curabat de le-
ge mosaica. Sed iam sciebat esse falsum quod
forte audierat christum aliquando dixisse. Reddite
quod sunt cesaris cesari. vni solum curauit de ter-
tia quod magis tangebatur eum quod videbatur esse imperatoris
honoris. Interuenit ergo in proterium
pilatus et interrogauit iesum dicens. Tu es rex
iudeorum. q. d. Est hoc verum quod tibi impo-
nitur: quod te dicitis regem iudeorum. Respondit iesus.
A temetipso hoc dicitis: an alii tibi dixerunt de me.
Theophilus. Inuenit ex hoc
pilatum esse recordem ac indiscretum iudicem
ac si diceret. Si ex tempore hoc loquaris panem
signa mee rebelliois. et si ab aliis precepisti:
fac inquisitionem ordinariam. Hec ille. Chrysostomus.
Non ignorans interrogat: sed ab ipso accu-
sari iudeos volens. vni sequitur. Respondit pila-
tus. Numquid ego iudeus sum. Hec ille. Di-
xit ergo pilatus. Numquid ego iudeus sum. q. d.
De hoc a me ipso non loquor. Hec tua et pontifi-
ces tui tradiderunt te mihi: quod deberet defendere
re. Quid fecisti. Iesus autem pilatum ad alio-
ra inducere volens: respondit. Regnum meum non
est de hoc mundo. q. d. Rex sum non talis ut
putas: sed multo nobilior et excellentior. Au-
gu. q. d. Audite iudex et geres. Non impe-
dio diuinationem vestram in hoc mundo. Quid vul-
tis amplius. Venite credendo ad regnum quod
non est de hoc mundo. Quid est enim eius regnum
nisi credentes in eum quibus dicit. De hoc mun-
do non estis. Quis eos esse vellet in mundo.
Hec Aug. Dulcis iesus. Non tibi sunt si-
miles multi tui vicarii in pompis et deli-
ctis terrenis principibus se equiparantes. re-
gnum quippe eorum est de hoc mundo. Et sub-
dit christus. Si de hoc mundo esset regnum
meum ministri mei vestros decertarent: ut non
traderet iudeis. Chrysostomus. Quid hic regnum
eius quod apud nos est inbecillitate quam a mi-
nistris huius fortitudinis superius pro regnum suf-
ficiens est sibi ipse nullo indigens. Hec ille.
Aug. Cum autem prebasset regnum suum non esse
de hoc mundo: subdit. Hunc autem regnum meum
non est hinc. Non dicit: non est hic. Hic enim est
regnum eius vestrum ad finem seculi huius in terra se-
comitum zizania vestrum ad messum. huius non est
hinc. quod peregrinatus in mundo. Hec ille. Dicit
ergo pilatus. Ergo rex es tu. Respondit. Tu
dicas quod rex sum ego. Ita tristis tempera-
uit: ne calumnie occasione daret. Et sub-
dit. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in
mundum ut testimonium perhibeam veritatem. Et
ois quod ex veritate auditis vocem meam. Qui Pilatus
dicit. Quid est veritas. Theophilus. Non fere
ab hominibus euangerat: et a cuius erat ico gnita
dum esset increduli. Hec ille. Pilatus autem statim
extitit ad iudeos huius rursus expectauit. quod for-
te dicitur Alchum. Indignus fuit audire. Licet
enim pilatus iudicium peritatem icho auerit: tamen in
veritate finitur vltimo non expectauit quod iudeo-
rum malicia christum in nocentia percipiens ad eius
liberationem festinare voluit. Vel etiam dicit
per quod quod ista illa erat de regno spirituali de qua non
multum curabat. Siles se multum pilato de de ve-
ritate querit: sibi tamen displicet peritatem de suis de
fecit audire. pilato et siles se iudicem iniquum
deum voluit iustitiam ferre suam: primo quod de ab
aliqua veritate incipit: sed in peritatem finitur. Pi-
latus itaque audies quod regnum christi non est de hoc
mundo: hac accusatione non curauit sic nec alii
as duas. Sed de proterio extitit ad iudeos de.
Nulla enim mortis inuenio in isto homine. Iudei
autem quod dicitur in criminibus ideo inualebatur vocem

faciozosa iudicatiōe. Fo. XXXIII

bis dicentes: Comouit pplm p vnuerfaz iudea iapiēs a galilea vsqz Duc. q. d. Per uertit pplm: turbaug pace cōem. Et accu tabat etiā eū sumi sacerdotēs i mltis. Je sus nō nihil rñdit. Amb. Accusat dñs et racer: qz defensiōe nō indiget: ambiūt det fendi q̄ timēt vinci. Nō ē accusatiōz tacen do p̄firmat: s; despiciat nō refellēdo. Hec ille. Et cū sic accusaret dē pilat. Nō au dis q̄tra aduersum te dicunt testimonia: Scōz Chryf. Hoc dicebat volēs eū libe rare dū se excusando rñderet. S; dñs nō rñdit ei verbū ita vt miraret p̄ses vehe/ menter de eius pati etiāz p̄stātia. Ouge. Dignū em ei videbat magno miraclo vt exhibit ad criminale iudiciū iperturba/ bilis stare: an moztē q̄ apud oēs hoies ter ribilis extimat. Hec ille.

Secūda est impietas i

probade remissiois: q̄nt. s. ipie remisit euz pilat. ad herodē: r̄ itez herodes ad p̄la. Impie inq̄ qm si oino recta fuisset volūtal pilat: nō remississet eū cū sciret eū innocē/ te. Pilat. Itaqz vidēs iudeos cū mltā in/ stātia moztē dñi q̄rerē: malēs q̄ ab alio cō denaret iudice: vel forte existimās q̄ hero des libens eū a iudgōz mābō liberaret si de e? prāte esset: qm audierat galilea no minari cur? terraracha erat herodes: inf/ rogauit si hō galile? eēt. Et vt cognit q̄ d herodis prāte eēt: misit eū ad herodē: q̄ tūc erat hierlymis p̄pter solēnitatē pasca/ le: q̄ iude? natus erat. Nō em su? in fauo rē yporis sue q̄ iudea erat: trāsies ad rituz iudaismi searcūcidi fecit: vt dē Joseph. Hō autē ieluz: gauisus ē herodes. Et ml to ei spe. s. a decollatiōe ioānis bap. ieluz videre cupiebat: qz mltā de doctrina suaz miraclo audierat. vñ r sperabat aliq̄ siḡ ab eo videre. Interrogabat autē eū mltis simoib;: nō sicut p̄tatis amator: sed sic cu mosus et tētor. Nō ch̄s nihil rñdit nec signū aliqd̄ ibi fecit: fm glo. herodes non reputauit ch̄m saluatozē: s; incātorozē. Nō nō erat dign? neqz verbis neqz mira/ culis ch̄i. fm at Gre. ch̄s in hoc nos do uit q̄ taceam? qm cognoscim? q̄ audiro/ res nri nra volūt audire q̄s laudāda r nō sua puerla mutare: ne. s. dū oñtatiōis stu/ dio verbū dei loqmur r illoz q̄ erat culpa

nō esse desinat: r nra que nō erat fiat. Hec Greg. Stabat autē factiōtes r scribe cō/ stāter accusantes eū corā herode foroz de illis de quib; eū accusauerāt corā pilato: q̄uis euāgeliste nō faciāt mentionē. Ad has autē accusatiōes tanq̄ indignas rñsiōe dñs nihil rñdit. Qd̄ vidēs herodes sp̄es ut eū reputās eū idiota. Sic hodie s; xpi sectatores ab alijs sp̄nūtur r idiote repu/ tant. Jesū etiā aliq̄ cū herode sp̄nūtur q̄ siḡ gna fieri q̄runt p̄q̄retēs q̄ ab eo mō mira cula nō sūt: eū tñ mō nō sit ip̄s signoz: s; opez: vt dē Gre. Vñ Lu. xij. Hic moy/ sen r p̄phas: audiāt eos. Qd̄ etiā p̄ter hec hēm? euāgelia r aplos: nō sūt q̄ signa q̄re da. Nō solū aut illū sp̄reut herodes: sed r illū sic iduēdo veste alba: r sic illū fmit ad pilatū: q. d. Fac de eo qcqd̄ volueris. In q̄ p̄bat in necē dñi p̄sensisset. Amb. Nō oct oium q̄ veste alba induit ab herode ima/ culare tribuēte idicia passiois q̄ agn? dei sine macla cū glia mōi Petā susceper. Hec ille. Et ip̄a die facti sunt amici herodes r pilat? p̄pter mutuā reueretiā sibi inuicez factā: antea q̄ppe erāt inimici: qz pilat? ali q̄s occiderat de p̄positura herodis. The ophil. Attēde diabolū vbiqz p̄iugētē dis iuncta vt ch̄i pagat necē. Erubescamus q̄ nos si cā nre salutē nec amicos in p̄pito fev dere p̄seruem?. Hec ille. Considera nūc quō p̄ dñs ducit r reducit p̄replare euz demisso vultu r p̄cūde incedere: quicūqz clamores audierē: et bñ meditare quō ha bebat pedes illos scissimos p̄fractos: qz nudis oino pedib; incedebat. Reducto at ieluz ad pilatū: p̄uocatis p̄ncipib; sacerdo tū r magistrab; r plebe eruit ad eos fo ras: r dixit eis: Obtulit mibi hoies hūc q̄si auertentē p̄s: r ecce adduco vobis eū foras vt cognoscāt qz in eo nulla cōmū/ uagto r his in quib; eū accusat; S; neqz q̄ herodes: Nā remisit illū ad nos: r ecce nihil dignū moztē actū est ei.

Tertia ē impietas abo

mināde p̄lectōis. quō vitz impy iudei e/ legefē barabbā poti? q̄ ch̄m. Volēs ei pilat? ieluz liberare: p̄posuit iudeis p̄sue tudinē q̄ solebat p̄ses in solēnitatē pascali dimittere vñ vincitū quē p̄s voluisset. Beda. Hec p̄suetudo nō erat legis p̄ce/

Berno de passione dñi De fa

ptum: sed ex antiq̄ patz traditōe descen-
dit vt ob recordationē liberationis ex egypto
pro vñū etiā i die pasce dimitteret vincitū.

Hec ille. Dicit ḡ eis pilat⁹ Est iudicio
vobis vt dimitta vñū in pasca Quē ḡ vul-
tis dimitta vobis vñū iesum: vel barabbā:
Per hoc credebatur subtilit̄ liberare iesum.
qz nō credebatur qd aliq̄ mō peteret liberatō
nē barabbe q̄ erat homicida z sediciosus
Insignis: nō ex nobilitate gñis: sed famo-
sitate criminis: qz erat latro public⁹. Sci-
ebatur autē qd iudei p inuidiam tradidissent
ch̄m. Tūc autē vt h̄i Bar. xxvij. Sedere
illo p tribunali misit ad eū vxor ei⁹ di. Al-
bil tibi z iusto illi. q. d. Nullo mō p dēneg-
eū: Multa em passa sum hodie p vñū p-
pter eū. Diabol⁹ em (vt d̄t de Lira) q̄ ca-
ptionē ch̄i procurauerat p iudeos p ali-
qua signa ppendit q̄ ipse esset ch̄s: puta p
suā patientiā z septuraz impletionē: tō i
pedire voluit mortē ei⁹ p quā spoliā dus
erat infernus. Rehan⁹. Hūc demū diabo-
lus itelligēs p ch̄z se spolia sua amissuz:
sicut p̄mū p mulierē mortē intulerat: ita p
mulierē vult ch̄m de mortis amittat im-
perū. Hec ille. Pilat⁹ itaqz qrens liberā-
re ch̄m: q̄sunt que vellēt sibi dimitti p-
honorē festi. Et exhortatiue exp̄ssit ch̄z
di. vt h̄i Jo. x. viij. Vultis dimitta vobis
regē iudeoz. Principes autē sacerdotū et
seniores psuaserūt p̄llis vt peteret barab-
bā. Oēs ḡ clamauerūt: Nō hūc sed barab-
bā. Latrones latronē petierūt. O infelix z
indignū z cambiū. Beda. Jō iudei pacē
h̄e nō p̄t: qz sediciosum magis hoiez ḡ
dñm pacis eligere maluerūt. J. d̄. Quia
rel̄q̄rūt saluatōrē z petierūt latronē: vsqz
hodie diabol⁹ sua latrognia exercez i ipos
Hos ille. Qui autē in p̄mōtibz officiorū
aut h̄nficioz maluz bono p̄ferūt suo facto
vel sensu dicūt: Nō iesum sed barabbāz.
Pilat⁹ autē cupiens iesum dimitti: itez lo-
cutus est eis di. Quid ḡ vultis faciā die
su q̄ d̄t ch̄s: Dicit oēs: Crucifigatur.
Mala fuit barabbe pelectio: sed peior hec
sententiatio. At p̄ses: Quid em mali fecit:
At illi magis clamabat dicētes: Crucifigatur.
Vñ p̄z q̄ irrationabiliter z impo-
rtune pcurauerūt iudei mortē ch̄i ex inuidia z
malicia: et abominabilis fuit eoz malicia
qui pot⁹ elegerūt latronē sibi dari ḡ sal-
uatōrē.

Quarta est impietas exe
crande flagellatiōis. Na pilat⁹ videns qd
nō posset iesum dimittere oino libez cum
pace iudeoz: z alia ex parte timēs inter-
ficere innocentē: vt sic satisficeret iudeis:
iussit ch̄m flagellari z durissime vulnera-
ri: vt velle eoz crudelitas satiaref. O pi-
lare n̄ te excusar itēō tua: qz nullū d̄ se ma-
lū potest p bonā intentionē effici bonū. O
pilate si innocēs est ch̄s: cur corripies: si
reus: cur dimittes: Tuber ḡ pilatus ch̄i
stū demudari z ad columnā durissime liga-
ri z a planta pedis vsqz ad verticē acer-
bissime flagellari. Vulneraf ḡ totū illud
corpus sanctissimū z fuit vndiqz p̄ciosissim⁹
mus sanguis. Teraf plaga sup plagā: san-
guis sup sanguinē: hūscqz tā torzōibz ḡ i
spectozibz fatigatis solui iubet a columnā.
Erat autē Bre. nazanze. Caro ch̄i flagel-
lata post liuores sanguinē ex oi parte sc̄at
turiebat. q̄ etiā terra sub pedibz iesu et co-
lumna ipsa atqz flagella madēbāt. Et
p̄simile est qd post illā crudelē flagellatiōz
cū solussēt eū: p debilitate nimia z dolorē
immēstate in terrā cecidit suo sanguinē
rigatā dñs n̄ iesus. Considera diligentē
ch̄iane dñm tuū ḡ exuberant p̄ciosus s̄
guis dñi p te effusus est. ḡ dire vulnerat⁹
est. Bern. Volue et reuolue illic et illic
dñicum corpus: vbiqz inuenies dolorem:
vbiqz cruozē. Hec ille Et̄i ei nō p̄paterē
dic te cor lapidū habere. O terreni z in-
durati hoies corda vestra ch̄i sanguinē
p vobis resperfo intigatis: vt emolliri pos-
sint et frangi. Dicit qd adamas lapis duris-
simus sc̄ndit sanguinē agni vel hedi. z p̄
cor nostz erit adamate durius si nō sc̄ndit
datur dolore dū cogitat effusione sangui-
nis ch̄i. j. Pet. j. Nō corruptibilibz auro
et argento redēpti estis: sed p̄cioso sangui-
ne q̄i agni incōtaminati immaculati ch̄i
iesu. Et Heb. xij. Accessistis ad sanguinē
melius loq̄ntem ḡ abel. videre ne recuse-
tis loq̄ntem: vere melius loq̄ntes ḡ abel
Sanguis em abel Genes. iij. loq̄bat iusti-
ciam Ecce vox sanguinis fratris tui abel
clamat ad me de terra. Sed sanguis ch̄i
loquit misericordiam.

Quinta est impietas vi-
 ciperade illusionis: quia dominū sic atro-
 citer flagellatū duxerūt milites in atriu-
 p̄: q̄ vbi cōgregauerunt vniuersam co-
 hoitem ad illudendū ei: et ipsum induerūt
 chlamyde cocinea. i. rubea ad modū pur-
 pure qua vtebant reges vt sic ei tanq̄ sal-
 so regi illuderēt: pro diademate autē rega-
 li imposuerūt ei coronā spineaz. Dicit de
 2 ysa: q̄ corona illa erat de iūctis marinis
 ad modū spinaz acutis: et narrat se audi-
 uisse a quodā qui fuit cū beato Ludouico
 francoꝝ rege vltra mare q̄ senerat p̄ctu-
 ras h̄mōi iunctū p̄ solutales. Pro sceptro
 autē dederūt arundinē in manu dextera e-
 Per hoc volentes notare regnū eius esse
 infirmū et fragile: nō accedentes q̄ ipse di-
 xit regnū suū nō esse de hoc mūdo. Et his
 factis flectentes genua derisorie saluta-
 bant eū dicentes: Ave rex iudeoꝝ. q̄. di.
 Voluisti regnare sed nō potuisti. L. h. y.
 dicit q̄ milites corrupti pecunijs hoc in
 fauorem iudeoꝝ faciebāt. Augustin⁹ autē
 dicit hoc esse factū mandato vel p̄missio-
 ne presidis: vt sic magis iudeoꝝ odia sa-
 turarentur et facilius eū liberaret. Et at-
 ostenderēt illuz honorē esse illusoriū: da-
 bant ei alapas. Et accipientes arundinez
 de manu eius: percutiebant sacruꝝ caput
 eius vt sic aculei spinaz fortius infingerē-
 tur. O miseri q̄ tremebundū vobis appa-
 rebit caput illud in iudicio quod tamini-
 que percutere nō formidastis. Considera
 nunc o christiane caput illū cunctis celoꝝ
 rum virtutib; reuerenti ac sanctis omni-
 bus venerandum tam atrociter vulnera-
 tum. Vide quomō omnia pro te sustinet
 que ipsi volūt: quasi eoꝝ seruo: et ad omnia
 facer quasi mutus. Lerne sanguinē p̄ acu-
 leos corone de capite largiter effluentem
 et genas eius preciosas rubricantē ita vt
 apparet quasi leprosus. Sanguis d̄m̄i et
 sp̄tum quod in eū expuebant faciebant
 eum leproso similem. Tunc impletum est
 illud Esa. liij. Nō est ei species neq; de-
 cor: vidimus eum et non erat aspectus: et
 quasi absconditus est vultus eius et de-
 spectus. Et nos reputauimus eum quasi
 leprosum: et percussuz a deo et humiliatū

Sexta est impietas cō-
 demnande refutatione. Ihu negatōis: q̄
 liter. s. iudei refutauerunt atq; negauerūt
 dominum coram Pilato. Iesum itaq; sic
 flagellatum et illulum adduxit de p̄cto-
 ris Pilatus foras ad iudeos dicēs: Ecce
 adduco vobis eum foras postq̄ dilige-
 ter examinauit et puniui vt cognoscatis
 quia nullam causam mortis in eo inuenio
 Eruit ergo Iesus ex p̄cepto Pilati por-
 tans coronam spineam et tunicam pur-
 puream veterem quidē et turpem: et sce-
 ptrum arundineum. Anselmus. Attende
 anima quis est iste qui ingreditur habēs
 imaginē quasi regis et nullo minus serū
 despectissimū confusione repletus est cor-
 ronatus incedit: sed ipsa illa corona cruci-
 atus est ei et mille puncturis speciosum e-
 verticem diuulnerat. Hec Anselm⁹. Tūc
 autē Pilatus quasi ad misericordiam p̄-
 uocando iudeos dixit: Ecce homo, quasi
 di. Et si in aliquo male gesserit: tamē vltra
 condignū punitus est: adeo vobis suffice-
 re debet. Videte caput eius perforatum:
 totū corpus laceratum: faciem consputaz;
 et compatiamini sibi: quia homo est sū-
 cur vos. Insatiabilis tamē sacrilegoꝝ
 iudeoꝝ furor non cessat: obstinata ne-
 quicia non emollitur misericordia. Ideo
 clamauerunt tumultuose dicentes: Cru-
 cifige crucifige eum: quasi dicerent: Hec
 pena non sufficit nobis. Dixit eis Pila-
 tus: Accipite eū vos: et crucifigite. Hoc
 derisorie et indignanter dicebat: quia non
 habebant auctoritatem sic interficiendi,
 quasi diceret: Si haberetis potestatem
 cito daretis sententiam: sed mihi non licet.
 Ego ei nō inuenio i eo causam. Verum
 dicit Pilatus: quia causa mortis sue non
 fuit in eo: sed in nobis. Bernardus. O pi-
 ssum ielu quid tibi et morti: nos peccatū
 imimus: tu luis. nos debuimus: tu soluis.
 Hec ille. Tunc dixerunt iudei: Nos legē
 habemus et s̄m legem debet mori: quia fi-
 lium dei se facit. Scdm enim legem blas-
 phemus morte puniebatur. Leuit. xxij.
 Cum autē audisset pilatus hunc sermo-
 nem magis timuit: nos propter legem iu-
 deoꝝum quaz non obseruabat: sed ne vez-

Sermo De passiōe dñi

esset q̄ esset fili⁹ dei ⁊ sic enorme factum
fecisset eū puniēdo ⁊ illudendo. Et ideo
volēs de h̄ secret⁹ inq̄rere ingressus est p̄
tōrū cū iesu: nec tam amplius interroga-
uit q̄d fecisti: s̄. **U**n̄ es tu: q̄rens an heret
origēne diuinā vel hūanā. **J**es⁹ aut̄ nō de-
dit ei r̄m̄am: q̄ cū eēt idolatra generatio
nē diuinā accipere nō potuisset. **D**ic̄ q̄ pi-
latus. **S**ibi nō loq̄r. **S**irabat v̄tq̄ pi-
lat⁹ de ei⁹ taciturnitate cū eēt in p̄cto li-
beratōis vel cōdēnatiōis. **J**er̄m̄. **N**escis
q̄ p̄tātē habeo crucifigere ter: ⁊ p̄tātēz ha-
beo dimittere ter: **P**ilate tua te voce co-
arras: tua te snia dānas. **S**i em̄ totū in te
positū est: q̄re innocētē in q̄ nullā causam
inuenis nō absoluis: **E**t qm̄ pilat⁹ gloriā-
bat de sua p̄tātē: iō r̄ndit **J**es⁹ ad resp̄-
mēdā ei⁹ iactantiā di. **N**ō h̄eres p̄tātēz
aduersum me vllā nisi tibi datū eēt desup-
sez cōcessam a cesare ⁊ pmissum a deo a q̄
est ois p̄tās. **E**t ex h̄ arguit ei⁹ p̄ctm̄ q̄
neḡ a deo neḡ cesare accepit p̄tātē cō-
dēnādi innocētos: **E**t q̄ pilat⁹ gētilis erat
⁊ superioris p̄tātis timore agebat. iō d̄t
ei **P**rop̄ea q̄ me tradidit tibi: mai⁹ p̄ctm̄
habet: q̄ v̄tq̄ iudei ex inuidiā ip̄m tradi-
derāt. **E**t inde q̄ q̄rebat pilat⁹ dimittere
eū: q̄ t̄q̄ hō astur⁹ videbat q̄ ch̄s cōui-
cerat eū de pctō si cōdēnaret eū dimitte-
re: s̄ nūc aio p̄stātī q̄rebat hoc facere. **J**u-
dei vero hoc intelligētes ip̄i timore inge-
rūt de iniuriā cesaris. d. **S**i hūc dimittis
nō es amic⁹ cesaris. **O**is em̄ q̄se regē fa-
cit: tradit cesari. **V**idētes em̄ q̄ pilat⁹
nō curabat de accusatiōe cōtra ch̄m quā
afferebat secūdū legē s̄c̄: iō cōuertunt se
ad accusandū alio mō de quo magis tan-
geretur cor pilati: q̄ p̄sidebat. **H**ierusalem
ad defendendū iura romanorū q̄ ordinaue-
runt q̄ nullus fieret rex in **Q**uacūq̄ regio
ne n̄s̄: **D**e eorū b̄nplacito: alias morte pu-
nirēt. **P**ilatus aut̄ cū audisset hos sermō-
nes: magis timuit. **C**h̄y. **F**acile deus a
iusticiā q̄ in causis nō deū s̄ hōiem timet
Timo: q̄ppe inordinatus p̄ualuit in p̄la-
to ex trib⁹ sic in iudicib⁹ iniq̄s assoler. **P**ri-
mū erat amor officij quod ab imperato-
re cōcessum amittere timebat. **S**ecūduz
erat fauor ppli iudici quē amittere nōle-
bat. **T**ertiu est cupiditas p̄mij pmissi q̄
p̄stari metuebat. **S**ulci velut alter **P**i-

latus p̄dictis tribus innitētes venūdant
sūt. vt faciunt malū. **N**am fauere querūt
p̄ncipibus ⁊ dñis ⁊ cū sine p̄cio vt in plu-
ribus officia nequeāt heri: studēt potius
mar sup̄ijs implendis q̄ innocētū causis
defendendis. **H**is sp̄ualiter dicit p̄r illud
Apo. viij. **E**cce ve ve habitantib⁹ in terra
q̄ descendit ad vos diabol⁹. **T**imēs itaq̄
p̄latus q̄litercūq̄ facere aliq̄d q̄d appa-
rere posset eē ⁊ honore cesaris: adduxit ie-
sum foras extra p̄torū ⁊ sedit p̄ tribuna-
li. i. i. tribunali i loco q̄ d̄r lithostratos a li-
thos q̄d ē lapis: ⁊ stratos q̄d ē statura s̄-
ue paucimētū. **I**lle aut̄ locus erat añ do-
mū pilati: ⁊ idē locus hebraice d̄r gabbai-
tha. i. collis siue sublimitas ex coaceruato-
ne lapidū. **E**rat em̄ locus sublimis vario
lapide stratus. **T**ūc ergo pilatus iussit ie-
sum s̄stī in iudicio: ⁊ dixit iudeis. **E**cce rex
vestre. **F**ronte loq̄r q̄si di. mirū est q̄ hūc
homine sic flagellatū ⁊ abiectū dicit⁹ v̄tur
pare h̄bi regnū. **E**rubescere debetis q̄ eū
eē regē formidatis. **J**udei aut̄ quasi furi-
būdi ex abūdantia malicie ingeminando
dicebant. **T**olle tolle crucifige **S**: grauis
est nobis ad vidēdā. **P**ilat⁹ aut̄ timorem
q̄que sibi de cesare ingerebat superare cona-
tur: ⁊ allegans in ch̄i crucifixione: eorū ve-
recūdiā: p̄fusione q̄si subfannādo di. **R**e-
gem v̄m crucifigā: q̄si dicit nō est honor
vester q̄ ille q̄ d̄r eē rex vester sic p̄rema-
tur ⁊ morte sic abiecta moriat. **R**ūderūt
p̄tifices. **N**ō habem⁹ regē nisi cesarem.
De lyra. p̄ hoc patz q̄ cātum fuerūt obf̄i-
nati in morte ch̄y: p̄ eius p̄curatiōe se-
ip̄os subiecerūt p̄petue seruituti romano-
rū. **U**n̄ p̄ hoc ingerebat iudei pilato ite-
rū timore de indignatione cesaris. **P**ater
itaq̄ q̄liter iudei execrati p̄ inuidiā dñi
abnegauerūt corā pilato ⁊ eū crucifigi in-
stantissime petierunt.

Septima est impietas
reprobāde sentētariōis. **P**ilat⁹ em̄ timo-
re deuictus videns q̄ nihil p̄ficeret s̄ ma-
gis tumult⁹ fieret: accepta aq̄ lauit man⁹
corā p̄plo d. **I**nnocēs ego sū a s̄guie iusti-
bus. i. ab effusione sanguinis ei⁹. **N**os vi-
deritis. **P**ilate pilate mētiris dicēdo te
innocētē. **N**ā sciebas q̄ p̄ inuidiā tradidit
sent eū ⁊ q̄ innocēs erat: ⁊ tūp̄e dixisti q̄

de dolorosa crucifixione XXXVII

poteras tñ liberare. Remig. Vos erat apud antiqs vt cu vellet qs se ondere im munē ab aliq crimine: accepta aq lauaret man? corā p̄plo. Hiero. Zudez q̄ cogit p̄ dñm ferre sententiā nō datat oblatū sed arguit offeretes: iustū eē p̄nitiās eū qui crucifigēd? ē. seq̄t: vos videris, q. d. Ego minister legū sum, vox v̄ra sanguinē fundit. seq̄t. Et rādēs vniuersus p̄pls dicit. Sanguis ei? sup nos z sup filios n̄ros. Perseuerat vsq; in p̄sentē diē hec impca/ tio sup iudeos z sanguis dñi non aufert ab eis. Hec Hiero. Q̄ pessimā hereditatē reliq̄runt iudei filijs suis. Uñ d̄f. q̄ singulis lunatiōib? patiunt fluxū sanguinis. Ps. Percussit eos dñs in posteriora z opprobriū sempiternū dedit illis. Et qz ch̄i sanguinē quē sup se receperūt nō pnt exoluere. Jo sūt et erunt vsq; in finē seclī serui ch̄ianoz. Audies igit pilat? q̄ cri/ men sup se recipere z cesari se cōfiterē esse subiectos vici? timore cesaris z fauore iudaici p̄pli cui p̄erat: i iusticiā: p̄tra p̄sciētiā suā dedit crudelissimā sniam de morte innocētis, z p̄ sniam diffinitiuā tradidit eis ch̄im vt crucifigeret. Q̄ ch̄iā/ nissimū p̄dolere z p̄pāiamini innocentissimū dño v̄ro sic iuste p̄vob? dēnato Qui ei p̄parit iuste iudicatio: iuste iudicāti? re gnabit. Q̄ iesu hōe q̄ sincero aore nos d̄i/ xisti q̄ iniustā mortis sniam ferre volu/ sti vt nos a iusta mortis eterne snia libe/ rares. Ch̄iani diligite ch̄im z h̄ senti/ te in vob? qd̄ er in ch̄isto iesu.

- ¶ Quinta ē p̄sideratio dolorose crucifi/ xionis. Ubi p̄siciendi sunt: in cor/ de sentiendi septe ch̄isti dolores.
- ¶ Prim? ē dolor ex p̄bratiue eductiōis.
- ¶ Secd? est dolor amaricatiue potatiōis.
- ¶ Tert? ē afflictitiue p̄clauatiōis.
- ¶ Quart? ē vitupatiue situatiōis
- ¶ Quint? ē illusiue partitiōis.
- ¶ Sext? ē p̄fusiue derisiōis.
- ¶ Septim? ē imperatiue p̄uiciatiōis.

¶ Primus est dolor ex p̄bratiue eductiōis quō v̄iz exprobrabilif educt? ē extra ciuitatē vt crucifigeret. Fu it autē hec eductio exprobrabilis p̄cipue p̄ p̄ter triā. Primo rōe oneris ipositi. Data appē snia spoliare dñm chlāmyde pur

purea q̄ fuerat indurus: z vestimētis suis p̄p̄is eū reinduerūt vt sic ducet? ad mor tē magis cognoscere? in veste p̄p̄ia: z sup ei? hūeros iā dolorib? fatigatos imposue rūt crucē durā z onerosam. Erat autē cruc? quindē pedū in lōgitudine: vt h̄ i h̄ist. Q̄ mēsa tūc erat m̄ ei? z dolzē p̄fecta q̄ tñ p̄ p̄pli mltitudinē appropinq̄re nō poterat. Jo dicit aliq̄ z verisimile ē q̄ ce leriter iuit p̄ viā aliā breuiorē cū sociab? suis z ioāne vt alios p̄cedēs posset ei aliq̄ q̄ntulū app̄pinq̄re. Cū autē extra portā ciuitatē in occursum viāz eū obutū h̄ret cernēs eū sic oneratū p̄ angustia cordis q̄ si semimortua facta: nec ei p̄bum dicere poterat: nec dñs sibi accelerat? ab his q̄ eū ducebāt. Q̄ q̄nt? vtriusq; meror: q̄nta angustia: q̄ dolentes etiā gemetes idē seclē mulieres suspirantes dñam gl̄osaz q̄ etiā d̄f p̄ dolore in terrā corruisse In illo autē loco in q̄ sic i terrā corruit postmodū in hui? rei mēoriā a fidelib? p̄structa ē cap pella q̄ seclē maria de h̄palmō nuncupatur Iesus autē vidēs matrē sic desolatā fatiga tus z fract? z p̄cedenti afflictioē debilita tus iam ampli? crucē portare nō poterat. Credo q̄ dñā mater ei? libēter eā portat? set si potuisset. Deposuit q̄ dñs crucem vt pausaret. Qd̄ vidētes illi maledicti mini/ stri sathane nolētes quouis mō differre: forte timētes ne pilat? sententiā reuocaret coegerūt simonē cyrenēū sic dictū a cyre/ ne ciuitate libye: patrē alexādriz rufi discipuloz dñi: de villa venentē z euntē ad ci uitatē vt crucē portaret post iesuz vsq; ad crucifixionis locū. Nā vt d̄t Aug?. Null? alioz acceptabat crucē baiulare: eo q̄ li/ gnū detestabile putabat. Secūdo rōe loci: qz i ciuitate hierusalē q̄ erat caput ro riuus iudee: qz scdm doctores factū ē mul tiplici rōe. Primo qz hierusalē loc? erat a deo electus ad sacrificia sibi offerenda. Regalia autē sacrificia figurabāt ch̄i pas/ sionē q̄ ē verū sacrificiū. Iuxta illd̄ Ep̄. v. Tradidit semetip̄m oblationē hostiā deo in odore suauitatis. Secūdo qz hoc maxime p̄ueniebat hūilitati ei? vt scz sic turpissimū mortis gen? elegit: scz mortēz crucis: ita etiā in loco tā celebri mortem pati nō recusauit Leo papa ser. de ep̄s h. Qui serui formā susceperat berthele p̄ele/

Sermo de passione dñi De

git natiuitati: hierosolymā passioni. Ter-
tio qz virtus passionis eius ad totū mun-
dū diffūda erit. 3o in medio terre ha-
bitabilis pati voluit scz in hierusalē. Ps.
Deus autē rex n̄ ante secula opatus est
salutē in medio terre. Erat autē tūc multi-
do maxima populoz in hierusalē qz vene-
rant illuc oēs a tota iudea p̄ solēnitates
paschale p̄ quod etiam p̄sibiliter erat
b̄mōi ch̄i eductio p̄pter p̄cursum p̄p̄oz.
Erat autē ibi multiplex turba. P̄ua erat
turba carnificū q̄ cū p̄mebant. Alia iudeo-
rū q̄ eū irridebant. Alia eoz q̄ ad vidēdū
spectaculū p̄ueniebant. Alia eoz q̄ eū an-
gustiegebant. Inter q̄s erāt mulieres plā-
gentes et lamentātes. Ad q̄s se conuertit
dñs et cōpatiēdo p̄dixit futurā ciuitatis
calamitatē et desolationē dicēs. Filie hie-
rusalē nolite flere sup me: nō tamē prohibe-
bit ibi dñs cōpassionē: s̄ p̄dixit aliā lugē-
di causam: nō subdit: s̄ sup vosmetipsas: et
sup filios v̄ros flere: et sup imminens exci-
diū v̄ris vestre. Secūdū sensum littera-
lē. Fletus ad quē illas inducebat erat p̄
miseriā sup iudeos venturā p̄ romanos:
et illa miseria figura fuit extreme miserie
sup incredulos et malos ch̄ianos ventu-
re: p̄ cuius euasione flere debem⁹ et orare an-
terminū huius vite. Quomā ecce veniet
dies scz q̄dragesimo secūdo āno post ch̄i
passionē in q̄b⁹ dicent. Beate steriles q̄
non genuerunt: et v̄b̄era que non lacta-
uerunt: quia agillos erāt ad fugiendū
q̄. Gaude et p̄ se solum erūt anxie. Tunc
incipient dicere motibus cadite sup nos:
et collibus operite nos. Aliqui em̄ p̄ hor-
roz miserie hoc desiderabant: p̄ horrore
miserie in obsidione ciuitatis facta p̄ titū
et vespasianū. Similiter in die iudicij hoc
dicet p̄ v̄bis oprātes absēdi a facie dñi
Et iudicet dñs dicens. Quia si in viridi
ligno hoc faciūt: in arido quid fiet? s̄ d̄
si in ch̄isto omniū virtutū viroz virenti-
tor tormenta inferunt. In arido. i. populo
iudaico et humore diuine gracie destituto
et arefacto quid fiet: quasi dicat s̄m Be-
dam. Si ego qui peccatum nō feci et fru-
ctuosus sum: sine igne passionis de mūdo
non exeo: que tormenta restant peccato-
ribus et impijs qui fructibus sunt vacui:
Pro p̄ qd̄ dicit Gre. Quoties mortē sal-
uatoris attendo et patientiā iob et impie

baptiste? s̄ d̄ d̄ dico tibi. Quoties qd̄ pas-
suri sūt illi q̄s de⁹ reprobat si tanta passi-
sūt illi q̄s deus amat. Hec ille. Tertio
fuit exprobrabilis et p̄sibilis ch̄i edu-
ctio rōne terminat: qz scz educt⁹ ē extra ci-
uitatē in locū q̄ d̄ golgotha qd̄ interpre-
tatur caluarie locus: qz ibi erant caluarie
.i. teste capitis malefactorū ibi occisorum.
Voluit autē pati in loco pctōz vt ostenderet
qz p̄ pctōib⁹ moreret. Voluit etiaz pati
extra ciuitatē vt ostenderet q̄ q̄cūqz volunt
p̄sequi passionis fructū debēt p̄ affectum
exte extra mūdū. Heb. vi. Exeam⁹ ad eū
extra castra. Et Grego. Tāto deo quis
est p̄tius: q̄nto ab amore mūdī magis
est alien⁹. Hec ille. Hic caluarie loc⁹ p̄
dūce passionis mēdiā magnā habet cō-
pūctionis p̄tate. Ibi em̄ magna et stupen-
da opari dignat⁹ ē dñs q̄b⁹ atēte ad me-
moriā reductis cor p̄ritū et hūiliatū cō-
pungit et q̄si passiois torculari cōpassiois
lachryme exp̄mūt. Sed ergo tibi desunt
lachryme cōpūctiois: p̄ge illuc affectibus
mētis. Si tibi extinet⁹ ē ignis deuotiōis:
illuc p̄ge et collige de lignis crucis q̄bus
deuotiōis ignem in te suscitabis. Est autē
mōs iste caluarie extra ciuitatē ad aq̄lonē
et iuxta ip̄m ad q̄nq̄gira passus erat sepul-
crum dñi.

Secūdus ē dolor ama-
ritatiue potatiōis: qz an crucifixionē dede-
rūt ei bibere vinū cū felle mixtū. Ambro.
De tibi amaritudo pctōz meoz p̄ q̄ tol-
lenda tanta fuit amaritudo mortis ch̄i
necessaria. Hec ille. Un̄ parz q̄ntū odire
debem⁹ pctm. Exēplū. Cosueuerūt homi-
nes multū odire cām moztis s̄s sui vel a-
mici. Notandū autē q̄ sicut refert Aico. 5
lyra. legit in q̄dā libello hebraico q̄ apud
eos intulatur Liber iudicū ordinariorū q̄
qz salomō dixerat Prover. xxxj. Date s̄t
cerā mēfētibus et vinū his q̄ amaro sunt
alo vt bibāt et obliuiscant egestatis suē.
Seniores iudeoz statuerāt vt cōdemna-
tis ad mortē daret vinū aromaticū vt fa-
cilius toleraret passionē. In hierusalem
autē erāt matrone deuote et cōpassiue que
hoc vinū dabāt ex deuotiōe. Iudei autē
ex nimia crudelitate mortē tale vinū darū
p̄ ch̄i et duob⁹ latronib⁹ acceperūt. s̄m q̄
dictū erat Amos. ij. Vinū d̄natorū bibe

dolorosa crucifixiōe Fo. XXXVI

hāz lo. d. ei. p. posuerit acerū cū felle mixtū
Tertius est dolor affli-
ctiue cōclauatiōis: qñ scz cruce parata et
in terra collocata exuentes illi neq̄ maḡ
impetu dñm iesum ad terrā piecerunt vt
claus eū cruci p̄figerent. Q̄ntus dolor
tūc erat in corde marie m̄ris ei. cuz oculi
suis videret filiū sic nudatū corā omni po-
pulo sic vulneratū z plenū doloribz. Et vt
dicit Ansel. in f̄ginali planctu. Maria ve-
lamē sui capiti accipiens circūligauit lum-
bos eius. Quāuis autē euāgeliste nō oia
dicant: tñ verisimiliter credendū est q̄ ita
nudatus z genuflexus iesus vt se sup cru-
cē extenderet: oculis ad celū leuatis i cor-
de suo dixit. Suscipe nūc sc̄tē pater eter-
ne me dilectū filiū tuū quē tibi offero i sa-
crificiū imaculatū p̄ salute generis hūani
z remissione peccōz. Ecce nō iam offerū
tibi legalia sacrificia agnoz z hircoz z si-
milū: s̄z caro mei innocētis filij tui. Tri-
ginta z tres anni elapsi sūt q̄ hāc dūce-
z sp̄ aspiciens in illa moit. p̄ hūani generis
redemptiōe cōcupiuit z desiderauit. Tan-
dē se prociēs sup crucē manus z pedes
liberalissime extēdit. Acceperūt autē cla-
uos crucifixoꝝ z p̄fixerūt eū. Sic āt dicūt
aliq̄: fecerūt foramina in cruce. Et q̄ con-
fusa vna manu nō poterat alta neq̄ etiaz
pedes ad alia foramina pertingere. Ido
ligatis funibus brachijs z pedibus ita a-
troci traxerūt q̄ oēs iūcture ossiū dinume-
rari poterūt. Iuxta illud ps̄. Dinume-
rauerūt oia ossa mea. i. Dinumerabilia fe-
cerūt. Vbi s̄m Aug. ad h̄ram describitur
extēsis corporis ch̄i in cruce. Attende
igitur o ch̄ustiane qm̄ ip̄a crux est mensu-
ra q̄ ondit z mensurat q̄ntus est amor dei
ad nos qui tantū extēdit vnigenitū in ea
epomat parte q̄ntum extēdit poterat ad
dextrā z sinistram sursum z deorsum: ac si
dñs diceret. Tantū vos amo q̄ntū vos
amare valeo qui in amore vestrū totum
ex omni parte me extendo. Eccl. ij. Ami-
co fideli nulla est comparatio. Scripsit
autē titulū pilatus: z posuit sup crucem.
Erat autē scriptū Iesus nazarenus rex iu-
deoz. Et h̄ hebraice grece z latine: vt di-
uerſa linguaz hoies q̄ ad diē festū cōue-
nerāt legeret. Posuit autē tabulā in q̄ scri-

ptus erat titulus cū cauilla sup crucem.
Dicebat autē pōtiffices pilato. Noli scribe
re rex iudeoz: s̄z q̄ ip̄e dixit: rex suz iudeo-
rū. Pilatus r̄ndit dices. Qd̄ scripsi scripsi.
id ē idelebilis scripti. Vbi exclamat Aug.
Q̄ ineffabile vim dīne opatiōis etiā i cor-
dibz ignorantū. Idē. S̄z qd̄ loquimur
infanti pōtiffices. Nūq̄ em̄ p̄terea nō erit
vez q̄ iesus ait: rex lum iudeoz. Si cor-
rūpi nō pōt qd̄ pilatus scripsit: corrupti pōt
qd̄ veritas dixit. Ido em̄ pilatus qd̄ scripsit
scripsit: q̄ dñs quod dixit dixit. Hec ille.
Notādum autem q̄ antiquus triplex fuit
titulus: vn̄ memorialis: vt sit supra
sepulcra mortuoz vt oratur p̄ eis vt dicit
Hierō. Scd̄o p̄conialis vt ponit in por-
tibus: tuitatis ad laudē edificantiā: vel etiā
in liminibz domoz. Et. xij. Ciuitas so-
lis vocabit vna. Tertio triumphalis q̄ p̄ti-
net cām z ordinē triūphi: z hic solet poni
in arcibz ciuitatis. Titulū autē crucis dicit
pōt m̄ozialis moꝝ ch̄i vt sit sensus Ie-
sus crucifixus q̄ rex iudeoz. Si tñ bene
p̄sideret titulū ille: magis ondit cām libe-
ratiōis ei. q̄ crucifixiōis. Tū q̄ iesus. i.
saluator. Tū q̄ nazarenus. i. floridus z san-
ctus. Tū q̄ rex iudeoz. i. vere p̄fētūm.
Scd̄o dicit pōt p̄conialis regie p̄aris z
floride sc̄itatis. Tertio etiaz triūpha-
lis q̄ de diabolo: m̄oz morte triūphas
regnū eternū oibus p̄sistentibz z laudanti-
bus sanctissimū nomē iesu victoris nō s̄ssime
adh̄sūt. Itē nota. q̄ ibi erat litteralis va-
riatio s̄m triplex idioma propter tri-
m̄tia: hebraica p̄ iudeos legē habētes:
latina p̄ romanos mūdo ioperantes. gre-
ca p̄ philosophos sapiētes. Scd̄o p̄ter
dandā sp̄uale noticiā: q̄ scz legis iusticia:
mūdi sapia: z q̄ia mūdi regna ei futura
erāt q̄ pepēdit in cruce. Tertio p̄ h̄ra de-
re victoriā. Et h̄ vt ois lingua p̄fiteat
q̄ dñs iesus ch̄s in gloria est dei patris:
vt d̄ Phil. ij.

Quartus est dolor vi-
tuperatiue situatiōis: qñ scz eleuata est et
plātata in foramen crux in q̄ iam p̄ ende-
bat fructus nostre salutis. Et sic eleuat⁹ ē
dñs iesus in cruce pendens positus inter
duos latrones: vt eis similis videret: ex

¶ Sermo De passiōe dñi

hoc infamaret. Amb. q̄ execrabilis in fa-
cto iniquitas iudeoz vt q̄si latronē cruci-
figeret oim redētorē. Ipe ho h̄ p̄misit z
cū pctōibz voluit crucifigi: vt se oñderet
p pctōibz pati. Un̄ in hoc alia z alia fuit
intentio dei z iudeoz. Tūc impleta ē p̄-
pheta. Esa. liij. Et cū scelerat̄ reputat̄
est. Itē vt d̄ Leo papa ser. de passiōe.
Duo latrones vn̄ ad dexterā alī ad sin-
istrā crucifigū vt in ip̄a patibuli specie de-
mōstraret illa q̄ in iudicio faciēda ē oim
hoim discretio. Et Aug. sup Joā. Ipa
crux si attendas tribunal fuit. In medio
em̄ iudicis cōstituto vn̄ qui credidit li-
beratus est: alter q̄ insultauit est dānatus
Iā em̄ significabat qd̄ factur̄ ē de viuis
z mortuis: alios ad dexterā z alios ad si-
nistrā positurus qui iudicabatur: et ita
iudicium minabatur. Hec ille. ¶ Nunc
itaq̄ o christiani. Hoc sentite in vobis
qd̄ z in christo iesu. Sentite inq̄ q̄ incre-
dibili dolore cruciabant mēbra illa scripsi-
ma iam oim debilitata cū penderet z su-
stineret totū pondus corporis p tres cla-
uos in cruce vel p quatuor s̄m quosdā hic
itaq̄ s̄ste o ania hūana dñi tui sanguine
redempta. Ecce rex tū saluator tū pen-
dens in cruce. Ecce deus tuus p te cōdēna-
tus morte. Ecce homo purissim̄ z inno-
centissimus tot̄ respersus sanguine. Ecce
vita tua morti ad iudicata. Fixis igitur in
eī vulnera oculis interna pietate p̄sidera-
totū illud tenerū corpus sic grauit̄ vul-
neratū. Attēde z vide si est dolor sicut do-
lor eius. Vide bñ quō magni clauī ferrei
sustinent totū corp̄: z rēvera vltra q̄ dici
posset aut cogitari affligit. Perpende igitur
cū q̄nto dolore dñs stat in cruce z non
te tēdeat in suo seruitio stare. Sed vt ple-
nius hūc articulū expēdia z efficacius
ad cōpassionē dñice passiōis inducamur
Querē hic vtrū dolor ch̄i fuerit acerb-
simus ita q̄ excesserit omnē aliū dolorem
quozcūq̄. Rūdet Rich. in. iij. z Bon̄.
dis. xvj. z Tho. iij. p. sū. q. xlvj. q̄ quīs do-
lor ch̄i nō fuerit maxim̄ oim dolorū sim-
pliciter cū dolor damnatorū sit maior eo:
fuit tñ maximus oim dolorū huius vite.
Primo p̄t causa passiōis. pariebatur em̄
nō p culpa p̄pria sed pro aliena: nō p ami-
cis s̄z p inimicis: z p his q̄s videbat in-
gratos. De h̄ etiā dicit Hubertus li. ar-
borū crucifixe vite iesu ch̄i. lib. iij. q̄ ipse
videbat oia pctā p̄terita p̄sentia z futura
clarius z distincti. ¶ Qualiq̄ mens humana
possit aliquod singulare cognoscere: que
peccata sibi faciebant q̄ncq̄ dolores excē-
siue acerbitar̄: z hoc idē sibi facebat qd̄
libet pctm̄ p se sumptū: ita q̄ qd̄libet pec-
catū mortale respectu anime ch̄i: erat si-
cut furca quinq̄s dentū vno ictu faciēns
q̄ncq̄ vulnerū aperturas. Primo qz pctm̄ ē
dī iniuriatū. Secdo qz dīne vindicte pro-
uocatiū. Tertio qz horrēde macule in-
tra animā dei imaginē inflictiū. Quarto
qz totius regni gr̄e destructiū. Quinto qz
pene eterne adq̄sitiū. Ch̄is aut̄ hō fm̄
naturā passibile hūit ista detestari z dole-
re q̄ntū exlegebat regula p̄fecte iusticie q̄
i ipso erat: ita q̄ de istis tāntū dolebat q̄ntū
iust̄ erat. In ipso aut̄ fuerūt q̄ncq̄ nobiles
p̄ditōes ex q̄bus augebat h̄mōi doloris
excessus. Fuit ei p̄io gl̄e dei amato: p̄ci
meditator: aiay sponus: zelator: regni: gr̄e
restaurator: z oim saluandoz redemptor.
Sic igit ch̄s q̄ntū deit̄at̄ gl̄iaz amant̄
tātū doluit de deo pcti. Et q̄ntū dilexit
pacē inf̄ deū z creaturā: tāntū doluit inimi-
ciciā ex pctō causatā. Et q̄ntū dilexit de-
corem aie: tāntū doluit turpitudinē macule
Et q̄ntū diligebat regnū gratie z gl̄ie: tñ
dolebat de eius destructiōe. Et q̄ntum
amabat quietē rationalis creature in do-
tātū dolebat de eī eterno cruciatu: z sepa-
ratōe. Hec Hubertus. Secdo fuit dolor
ch̄i acerbissim̄ p̄t modū patiendi. Tū
p̄pter ḡnialitatē q̄ in oibz mēbris afflige-
bat. Tū etiā p̄pter p̄tinuitatē qz eī sus-
pēdiū p̄tinuabat z clauī semp magis ac ma-
gis affligebant pendente. Un̄ mox cōsi-
derat̄ qz in cruce ē acerbissimā: qz p̄figit̄ i lo-
cis neruosis z maxime sensibilibz. Tertio
p̄t q̄ntatē seu cōditionē patientis. I. p̄t
maximā cōplexionis eq̄litate z sensus vi-
uacitate. Unde qz null̄ potuit ei equari
in equalitate cōplexionis z sensus viuacita-
te: qz sez corpus eius formatū est virtute
spūsc̄i. Ideo dolor eī fuit oim dolorū
acutissimus. Ad didit etiā thomas aliam
rationē ex puritate dolorū: Hā i aliis patiē-
tibz mitigat tristitia iterior: z ē dolor exte-
rior: ex aliq̄ p̄sideratiōe rōnis p q̄ndā dīrā

de dolorosa crucifixiōe XXXVII

nationē suā redundantia a superiorib⁹ vi-
ribus ad inferiores qd̄ in ch̄zo patiēte nō
fuit. Nam fm̄ Dam. vnicui⁹ q̄ virtū p̄mis-
sum est agere id qd̄ est sibi p̄p̄uū. Fr̄e dic̄
Hubertinus vbi supra q̄ oēs passioēs la-
bores ⁊ dolores aut martyria q̄ fuerūt sūt
aut erūt in q̄buscūq̄ electis: plenissime in
corde suo recepit christus: ita q̄ nihil pes-
nale est receptū a q̄cūq̄ electo quod non
fuerit cordi ch̄zi multo fort⁹ infixū q̄ in
illo q̄ sustinuit: nō solū in generali s̄ in spe-
ciali multo distinctius q̄ q̄ suscepit. Hec
ille. **Q**uasi aia hūana licet nō ignozes q̄n-
tū boni passio illa p̄ferat mūdo: tñ si qua
sūt in te pietatis: siq̄ charitatis: siq̄ cōpas-
sionis insignia: visceroso pietatis affectu
cōpatere ⁊ emitte lachrymas. **Q**uasi ingra-
ti sūt q̄ nō cōpatiunt. De q̄bo p̄q̄rit salua-
tor per os Bern̄. **H**ō vide qd̄ p̄ te patior
ad te clamo q̄ p̄ te morior: nō est dolor sic
q̄ crucior. **V**ide penas q̄bo afficioz. vide
clauos q̄bus allicior: si est tant⁹ dolor ex-
terior: interior plangit⁹ est ḡuioz: tā ingra-
tū dū te experior. **I**dē Tu in choreis ex-
tēdis b̄bia in modū crucis p̄f̄ vanita-
tis gaudiū: ⁊ ego ea p̄f̄ te extensa habui
p̄f̄ opprobriū. **E**ū itaq̄ sic ch̄z oia mē-
bra sua dolorib⁹ ⁊ passionib⁹ exposuerit p̄
salute n̄ra: nob̄ durā nō sit n̄ra mēbra ex-
ponere sc̄tis opib⁹ p̄ dei reuerētia.

Quintus est dolor illu-
sue partitiois: q̄n̄ sc̄z in ei⁹ opprobriū mi-
lites diuiserūt vestimēta sua in quatuor p̄-
tes sic erāt quatuor milites: ⁊ hoc factū est
in p̄ntia ei⁹. **E**t q̄ tunica superior vtiliter
scindi n̄ poterat: q̄ erat sine sutura reticla-
to opere facta siue textili ad modū birro-
tū: nō integrā ad vnū sortioe venire malue-
rūt: nec dubiū q̄n̄ exinde grauis fuerit do-
lor cordi iesu cū sic videret se cōterni. **D**e
autē q̄ brā virgo illā tunicā p̄: ijs manib⁹
fecerat ⁊ iesu crescēte paulatim cōtuerat.
Aug⁹. **Q**uadrupartita vestis dñi n̄ri iesu
ch̄zi q̄drupartita figurauit ei⁹ eccl̄iaz: q̄
tuor. i. p̄tibus in orbe diffusam ⁊ in eisdem
equaliter. i. p̄corditer distributā. **T**unica
vero illa sortita: oim̄ partū feat vnitates
q̄ charitatis vinculo cōtinet. **S**i autē cha-
ritas et sup̄eminentio: ē habet viā ⁊ sup̄-
eminet scientie ⁊ sup̄ oia p̄cepta ē: fm̄ illō

sup̄ oia autē hec: charitatē habete: merito
vestis q̄ significat: desup̄ cōtēta p̄hibet.
Et addidit: p̄ totū: q̄ n̄ p̄o ei⁹ est exper-
s q̄ p̄tinere videt ad totū: a q̄ toto catholi-
ca vocatur eccl̄ia. incōsuetis autē ne alq̄n̄
dissuatur: ad vnū puenit q̄ in vnū oēs col-
ligit. **I**n sorte autē gra dei cōmēdata est:
cū em̄ fors mittitur nō p̄sone cuiusq̄ vel
meritis sed occulto dei iudicio creditur.
Hec Augustin⁹.

Sextus est dolor cōfus-
sue derisionis: q̄n̄ vics multipliciter deride-
bant eū in cruce pendentē. **Q**uibusdā effi-
sedentib⁹ ⁊ eū obseruantib⁹: alij p̄tereun-
tes iuxta viā blasphemabāt: ⁊ in signum
derisionis dicebant. **V**ah: qd̄ est interie-
ctio insultātis ⁊ peridē: q̄ destruis replū
dei: vt dixisti: ⁊ in triduo illud reedificas
saluū fac te metip̄m. **S**i fili⁹ dei es descē-
de d̄ cruce. q̄ d. nō potes. **I**dē pater tua sal-
uitas. **C**hr̄yso. ser. de pas. **S**ecōtrario q̄
filius dei est iō nō descendit de cruce: nam
ideo venit vt crucifigeret p̄ nobis. **I**dē
ibidē. **C**ōsidera vocē filioz diaboli quō
imitant vocē paternā. **D**iabolus em̄ dice-
bat. **V**itē te deo: sum si filius dei es. **E**t
iudei dicūt. **S**i filius dei es descende de
cruce. **Rabanus.** **S**i autē tūc de cruce des-
cēderet insultantib⁹ cedens: virtutē nob̄
patientie nō demonstraret: s̄ expectauit
paululum irrisionē sustinere: ⁊ q̄ de cruce
surgere noluit: desepulchro resurrexit.
Moraliter p̄ sedētes intelligi possunt de-
liciosi ⁊ acidiosi q̄ delictis carnis intēdūt
⁊ p̄tereūtes cupidī ⁊ auarī q̄ p̄tereūtia
sequūtur ⁊ viā iusticie p̄tergrediūt: p̄ stan-
tes autē de q̄bo statim dicem⁹ intelligūtur
sup̄bi erecti q̄ oēs ch̄zo crucifixo ih̄s dūt.
Idē p̄nc̄ pes sacerdotū stātes cū scribis ⁊
seniorib⁹ dicebāt ad alterutrū. **A**l̄s **A**l̄
nos fecit seip̄m nō potest saluū facere: si
hic est ch̄z dei elect⁹ descendat de cruce
⁊ credim⁹ ei. **Hierony.** **F**rauc̄ilēta p̄mis-
sio. **Q**uid em̄ plus: viuētē adhuc de cruce
descendere: an de sepulchro mortuū resur-
gere. **R**esurrexit ⁊ nō cred distis ergo ⁊ si
de cruce descenderet: non crederetis. **S**z
mibi videtur hoc demones imittere: sta-
tū em̄ vt crucifixus est dñs senserunt
virtutē crucis et intellexerunt fractas eē

Sermo de passione dñi De

utres suas z ideo hoc agūt vt de cruce de
scendant: sed dñs sciens aduersarioꝝ insidi
as: pmanet in pabulo vt diabolū destru
at. **Hec Hiero.** Legit etiā demonē stetit
se sup brachiū crucis z cōsiderasse an ali
quid peccati in ch̄o inueniret. Unde di
sapulis in cena dixerat dñs. Venit enim
pnceps mūdi huius. i. amatoꝝ mūdi: sed
in me nō habet q̄c̄q̄. **Uñ Greg.** Euran
dū nobis est z cū magnis q̄tidie stentibus
cogitandū q̄ terribilis sua in nobis ope
ra requirit in die nostri ex̄sus pnceps
mundi huius veniat: si etiā ad deū in car
ne morientē venit. **Hec ille.**

Septim⁹ est dolor im

properatū cōuictarōis: qz scz latrones im
properabant ei z cōuictabant. **fm Aug⁹.**
plurale ponit pro singulari. in **Matth.** qz
vnu tm̄ blasphemabat **Uel fm Hiero.**
p̄mo vterqz blasphemauit: s̄ visis signis
in elemētis z rebz insensatis vn⁹ credidit
z penituit. vn̄ cū vn⁹ blasphemādo dice
ret. **Si tu es ch̄s saluū te fac z nos.** **Al**
ter increpabat eum dicens. Neqz tu times
deū q̄ in eadē damnatiōe es. i. mortis. **Et**
nos qdē iuste: nā digna factis recipimus
supplicia: z ita cōfiteretur culpā suā: z etia
ch̄i innocentia. d. hic autē nihil mali gef
sit. **Aug⁹.** Quis eū docebat nisi q̄ iuxta eū
pendebat: erat illi fixus a latere s̄z habi
tabat in corde. **Scdm̄ hiero.** in duobz **las**
tronibz notat vterqz ppl̄s scz iudeoz z gē
tiliū: vterqz em̄ p̄mo dñm blasphemauit
postea signoꝝ multitudine alter exterrit
tus p̄nāz egit: z vsqz h̄q̄ die iudeos incre
pat blasphemātes. **Do:** aliter q̄ alter **las**
tronū murmurabat: alter nō: signat q̄ al
qui patienter tribulationē sustinet z coro
nam merentur. **Alij** sūt impatientes z da
minationē cōsequūt. **Unde** de impatien
tibz ait **Hugo.** **Hic** autē hoies qñ penā susti
nent. **Si** meruissimus nō erubescerem. **nūc**
autē in iste pati nobis est ignominio
sum: it̄o s̄o si p culpa paterz erubescē: si
sine culpa gloriare. **Latro** magis vis esse
q̄ ch̄us z forte sinister z blasphematoꝝ.
Hec ille. **Hos** itaqz dolores p̄dictos cor
de deuoto recolētes z ch̄i iesu gratiam
recognoscentes. **Hoc** in vobis sentire qd
et in ch̄o iesu.

Extra est consideratio gratioꝝ: locutō
nis: quō scz dñs iesus in cruce pen
dens septē s̄ba omni dulcedine plena gra
tiosissime prulit. **Uñ s̄z Aug.** **Se** habuit
in cruce sic maḡi cathedra docēs. **Sūt**
igif huiusmōi s̄ba septem.

Prīmū: est s̄bū admirāde miseratiōis

Scdm̄: ē desiderāde donatiōis

Tertiū: est verbum cōmendande cont
federatiōis.

Quartū: est verbū contemplande de
relictionis.

Quintū: est verbum memorande art
tractionis.

Sextū: est verbum magnificande cont
sumationis.

Septimū: est verbum imitande cōmē
datiōis.

Prīmū igif est verbur

zē. **h̄bū** ptulit in ip̄o actu crucifixōis qñ
miscōiter p suis crucifixoribz orauit dices
P̄ ignosce illis qz nesciūt qd faciūt. **Uñ**
dor. **Disce** ch̄iane a ch̄o toleratiā quia
palmis ē percussus: flagellat⁹: cecus: sp̄tus
illusus: clavis affixus: sp̄itus cōdonatus:
morte dānatus: oim̄ tñ inemor clamat.
P̄ ignosce illis qz. **zē** **Hec ille.** **fm** **Be**
dā. **Nō** frustra orauit: s̄z p his q̄ post pas
sionē crediderūt ipetrauit. **Uñ** dñ in actibz
ap̄toꝝ q̄ vna die quērsi sūt etiā milia: z in
alia die quērsi milia. **Per** hāc ēt vocē mul
ti de turba iudeoz altantiū p̄p̄cti sunt z
penituerūt: vt dñ in euāgelio nazareoz.
Q̄ s̄bū admirāde miseratiōis inexplicat
bilis charitatis: et patientie indicabilis.
In hoc autem est triplex signum charita
tis z misericōdie. **Primo** qz p crucifixoribus
orauit. **Secdo** qz oionis lachrymas adūxit
Tertio qz cū clamore valido. **Heb. y.** **Cū**
clamore valido z lachrymis offerēs zē.
Berū. **Ascēdit** in altrū vt maḡ audiret:
fortit̄ clamauit vt null⁹ excusaret: clamor
ri lachrymas addidit vt hō compareret.
Aug. **Eur** formica: cinis: puluis z fauilla
vindictā expetis: cū videas dñm glē inu
rias marias remittētē: **Itē** apparuit dñi
benignitas i h̄ q̄ p exauditiōe orōnis sue
allegauit dices: qz nesciūt qd faciūt. **P̄.**
Nescierūt neqz intellexerūt: in tenebz am
bulāt. **Distes** qdē crucifigētes eū cū gē

gratiosa locutiōe F. XXXVIII

illes eēt oīno ignorabāt eū eē chīm. Pri-
 cipes autē sacerdotū z scribēz pbarisei ha-
 buerūt hōmōi ignorātiā s; crassam z supinā:
 q; vīz p̄p̄ inuidiā suā credere i eū nolue-
 rūt: cū in daret eis cām sufficientē cogno-
 scēdi ip̄m. Et aliq̄ ip̄oz p̄ma cognouerūt
 eū eē chīm in lege z p̄phet̄z p̄missum: vt
 dicit Hiero. sup illud Zachar. xij. Agricole
 vidētes filiū dixerūt itra se. Hic ē heres.
 Et Aug. in li. q̄. veter̄z ac noui testamētī
 s; ex inuidiā p̄uenterūt hāc noticiā z ver-
 bis ei⁹ credere noluerūt z p̄p̄m etiā in eū
 credētē deceperūt z p̄uenterūt. Hāc pet̄⁹
 dicit eis. Act. iij. Scio q; p̄ ignorātiā fecistis
 sic z p̄ncipes v̄ri. Sic z in oībz peccātib; ē
 ignorātiā p̄ defectū actualis p̄sideratiōis.
 Nō em̄ atredūt q̄ntā iudic; maiestātē offē-
 dūt: q̄ntā p̄f̄is bonitatē p̄tēnūt: q̄ntā p̄-
 nalitat; voraginē incurrūt. Prouer. iij.
 Uia ip̄oz tenebrosa: meliūt vbi corruūt.

Secūdu est verbū desi-
 derāde donatiōis seu p̄missiōis: q; cū la-
 tro p̄dēns i cruce ad dexterā ch̄i credēs
 z p̄f̄itens orasset dñm d. Vemento mei
 dñe dñi vener; in regnū tuū. Rōdit ei dñs
 Amē dico tibi hodie mecū eris in paradī-
 so. I. in dñe fruitiōis gaudio. Amb. Pul-
 terrimū daf affectāde p̄uersionis exēplū
 q; tācito latroni venia relaxat. Cito igno-
 ser dñs q; cito ille p̄uertit z vberior ē grā
 q; p̄cātiō: sp̄ em̄ dñs plus tribuit q; roga-
 tur. Ille rogabat vt memor; sui eēt: d dñs
 autē se q̄. Et dicit illi iei⁹. Amē dico tibi ho-
 die mecū eris in paradīso. Uita em̄ est eē
 eū ch̄i: vbi ch̄is ibi regnū. Hec ille Anb.
 Credo dñe credo p̄ certo q̄a vbi tu vis
 z vbi tu es ibi est paradīsus z eē tecū hoc
 est eē in paradīso. Hec ille. O felix p̄missi-
 o. O breuis rare p̄missiōis: ipletio. Nul-
 lus an̄ latro nē h̄ p̄bū audierat. Hec em̄
 abrae facta est exp̄ssa paradīsi p̄missiō: nō
 alijs patribz nō p̄phetis: s; huic latroni p̄-
 mo dictū ē: hodie mecū eris in paradīso.
 Fides quippe latronis huius fuit magni
 meriti. Credidit abraā deo: s; de celo lo-
 quētē: credidit Esaiās: s; sedētē sup soliu;:
 credidit ezechiel: s; ei quem sup cherubin
 cōtemplatus est. Credidit moyses cum
 vidit in medio ignis sed iste credidit vi-

dens eū in cruce. Unde Greg. xvij. mo.

In cruce clauit man⁹ ei⁹ pedesq; ligauit
 ranc: mibiq; a penis in eō libez nisi cor et
 lingua remāserūt. Inspirante deo totum
 ei obtulit: quod in se libez inuenit: vt iu-
 rta h̄ quod scriptū est. Corde crederet ad
 iusticiā: ore p̄fiteret ad salutē. Tēs arvir
 tutes q̄s apostolus memorat: subito re-
 pletus grā z accepit latro z seruauit i cru-
 ce: fidem nāq; habuit qui regnaturū: deū
 credidit qui mecū pariter morientē vidit:
 spem habuit q; regni ei⁹ aditū postulauit.
 Charitatē quoq; in morte sua viuaciter
 tenuit q; fratē z collatrone p̄ simili sceles
 re morientem de iniquitate sua redarguit.
 Hec ille. Habuit etiā actū quattuor vir-
 tutū cardinaliū. Primo actū fortitudinis
 q; q̄uis in penis existeret tamē dicebat.
 Nos quidē iuste nā digna. zc. Secūdo actū
 iusticie. Nā p̄ximū redarguens ait. Hec
 tu times deū q; zc. Tertio actū tēperan-
 tie q; tēperate petijt mēoriā sui. Quarto
 actū prudentie: q; nō petijt inutilia: sed
 memoriā sui. p̄p̄ hec itaq; meruit audire
 vocē iocunditatis: p̄missione vīz inexti-
 mabilis dulcedinis: vīz. Amen dico tibi:
 hodie mecū eris. zc. Q̄ntē p̄solatiōis ē
 p̄bū illud miseris perōrib; si ad verā rede-
 ant p̄niam. Nō tñ exēplo ei⁹ debet p̄niam
 differre q; p̄uilegia paucoz nō faciūt legē
 cōem. Et pauci s; q; in morte p̄e peniteat
 Nā sic mōstruosus eēt q; lup⁹ caudā ouis
 h̄fer: ita mōstruosum videt q; mala vita
 bono sine claudatur.

Tertius est verbū com-
 mēdāde p̄federatiōis: q̄n vīz p̄federali-
 uit iōānē m̄ri sue z ecouerso statim dñi cu-
 stodē p̄ncipalē m̄ris sue. Stabat: quippe
 mestissima iuxta dñi iuxta crucē cū sorozib;
 suis z maria magdalene z iōānēs. Ber.
 O bone iesu magna pateris ext̄ri⁹ in cor-
 pore: s; multo maiora interiorius in cor: de ex-
 cōpassiōe m̄ris tecū oīa passet. Et Aug.
 Cruciat te dolor tu⁹: s; nō min⁹ dolor ma-
 tris. Nō ē mīz si doles z p̄doles si paterz
 z cōpateris bone fili in desolatiōe tue ma-
 tris. Et Chrysost. In hoc grauissime pa-
 titur pia mater quia quod patitur filius
 corpore: ipsa sustinet corde. O q; ama-

Bermo de passiōe dñi

re fiebat dulcissima virgo m̄ filz iōānes
et alie mulieres. Porerat vtrq; illa scripsi-
ma virgo lamēti z dicere: fili mi olim
solatio anie mee z gaudiū: nūc autē gla-
dus penerabilior oi mucrone acutissimo
O fili mi quē nouē mētib; in vtero tenui:
quē paruo lacte pauti: quē tortēs infantē et
paruulū in pānis inuolui. O infelix tibi
et mihi facta ē dies ista. Et q̄s possit me-
deri vulnerib; dolorū meorū et mitigare
angustiā meā: Cū inspiciā rē filiū meū vt
leprosu factū q̄ speciosus eras p̄ filijs ho-
minū. Et maleficiū et reū cū iniq̄s depu-
tati: q̄ scis scōz es. Et fatuū z stultū i
q̄ recediti s̄ oēs thesauri sapie dei. Et ho-
stēz oim inimicū cū q̄b; affabilis: benign⁹
et dulcis sp̄ afficisti z sup̄ oia velut ob̄arū
mei misere matris tue. Nā ecce iā morer⁹
z nihil mihi dicis. O fili dulcissime: O fi-
li amantissime ad quem confugiam: quis
mihi dabit solacium: O fili mi: domum
non habeo: pecunias non possideo: diuiti-
as nō teneo. Tu mihi thesaurus eras:
z ecce in cruce morer⁹. O fili sapientissime
rūde mihi: loq̄re afflicte m̄i tue. Cū q̄ vi-
deret dñs matrē sic desolatā z mēre p̄ster-
natā: p̄mēdauit eā discipulo iōāni: discipu-
lū m̄i/ dicēs m̄i Dulcer ecce fili⁹ tu⁹. s.
iōānes q̄ secū iuxta crucē stabat. q. d. Istū
tibi relinq̄ q̄ erit tibi loco mei. Et tunc (vt
dicūt doctores) nō vocauit eā m̄no noie:
sed cōi ne ex terrore iudicis m̄ni si exp-
meret aggrauaret anim⁹ ei⁹. Et deinde di-
xit discipulo: Ecce m̄ tua. hoc est cui reue-
rentiā z obsequiū p̄stabis sicut fili⁹ matri
In hoc docet filios p̄p̄t̄i parētib; affli-
ctis z eis in necessitatib; subuenire z obse-
quiū debitū impedere. Et ex illa hora ac-
cepit e⁹ discipul⁹ in suā. s. curā z diligenti-
tiā: vel in suā matrē p̄ specialem gr̄az z ado-
ptiōē factā aucto: itate sūmi impatoris.
Ber. Considera o aia deuota q̄lis fuit illa
comutatio: et dic ad btām virginē: Ioan-
nes tibi p̄ iū tradit: seru⁹ p̄ dño: discipu-
lus p̄ m̄go: filius zebedei p̄ filio dei: pur⁹
bō p̄ deo vero: quō nō tuā affectuosissimā
aiam p̄trāssit hui⁹ hec auditio q̄ n̄a lz
saxea: lz ferrea pectora sola scindit reco-
datio: Heculle. O q̄amare fiebant ambo
et maria z iōānes: nō cessabāt fundere lz
chrymas z p̄ nimio dolore loq̄ nō poterāt

Densem⁹ quō in hac p̄mēdaciōe anziabat
cor virginē: q̄ ei p̄ filio alien⁹: et p̄ boie
deo hō pur⁹ dabat. Quis hec deuota me-
ditatiōe p̄fians poterit p̄tinere a lachry-
mis: Narrat Carthusien. in libro de vita
chri. de q̄dam viro religioso q̄ in hoc s̄bo
Dulcer ecce fili⁹ tu⁹: tantā hūit p̄passiōz
q̄ q̄nēscūq; de hoc cogitabat: lachrymas
vbrimas emittebat. Unde q̄n cogitabat
passiōē dñi z veniebat ad locū istū cor⁹
in lamēta et lachrymas soluebat. Et ac-
dicit Hugo de sc̄to victo. Et hac p̄mē-
datiōe intelligim⁹ nō solū iōānez: sed z to-
tā ecclīaz virginē p̄mendatā: et q̄ brā vir-
go nō solū iōāni in matrē tradit: imo toti
ecclīe vniuersisq; pctōib; in matrem assū-
gnat. O igit pctōz ecce m̄ tua. O dulce
verbū. O verbū solatioz z gaudiosum.
Ecce m̄ tua. Ip̄a est m̄ dei z homis. O
pctōz si maria est m̄ tua: q̄ ielus est frater
tuus: z pater ei⁹ est p̄ tu⁹: q̄ z regnū ē be-
reditas tua: q̄ gr̄a marie quā iuenit ap̄
deū est thesaur⁹ tu⁹: q̄ dilige eā z venera-
ret ex hac hora accipe eā in tuā vt ip̄a rā-
dē te recipiat in gl̄iam suā. Hec. Ale videt
licet Hugo.

Quartū est verbū con-
replande derelictiōis: q̄n. s. clamauit circa
horā nonā p̄ doloris angustia se derelictū
a p̄e dicēs voce magna: Heli heli lāma
azabthani. s. deus me⁹ de⁹ meus q̄re me
dereliquisti: id est tāacerbis penis exposuit
sti. Loq̄tur ibi hūanitas vt sue pene ma-
gnitudine oñderet. Ita em̄ grauit̄ torq̄ba-
tur acti nō dei fili⁹ sed eius inimic⁹ esset.
Dicit q̄ se derelictū a deo nō q̄ ad solutiōz
vniōis: sed q̄ ad subtractiōez p̄ceptiōis: vt
dicit glo. Nullū em̄ iuuamē doloris miti-
gatiū recipiebat ab eo. Derelictū igit se
clamat: q̄ lz multi p̄p̄t̄i deū m̄lta passi sint:
oibus t̄n aliq̄d solatiōis de⁹ ministrabat
Ch̄m s̄bo totalit̄ dolore z pene subiecerat
vt doleret q̄ntuz dolere poterat. O dñā dul-
cissima q̄nto dolore tenebaris q̄n filiū sic
clamantē audiebas. O siq̄s deuore p̄fians
ret ex q̄antio genuit: ex q̄amaro plāctu
hec vox in cruce p̄rupit ab ore dñi. Null⁹
est t̄n haberet pectus ieruz q̄n molliret
p̄p̄t̄iōē: si saxū q̄n frāgeret p̄passiōē:
si lignū q̄n flecteret deuotiōē: si erēū q̄n li-

De gratiosa locutiōe Fo. XXXIX

quæretur & platiōe. Cū autē sic clamasset qd dā illic stantes. s. milites romani (fm Hierony.) idioma hebraicū ignōrātes dixerūt Helia vocat iste.

Quintū est verbū me- morāde attractiōis: qz vitz volēs nos effici caeter attrahere ad le ostendēs qntū habere nre salutē desiderū dixit: **Sitio.** Qd desolatoriū fuit verbū illd mri sue & alys cū ea exntib. Ad litterā existimare potes q in rei sitate sitiebat: qz ppter nimitū laborē & sanguis effusione torē desiccāt & adustus erat: ppter qd vltra modū sitiebat. Hec tū ppter illā sitim corpālē sedādā clamabat: sed ppter sitim spūalē nre salutis manifeste nobis ppalandā. Augustin. Quid sitis dñe iesu: sitis tua salus mea: cibus tu? redēptio mea. Et Bern. D hōe iesu coronā spineā sustines: de tuis vulneribus taces: & p sola siti clamas. **Sitio.** i. salutē hoiz desidero. Idē. **Sitio** qz rps: nō doleo. D dñe qd sitis: fidē vīam: salutē vīam: gaudiū vestrū: p aiāz vestrarū q mei p̄pis cruciat? me tenet: rsi n̄ mei salte vī m̄ emini. Hec ille. Dicebat ḡ sitio. i. salutē oim dñidero: qz p oibz morio: & p oibz vitā meā offero. D q̄ grauis dolor tūc illi? ainsygebat cū videbat in numeros futuros q a pctis ad p̄niam nū q̄ redirēt: qbus nec passiōis sue vīrē p̄ eoꝝ duriciā esset in aliq̄ pfutura. Ut em̄ dicit theol. g. 13 passio ch̄i fuerit sufficīentissima p salutē oim: tñ illi? effectū nō psequūtur illi q pctā deponere nolūt. Au dicit illi o pctōres. Ad dicit: p vobis clamat amorosissimus iesus. Cur saxeā corda nō rūpitis: Cur tāclementissimo dño nō p̄p̄tūmī: p vobis dicit: **Sitio:** Et h̄ aut verbo acceperūt illi maligni materiā cū vlcet? verādi: & dederūt ei spōgiā p̄ porositatē de aceto multū imbibita: arundinē cū isopo herba amara circumstā et ligatā. Ecce q̄tis cena dabat dño. D nos m̄i qd facim? q̄ delicias q̄rim? D q̄ dū rus est hic sermo p carnalib. Bern. Non est cibus adeo arid? q nō efficiat sapid? si illi? aceti qd dño p̄p̄natū est q̄ dimēto fuerit tēperat? Cōsideratio hui? aceti dōmino p̄p̄nati debz in nobis causare triplē affeccionem vīrtutis. **Prīma** est affe-

ctio sc̄e et p̄te p̄passiōis: qz vitz talis p̄o nobis pati voluit de? iō sibi p̄pati debē? illā amaritudinē nris p̄tis imputantes. Amb. Ne tibi amaritudo pctōꝝ meoꝝ p̄ q̄ tollēda tanta fuit amaritudo passiōis ch̄i necessaria. **Secda** est affectio p̄p̄te macerandiōis delicioza cibaria ab dōitredo: qz sic d̄t Bern. Nō est cibus adeo arid? rē. **Tertia** est affectio necessarie correctiōnis. s. vīte nre: qz q̄ negligūt correctiōz et p̄p̄tā salutē: p̄seuerātes i vicijs suis: ch̄o nraz salutē iūcti acētū p̄p̄inat cū calamo. i. cū volūtate sua: deuotiōe & sc̄titate vācua: vana et inutil.

Sextū est verbū ma- gnificāde p̄sumatiōis: qñ vitz accepto aceto d̄t: **Cōsummatū** est. vbi p̄siderāda est triplex p̄sumatio. **Prīma** est p̄sumatio amoris iūe charitatis: quā plēnissime oñ d̄t ch̄s in ope redēptiōis hūane. **Secda** est p̄sumatio doloris. s. ois gn̄is p̄p̄nāz qbus circūdatū vlt totū ch̄i corpus. **Tertia** ē p̄sumatio vītatē. s. ipletōis oīz p̄phetiāz. Dicit ḡ **Cōsummatū** est. **Cōsummatū** est inq̄ euidentissimū signū amoris mei ad humanū gen? p̄sumat? est ois labor quē suscipere venerā: p̄sumate sunt oēs p̄phetie q̄ de mea passiōe loq̄bant. Et h̄ totū p̄i meo offero p redēptiōe gn̄is hui? mani. Et aduerte q̄ hec p̄sumatio nō fuit sine notabili angustia. Nō dubiū q̄ n̄ mirabile dolorē habuerit ch̄us p̄sumando oīa p̄p̄ssa. In hoc hēm? documētū q̄ in fine cuiuslibz opis partē hūctis: pura oratōis: psalmodie: diuini officij: aut p̄p̄natiōis: dēm? facere sūmā l'epilogū: sic i sūmā torū offerre deo. Tñ officij eccl̄ie q̄ sticū sp̄ in collecta p̄cludit: q̄ iō collecta d̄t qz in ea tota vīz officij q̄st in sūmā collecta est. Breuit̄ ḡ in sūmā collige d̄s passiōis articulos & p ea gr̄as age deo p̄i et ch̄o saluatori d̄i. **Cōsummatū** est. vel alit̄ vt deuotio ministrabit. Aug. Felix q̄ p̄t dicere cū iesu **Cōsummatū** est. Nō em̄ datur denari? diuini? incipiētib: sed finētib: et corona nō currētib: sed pueniētib: In choa p̄niam et p̄sumatā.

Septimū est verbū imi- tādē p̄mendatiōis: qñ. s. dñs iesus p̄p̄o-

Ber. de passione dñi De mira

plians morti oculos languescetes depmēs
et declinās caput versus matrē: oculosq; in
celū dirigēs vt q; mō moriēdi oñderet q;
nā ex obediētia piis moriebat: pcludēs
vltimū verbū spm pti pmedaui di. Paſ
in man⁹ tuas. i. in p̄tatem tuā pmedo sp̄i
ritū meū. Hoc fecit nō q; indigeret: s; vt
nos instrueret. In oi em̄ necessitate z ma
xime in mortis articulo diuinū auxiliū de
bemus inuocare z spūs n̄fos sibi cōmēda
re. Sic itaq; clamās dñs in cōgnato capite
tradidit spm: nō coactus sed qñ voluit.
Ubi Chy. Per hoc q; moriēs vocē emi
sit magna: aptissime se vix deū oñdit: qm̄
hoies cū moriunt vix tenuē vocē emitte
re p̄nt. Hilari⁹. Vel spm cū clamore ma
gne vocis emisit volēs nō se oia p̄ctā por
tare. Hec ille. Morandū aut q; eadē die
.s. feria. vi. et eadē hora q; p̄mus adā pecc
cauit: sc̄ds expirauit. P̄m⁹ em̄ post me
ridiē peccauit: q; mox vt peccauit audiuit
vocē dñi decambulātis ad aurā post meri
diē. Et sicut post meridie sc̄ds adā expirat
uit. s. hora nona ab ortu solis clamādo vix
voce magna: vt dicitur ē: In man⁹ tuas zc
Centurio aut vidēs q; sic clamās expirat
ser: videns etiā signa q; fiebāt: de q;bus di
cemus in articulo sequenti: Dixit: Vere fili⁹
dei erat iste. Et sicut q; erāt cū centurioe cu
stodiētes iesum vidētes timuerūt valde
glificātes deū z dicētes: Vere hic hō iu
stus erat. Et multi q; aderāt ad spectacu
lum reuertebant p̄cutiētes pectora sua: q;
de sp̄i fuerant a p̄ncipib; z seniorib;. fm̄
Chy. Centurio nō solū cōfessor fuit: sed
etiā p̄firmatus in fide in artēriū suscepit.
Hec ille. Et nota q; cēturio gentilis p̄ite
batū ch̄m. Iudei p̄o cognoscētes scri
pturas ipm negabāt: sic et mō simplices lit
teras ignorātes fidē tenēt: clerici p̄o ple
rūq; negāt. Nā vsi lingua p̄iteant: factis
tū mult. negāt. Dicim⁹ itaq; de v̄bis sa
ctissimis q; dñs iesus in cruce p̄tulit z quō
clamās in cruce expirauit: Hec itaq; p̄si
derate anie deuote. Hec in corde gustate
qm̄ p̄ vestra salute facta sūt hec oia. Hoc
igit sentite in vobis qd̄ et in ch̄o iesu.

Septima est p̄sideratio miraculo
se trāsmutatiōis: Ubi vix p̄si
derāda sunt mirabilia q; facta sunt
in morte dñi: Ubi sunt p̄cipue septe admi

rationes contemplande
Prima est admiratio denigratiue ob
scurationis.
Secunda est admiratio separatiue d̄stru
ptionis.
Tertia est admiratio cōturbatiue cō
mōtionis.
Quarta est admiratio cōpunctiue sc̄si
sionis.
Quinta est admiratio declaratiue ap
p̄tionis.
Sexta est admiratio sanctificatiue ef
fusionis.
Septima est admiratio honorificatiue
intumulationis.

Prima ē admiratō de
nigratiue obscuratiōis: quia ch̄o exiit in
cruce sol obscuratus est et tenebre facte sūt
sup vniuersaz terrā ab hora sexta vsq; ad
horam nonā. Hierony. hoc dicit factū su
isse p̄ retractiōez radioz solis virtute di
uina. D. gen. aut: p̄ interpositiōez nubūz
densaz. Sed in hoc magis credendū est
Dionysio ariopagite q; dicit i eſsa ad pol
licarpū: hoc fuisse p̄ interpositiōē lune inf
solem z terrā. Et ibidē d̄t: q; ipse hoc vidit
tūc exiēs in egypto vbi est serenitas aeris
q; rarissime ibi sūt nubes et pluuie: p̄ter
qd̄ potuit ibi talia p̄pendere: Vidit igit
vt dicit: lunā ab oriēte ascendente versus
meridiē z supponentē se soli. Hiero. aut z
D. i. ge. nō loquūtur asserēdo: sed q; sic po
tuit fieri. Ubi illa eclipsis fuit multiplicat
miraculoſa. Cum ex parte t̄pis qz nō erat
tūc t̄ps iuuenēs ad talē interpositiōez cur
esset luna gndecima: p̄ter qd̄ sicut habet
in histoia scholastica. P̄hi q; erāt athenis
nō potētes cām naturalē talē eclipsis inue
nire: ad hoc adducti sunt vt dicerēt. Aut
deus nature patit: aut tota mūdi machi
na dissoluit. Tū ex parte ipsi⁹ lune ecl
psantis: q; p̄mo obscurauit partē oriētālē
solis: z itez vltimo ab ea recessit. nō sic ac
sit in eclipsi naturali. Itē lūa fuit qñ imo
bilis sub sole p̄ tres horas. In naturali at
eclipsi p̄tinue mouet sub sole. Itē qz trās
acta eclipsi luna rediit ad orientē. Tū ex
parte loci: q; fuit vniuersal sup oēm terrā:
s; aliq; velint hoc intelligi: q; t̄m fuit super
vniuersam terrā iudee. Ubi ex dictis d̄io

hēsij apparet q̄ fuit i egypto. Et fm Oro
fū fuit rome cū magno terrymotu. Euse
bius etiā afferit q̄ tūc in bēthimīa q̄ est in
asia fuit magn⁹ terremot⁹: et maior solis
obscuratio q̄ ynq̄ fuerit ita vt stelle vide
rent in celo. Sed q̄re facte sunt ille tene
bre: Rñdeo p̄cipue triplīci rōne. **P**ria
est rō credēde dñatiōis: ad oñdū vicz q̄ rē
patiebat oñs celoz cui⁹ iniuriā sol videre
nō poterat. nec dignū erat q̄ ad interficiē
dū creatorē illis iūq̄ nasa celestz ifutret
Scōda est rō inducēde p̄passiōis: vt v3
natura insensibil' ch̄io p̄paties: corda lapī
dea ad ch̄i p̄passiōē emolliret. **T**er
tia est rō tenēde instructiōis: qz p̄ hoc nō
rat q̄ hoies oñi oēm yanū ornatū depo
nere. Eph. iij. Jā nō ambuletis sicut gen
tes q̄ ambulāt in vanitate sensus sui.

Secūda est admiratio
sepattie siue diuīsiue diruptiōis: qz veluz
eplī scissuz est z diruptū. Et hec diruptō
facta est ad vocē ch̄isti clamātis in cruce.
Hoc velū vt dē Ebr̄y. erat p̄ciōssimuz
de purpura z bysso: iuro z serico p̄textuz:
q̄d in dieb⁹ celeberrimis suspendebat. Et
sicut dē Nico. de ly. erat intra tēplū inter
scm̄ et scm̄scōz. Hmōi autē scissio siue
diruptio tria p̄ncipal' significabat.
Primo impletōz vitaz in morte xp̄i q̄
latebat in figuris veterz testamenti
Scōdo p̄ hoc oñdebat q̄ iudei nō erāt di
gnī habere dignitatē sacerdotalem.
Tertio p̄ hoc induit q̄ timor mal⁹ q̄ est
q̄st velū interi⁹ cordis impediēs p̄fessioez
et detractionē peccōz v3 totaliter scindi.

Tertia ē admiratio cō
urbatiue cōmōtionis: qz terra mota est.
Et hoc p̄cipue p̄ter tria.
Primo in signū detestatiōis. s. p̄cti iu
deoz q̄ p̄ter hoc erāt a sua terra abijcien
dita q̄ p̄ illum terremotū significabat q̄
terra nō poterat creatoris sui mortē susti
nere: vñ nisi dei misericōdia affuisset: ip̄a ter
ra se agussz z viuos eos ifern⁹ deglutissz
Scōdo in signū p̄passiōis vt z exēplo
creature insensibilis: inducat creatura rō
nalis ad compassiōē mortis ch̄isti.
Tertio in signū p̄punctiōis: vt vicz per
hoc oñderetur quō corda terrena tremē

re debēt p̄ p̄punctiōē z p̄tritiōē ex p̄ssio
deratiōe dñice p̄passiōis. Sed nota q̄ in
virtuoso terremotu contrahunt alta edificia
et cāpanilia: Sic moral' si corda terrena
bene et virtuose tremūt: cadūt supbie z su
perflui ornat⁹ in capitib⁹ et alijs.

Quarta ē admiratiō cō
p̄ctiue scissiois: qz petre scisse sunt: vñ dē
Drosius: q̄ tūc saxa in mōtib⁹ scissa sunt.
Et vt dicitur q̄ adhuc apparēt scissure et
deponūt ibi pegrini cruces suas. Hec scis
sio petraz facta est in signū p̄tentionis gē
tilium: et in signū etiā q̄ corda nostra qnq̄
sicunqz dura: cōpati debēt ch̄io mouenti
et scindi p̄ compunctiōez.

Quinta ē admiratiō de
claratiue apertiois: quia monumēta aper
ta sunt ad declarādū q̄ ch̄isti resurrectio
et alioz cum eo resurgentiū erat p̄inqua
Et in signū resurrectiōis generalis q̄ ex
pectat futura. Et multa corpa sanctorz q̄
dormierāt surrexerūt: nō tūc quādo mo
numēta aperta sunt. s. hora mortis ch̄i:
sed cum ch̄io surrexerunt tanq̄ testes sue
resurrectionis. Unde subdit: Et exētes
de monumētis post resurrectionem eius. s.
ch̄i venerūt in lctām ciuitatē z apparue
runt multis ad declaratiōē dñice resur
rectionis. Per hoc signat q̄ p̄scientie feti
de que sunt peccatoz monumēta debent
in p̄fessione aperiri: z peccatrices ante q̄
in peccatis dormierūt p̄ penitentiā suscita
ri. De q̄nqz p̄dictis dicit Hierony. Dis
natura ch̄isto mortē p̄patitur: sol obscu
ratur: velum templi diuidit: terra mouēt:
petre scinduntur: sepulcra aperunt: solus
miser homo nō p̄patitur: p̄ quo solo ch̄is
mouetur. Hec ille. Considera nūc o dñia
ch̄isti sanguine redēpta quis et q̄s est q̄
p̄ te pependit in cruce: cuius transitū celū
luget: terra plangit: petre desident: velum
ostendit: et monumēta p̄stantur. Voz
humanū omni saxo durius: si ad tanti re
memoratiōē dolois nec terroze cōcu
ris: nec p̄passiōe scinderis. Ambrosius.
D duriora saxis iudeoz p̄pectora: iudez
argunt: credit miser: p̄ditoz scel⁹ suū moz
te p̄denat: electra fugiūt: tra p̄cutit: mo

¶ Sermo De passiōe dñi

numenta referantur: et tñ immobilis manet iudeoz duricia orbe toto concussa.
Hec ille.

¶ Sexta admiratio sc̄ti

fiatius effusiois, vicz sanguinis, et aq̄ de latere ch̄i. Ad cui⁹ considerationē notādū vt h̄r ex euangeliō q̄ iudei qm̄ paraseue erat nolebant corpora in cruce remanere in die sabbati ne sui festi solēntas fedaretur ex corporibz suspēsis: vel eē dicit theophil⁹. Sic iubebant i lege nō occidere solum in bois supplicio: vel qz noluerūt i die festo coctores aut homicide censerī. Hec ille. In h̄ apparet sue execratōis fatuitas q̄ putabat festū fedari ex corporibz suspēsis: nec p̄ebant suas fedare p̄cias ex h̄i sectione inocēt. In h̄ gerūt typū eozū q̄ reputāt se male agere et hōnozem festi coꝝ suū remaneat in cruce abstīnētie vltimie. Aduenire em̄ festo splendidi⁹ et pinquius epulant in q̄ credūt deū et sanctos honorare: qd̄ vtiq̄ magna abusio est. Rogauerūt q̄ iudei pilatū vt frangerent crura crucif. coz. vt sic cētius morerēt de cruce tollerēt. Generūt q̄ milites et fragerūt vt viderūt eū tā mortuū nō fragerūt eius crura: vt impleret scriptura Ezo. xij. Os nō p̄minuetis ex eo. s. agno paschali qui ch̄m p̄signabat. Et itē alia scriptura dicit Zach. xij. Quidēbūt in quē trāsferūt. In h̄ dōc̄ intelligi q̄ fortitudo veri agni i cōsummati iesu nō est fracta p̄ passionem. Nā iudei credētes frangere ch̄i doctrinā p̄ ei⁹ mortē: amplius eā corroboraueūt. In h̄ apparet blasphemī iudeis crudeliores iurātes nūc p̄ caput: nūc p̄ dētēs nūc p̄ entrē: et alijs diuersis modis ch̄i stum demembrātes. Un⁹ p̄ militū lancea lat⁹ eius apuit in quo p̄z nimia coz erudeitas qz nec mortuo parcebāt. Dicit vuln⁹ istud laterē ch̄is nō senserit qz aia ei⁹ iam ampli⁹ in cozpe n̄ erat s̄ iam ad p̄tes i limbo descēderat: brā tñ m̄ ei⁹ quissime sensit cui⁹ felicissimā animā lancea illa trāsferit. Tūc q̄ implera est p̄phetia Luc. ij. Tuā ipius aiam p̄trāsibit gladius. Sic aut̄ dicit Aug⁹. In die iudicij improp̄erabit ch̄is p̄cozibz vuln⁹ laterē ostēdēdo. Ecce miseri ostiū vite qd̄ p̄ vob

ap̄tū est: et intrare nolūstis p̄ aīozē sc̄lz et deuotionē. Ex latere aut̄ ch̄i sic aperto p̄tinuo exiuit sanguis et aq̄: sanguis vicz in p̄ctū n̄re redēptōis: et aq̄ in lauacrū n̄re regnātōis. Ista ē aq̄ de q̄ dictū erat Ezech. xlvij. q̄ ezechiel vidit aquā egredīere a latere dextro tēpli q̄ tāte p̄tutis erat vt oīa viuificaret ad q̄ poterat attingere: s̄z oēs aīaz quā attingit p̄ fidē et charitatē. Aug. Vigilāri p̄bo eu angelista vsus est vt non diceret latus ei⁹ p̄cussit aut vulnerauit: s̄ aperuit vt illic qd̄amō vite ostiū paderet vnde sacramēta ecclē manauerūt sine q̄bz ad vitā q̄ p̄e vita est nō intrat. Idem. Mors vñ mortui reuiuiscūt: qd̄ isto sanguine mūdi: qd̄ isto vulnere salubri⁹. Hec ille. Hoc aut̄ fuit multū mirabile q̄ sic exierit de dñi latere sanguis et aq̄: qz i homie mortuo sanguis est tot⁹ p̄gelat⁹. S̄z qd̄ qd̄ diceret de sanguine: de aq̄ calūniari n̄ pōt qn̄ fuerit miraculosa qz fuit purissima. Th̄ophil. Pōt qd̄ calūniōse dicere q̄ ali q̄ v̄rus vitalis erat in cozperz: iō sanguis effluxit. Aq̄ p̄o manās in expugnabilem ignū fuit: et iō euangelista subiūgit. et q̄ v̄dit testimoniū p̄hibuit. Ch̄yso. Non ab alijs audiuī s̄z ip̄e p̄ns vidit: et verū ē testimoniū ei⁹. Aug⁹. Scit em̄ q̄ vidit: cuius credat testimonio qui nō vidit. Hec ille. Scdm̄ aut̄ q̄ dicitur histo. Iste q̄ lancea v̄it dñm longin⁹ vocabat q̄ tā p̄ senectute caligātes habebat oculos et cū de sanguine p̄ lanceā deflueret oculos terfisset: illuminatus in ch̄m credidit. Et h̄m Iñdo. fuit martyr et ep̄s i cesarea capadocie vbi mōastica duxit vitā. Hūc āto deuota aīa oculos tuos erige vt videas q̄liter dñs tu⁹ q̄ cruce p̄det p̄clauat⁹ p̄ tua salute. In tuere deuote et p̄tēp̄lare: vide bñ ton⁹ illi⁹ dñici cozporis dispositionē i cruce. De q̄ d̄t Ber. Quis nō raptes ad spem et ip̄e trādā p̄hidētā q̄ attēdit in cruce ch̄i cozporis dispositionē. Tūc caput inclinātū ad osculū: brachia extēsa ad amplexū manus perforatas ad largiendū: latus apertū ad diligēdū: pedes affixos ad nobiscū manēdū: totū cozp⁹ extēsus ad se totū nobis ipendēdū. Hec ille. Sentite itaqz o fideles ppli et gustate dñi iesu suauitate: p̄siderate q̄liter ex mō mortēdi sui cozdis nobis aperit dulcedinē et ex amoris sui fra

de miraculosa trāsmut. Fo. CXLI

gratia adstrā ad se allicit tarditate. Hoc
igit̄ semp̄ in vobis sentite q̄ et in ch̄o ie
sue deestāde in gratitudinis reatu iuste
ab eo sepemini: in abyssum infernale in p̄
petuū reijciēdi: nunq̄ inde liberādi: nunq̄
ad grām eius redituri.

Septima est admiratō

honorificatiue intumulatiōis. Hoc q̄ppe
fuit admiratiōe dignū q̄ statim post mor
tē tāignominiosam habuit sepulturā tam
honorabile: de q̄ p̄dictū erat *Mat. xj.* *Erit*
sepulcrū eius gloriosum. Sicut em̄ dicit̄ d
Lyra: q̄ passibilitate et humilitate assumi
pta p̄pter n̄ram redēptiōez. *Jo ip̄a p̄ple*
ta in sua morte debuerūt talia cessare: ea
q̄ seq̄bant̄ q̄dām ad gl̄iam resurrectiōis
p̄tere. *Prz at̄ honor: et gl̄ia sepulture xp̄i*
p̄cipue ex parte tr̄iū. Primo ex p̄te sepeliē
tū. i. ioseph et nicodem̄ q̄ erat magni vi
ri et notabiles atq̄ potētes. Ioseph in q̄
dicit̄ ab arimat̄ha ciuitate iudee: v̄ no
bilis et decurio. i. de ordine curie et officia
curie administrās: vt de Bed. Erat itaq̄
vir maḡ nobilitatis: q̄ decurio Vir ma
gne p̄tatis: q̄ viues. Vir magne p̄tatis:
q̄ audacter accessit ad pilatū. Et erat vir
bon̄ et iust̄: discip̄ls iesu: occult̄ tñ vsq̄
tē p̄p̄ merū iudeoz. Remig. Arimat̄ha
ip̄a ē ramat̄ha citas helchanez samuel.
Iste aut̄ ioseph fm̄ secl̄i statū magne fuit
dignitatis: sed multo maioris meriti apud
deū fuisse laudat̄: si q̄dez iust̄ fuisse descri
bitur. Decebat q̄ppe eū talē existere q̄ cor
p̄s dñi sepeliret: quāsi iusticiā meritoz
dignus esset tali officio. Hec ille. Chrȳs.
Inspice hui⁹ viri fortitudinē. In mortis
em̄ picl̄m se tradidit: inimicitias ad oēs
assumēs p̄pter benignitā ch̄i. Hec ille
Nicodem̄ at̄ erat vir sapiēs et legis p̄t:
*discip̄ls etiā iesu: occult̄ tñ: *Hi q̄ duo li**
cētia a pilato obrēta: q̄ fm̄ leges iuanas
corpa dānatoz nō dñt sine licētia sepeliri:
venerūt ad crucē. Et (vt credit̄) genua fle
ctentes adorauerūt dñm: Erat aut̄ iuxta
crucē dñi mestissima m̄ eius cū maria ma
gdalene: et maria iacobi: et m̄re filioz. Fe
bedei: et ioāne euāgelista: ceterisq̄ mulie
ribus q̄ secute fuerāt iesum a galilea mi
*nistrantes ei: vt *Dartbe* refert. Eū *gio**
seph et nicodem̄ dñm adorassent: et bea

tam virgine reuerēter saluassent: lachry
mātib; oculis dixerūt ei: *Uenim⁹ o mater*
vt filiū tuū et maḡm nostr̄ deponam⁹ de
cruce: et honorifice recōdam⁹ in sepulcro.
Pietas p̄mēdabilis hoz viroz nobilitū
deuotio laude digna: videte virtutem
*sanguis ch̄i fusi. *Pa* fuerāt discip̄li oc*
culti: sed nūc manifesti: virtute sanguinis
ch̄i fusi roborati. Deposuerūt q̄ reuerē
ter corpus dñi de cruce: Quo deposito do
mina m̄r suscepit caput cū scapulis in gre
*mio: *Magdalena* pedes apud q̄s tantaz*
grām inueniat: aliq̄ circūstant et oēs ama
*rissime plāgūt. *Et* corp⁹ illd̄ in hac depo*
sitione dolorē nō senserit: tñ dulcissima p̄
*go grauisimū sensit dolorē. *Quā*ntis la*
*ch̄iymis fluebat. *Lauit* aut̄ et terit crue*
*ta eius vulnera *Deosculabat* ea et facies*
eius sacratissimā aspiciēbat: et de aspiciē
*do et flendo sarrari nō poterat. *Virginis**
q̄ppe dolor narrari nō posset: oēs etiā affi
ctentes amarissime fighant ita vt vir q̄q̄
*eorū loq̄ posset. *Secūdo* apparet honor et*
gloria sepulture ch̄i ex parte loci: q̄ cor
p̄s ch̄i accipietes portauerūt reuerēter
ad monumentū qd̄ distat a mōte calua
rie passib; q̄nq̄gingta. Erat aut̄ illd̄ monu
mentū in horito loco delectabili: vt p̄ hoc
signaret q̄ p̄ ei⁹ mortē et sepulturā libe
ramur a morte quā incurrim⁹ p̄pter pec
catū ade in horito cōmissi. Erat etiā
monumentū illd̄ nouū: ne post resurrecti
ōnē ceteris corp̄ib; remanētib; surrexisse
*alius fingeret: vt ait *Hiero.* Et *Augusti.**
ait: Sicut in maḡie virginis vtero nemo
ante illū: nemo post illū p̄ceptus est: ita in
hoc monumento nemo ante illū: nemo p̄
*illum sepultus est. Et *Theoph.* Per hoc*
q̄ nouū fuit sepulcrū: mystice dat̄ intelli
gū: q̄ p̄ ch̄i sepulcr̄ oēs innouamur: mor
te et corruptiōe destructa. Hec ille. Erat
etiā monumentū illd̄ sumptuosum exciū
in petra: nō de laterib; vel de terra: ne for
te diceret̄ desolātū et corp⁹ ch̄i sublatū
Aug⁹. Si sepulcrū ch̄i fuisset in terra: di
cere poterāt: Suffoderūt terrā et furati st
*eum. Et *hiero.* In monumento exciso i pe*
tra cōditus est ne si ex multib; lapidib; ex
dificatū fuisset: suffossis tumuli fundamē
tis ablat⁹ furto diceret̄. Hec ille. Sed tñ
h̄ in sepulcro sumptuoso et magnifico cō

De fructibus proueniētibus ex de

ditū fuerit corpus dñi: attēde tñ q̄ in alie
no sepulcro. Et hoc s̄m Aug⁹. q̄. p̄ aliena
moriebatur salute. De q̄ dicit Theophilus.
Attēde. p̄ nobis abundantia suscepte pau
pertatis. Nāq̄ domū in vita nō habuit:
post mortē s̄o in alieno sepulcro recondit.
Hec ille. Tertio apparet honor et gl̄ia
sepulture ch̄i ex parte modi sepeliendi: q̄
fuit corpus dñi aromatib⁹ p̄ditū q̄si lib⁹
centū myrrhe et aloes: sicut mos erat iu
deis sepelire: q̄ hec frute sua r̄cent ver
mes et diu p̄seruant corpa ne putresciant.
Et hoc ex deuotione fecerit nicodemus:
tñ nō indigebat corpus ch̄i: q̄ corruptū n̄
poterat. Ps̄. Non dabis sc̄m tuū videre
corruptionez. Itē sepultus est in syndone
mūda. i. in panno lineo mundo qui signa
bat mundiciā ch̄i. Et aduolutū est sauz
magnū ad ostiū monumētī: vt sic appare
ret oimoda veritas sepulture sue: et ne de
facili posset discoopiri et inde corpus ch̄i
subtrahi. vt dicit Hierony. In hac ch̄i
sepultura docemur q̄liter dñicū corpus in
nobis sepelire debem⁹: ip̄m sacramentalit̄
recipiedo. Debem⁹ eū inuoluere in syndo
ne munda. i. scientia pura: cum mixtura
myrrhe et aloes. i. cū seruētī deuotione et a
maritudine p̄punctionis et penitētie. In
horto. i. in mentis amenitate et sinceritate
Esa. lviij. Eris q̄si hortus irrigu⁹. Unde
ania deuota inuitat ch̄m sponsum suum.
Cantic. vlti. Veniat dilect⁹ me⁹ in horti
tum suū. In monumēto nouo. i. in corde
renouato p̄ gr̄am. In monumēto inq̄ la
pideo. i. in corde stabili in fide dei: cū lapidē
de aduoluto ad ostiū monumētī. i. cū p̄po
sito firmo virtuose viuendi et cū charitatis
soliditate. Augusti itaq̄ o fidelis ania
q̄dolorosa: q̄p̄ta: q̄amara fuit mors do
mini tui et saluatoris ch̄i iēu. Hoc itaq̄
cordialiter sentias in teip̄o: dñi oq̄ tuo cō
partari: p̄ posse: gratias ei agens lo: d
deuotissim⁹ dicas cū Bern. O bone iesu
q̄dulcer cū hominib⁹ p̄uersatus es: q̄
magna et abūcantissima eis largitus es:
q̄dura et aspera. p̄ eis passus es: dura ver
ba: duriora verbera: durissima crucis tor
mēta. Hec Bern. O ch̄iani sentite in vo
bis q̄d et in ch̄io iesu: sentite inq̄ acerbis
sima q̄ pro vobis sustinuit supplicia: senti
te excellentissimā amoris sui dulcedinem

qua p̄ vobis sanguine fudit: sentite q̄sub
limi precio redempti estis a domio. Sen
tite inq̄ qm̄ vt dicit Paulus. j. Cor. vi.
Empti estis p̄cio magno et nō estis vestri.
Et sicut se totū supplicij p̄ vobis expōit
domin⁹ iesus: ita et vos totos in eius ob
sequiū impendatis: et quas poteritis gra
tias p̄ tanta redemptione redēptōi vestro
iugiter p̄soluatis: innumerabile dolorum
eius multitudinē: atq̄ indicibile acerbita
tem in p̄tinua gestantes memoria: et affe
ctuosō animo. p̄ viribus sibi comparatētes
q̄tū in hoc mortali eui fluxu illaz ab eo
gratiam obtinere valeatis: qua tandē ad
immarcescibilem celoz hereditatē nobis
per ch̄isti passionē et mortē adq̄sitam fel
citer puenire possitis gloriosissimam sue
maiestatis faciem in euoz contemplari
Amen.

De fructibus proueniētibus ex deuota me
ditatione passionis dominice. Sermo

De sentite

H in vobis quod et in ch̄isto
iesu. Philipen. ij. Sicut et
cit Paulus Ephes. v. Tradidit semetip̄s
ch̄istus pro nobis oblationes et hostiam
deo in odorem suauitatis. Pro cui⁹ am
pliori declaratione notandū s̄m Thomā
in. iij. parte. q̄sti. xlii. arti. iij. q̄ oblatio sue
sacrificiū pp̄ie dicit aliquid factū in hono
rem dei ad eum placandum. Et ideo Au
gusti. x. de ciuitate dei. dicit: Verū sacrifi
cium est omne opus quod agitur vt sancta
societate inhereamus deo. relatum. s. ad
illum finem quo veraciter beati esse pos
simus. Fuit ergo passio ch̄isti verissim⁹
sacrificium deo acceptissim⁹: vt pote et
maxima charitate. pueniens. Et cum q̄
tuoz considerent in omni sacrificio: vt Au
gustinus dicit in q̄rto de trinitate. s. cui of
feratur: a quo offeratur: quid offeratur: p
quo offeratur. Idē ip̄e qui vnus verusq̄
mediator per sacrificium pacis reconcili
at nos deo vnum cum illo manēs cui of
feratur: vnus ip̄e est q̄ qui offerat et quod
offerebat. Hec ille. Hoc est ergo verissim⁹
mū vnum sacrificium: legalū sacrificiū